

ERASMUS+ PROJEKTAS FIRST-TAC
Bendros mokymo programos pirmiesiems
reaguojantiems pareigūnams apie jėgos naudojimą ir
pirmosios pagalbos taktikos procedūras kūrimas

Mokymo vadovas
JĖGOS NAUDOJIMO
IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDŲ
MOKYMAI
skirti pirmiesiems reaguojantiems
policijos pareigūnams

Šis leidinys išleistas finansiškai remiant Europos Sąjungai, konkrečiai Europos Sąjungos programai Erasmus+, dotacijos numeriu 2023-1-HR01-KA220-VET-000154168.

Už jo turinį atsako tik projekto FIRST-TAC konsorciumas ir jis nebūtinai atspindi Europos Sąjungos požiūrį.

Co-funded by
the European Union

Šis leidinys buvo sukurtas įgyvendinant Erasmus+ projektą *Bendros mokymo programos pirmiesiems gelbėtojams dėl jėgos panaudojimo ir pirmosios pagalbos taktinių procedūrų parengimas* – FIRST-TAC.

Tai buvo bendros projekto partnerių profesionalų komandos pastangos: Vidaus reikalų ministerija, Policijos akademija – pirmasis Kroatijos policijos pareigūnas (Kroatija), Lietuvos policijos mokykla (Lietuva), policijos mokykla Slupske (Lenkija), Švietimo ir profesinio mokymo agentūra (Bosnija ir Hercegovina).

Autorių komanda:

Kroatija:

Josip Anić
Ivica Biletić
Aleksandar Čubrilo
Jurica Halambek
Dubravko Žurga

Lietuva:

Mindaugas Bilius
Andrius Januškevičius
Marius Remeika
Romualdas Rulevičius

Lenkija:

Michał Jaśkowski
Przemysław Kuciński
Aleksander Latuszewski
Sebastian Majchrzak
Filip Sadłowski
Aleksander Ziobro

Bosnija ir Hercegovina:

Deni Jelovac
Ivan Pinjuh
Jurica Pranjić
Elvir Velić

Leidinio redaktoriai:

Ksenija Vujčić, Policijos akademija – The First Croatian Police Officer (Kroatija)
Minja Klarić, Švietimo ir profesinio mokymo agentūra (Bosnija ir Hercegovina)

Turinys

Turinys	2
Įvadas	4
Apie vadovą	6
Apie mokymo programą ir jos didaktinį pagrindą	7
Mokymo programa JĖGOS NAUDOJIMO IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDŲ MOKYMAI pirmiesiems reaguojantiems policijos pareigūnams	11
Mokymų tikslas	12
Reikalavimai	12
Mokymų mokymosi rezultatai	14
Mokymosi strategija	14
Vertinimo strategija	15
Mokymo rizikos analizė	16
Treniruočių vertinimas	16
Mokymo programos struktūra	17
Temos mokymosi rezultatai, Mokymosi/mokymo metodai ir ištekliai	22
Teminiai planai JĖGOS NAUDOJIMO IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDŲ MOKYMAI pirmiesiems reaguojantiems policijos pareigūnams	29
Apie teminius planus	30
Mokymosi medžiaga JĖGOS NAUDOJIMO IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDŲ MOKYMAI pirmiesiems reaguojantiems policijos pareigūnams	92
Apie mokymosi medžiagą	93
BENDRIEJI JĖGOS NAUDOJIMO PRINCIPAI	94
JĖGOS NAUDOJIMAS	97
BENDRADARBIAVIMAS SU BENDRADARBIAUJANČIU ASMENIU	98
Atstumo valdymas / padėties nustatymas	98
BENDRAVIMAS SU ASMENIU, KURIS NESUTINKA SU REIKALAVIMAIS	110
PRIVERTINIMO PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS ĮVEIKTI PASYVŲ PASIPRIEŠINIMĄ	112
JĖGOS NAUDOJIMAS ĮVEIKTI AKTYVŲ PASIPRIEŠINIMO LYGĮ	116
PAVOJŲ KELIANČIO ASMENS SULAIKYMAS	121
KOMANDŲ DAVIMO IR DEESKALAVIMO TECHNIKOS	129
Dažnos frazės bendraujant su besilaikančiu, bendradarbiaujančiu žmogumi	131
Dažnos frazės bendraujant su asmeniu, kuris nevykdo įsakymų	131
Dažnos frazės pažabojant aktyvų pasipriešinimo lygį	131

Dažnos frazės bendraujant su grasinančiu asmeniu	132
Naudingos frazės valant patalpas	132
ĮĖJIMAS Į KAMBARIUS	134
PAPILDOMA PAGALBINĖ MEDŽIAGA	144
SITUACINĖS SĄMONĖS RIZIKOS RODIKLIŲ KOORDINAVIMAS KOMANDOSE	144
KŪNO PATIKRA	151
ANTRANKIŲ NAUDOJIMAS	157
ASMENS PRISTATYMAS	163
PAGALBA PALAIKANT GYVYBĘ	167
PAGALBA VAIKAMS PALAIKANT GYVYBĘ	175
Svetimkūnis kvėpavimo takuose	179
Svetimkūnis vaiko kvėpavimo takuose	180
HIPOTERMIJA	185
PIRMŲJŲ REAGUOJANČIŲ PAREIGŪNŲ TAKTINĖ MEDICINA	187

Ivadas

Pirmieji reaguojantys policijos pareigūnai apima visas policijos veiklos sritis – nuo pagalbos teikimo ekstremalių situacijų metu, reagavimo į vagystes, smurto artimoje aplinkoje atvejus ar viešosios tvarkos pažeidimus. Jų veiksmai turi būti suplanuoti ir įgyvendinti beveik akimirksniu, nepriklausomai nuo įvykio, nelaimės, užpuolimo ar nusikaltimo. Be to, jų elgesys dažnai atsiduria visuomenės dėmesio centre. Visa tai kelia didžiulį spaudimą kasdieniame darbe ir reikalauja gerai įvaldytų įgūdžių bei greito mąstymo.

Tačiau ši pareigūnų kategorija po pirminio mokymo turi itin ribotas mokymosi galimybes. Vėlesni mokymai dažniausiai vyksta vietoje, darbo metu, todėl jie labai skiriasi nacionaliniu lygmeniu, o dar labiau – visoje Europos Sąjungoje.

Erasmus+ FIRST-TAC projektas siekė standartizuoti šiuos mokymus ir taip pagerinti bei suvienodinti pirmųjų reaguojančių pareigūnų veiklą partnerių šalyse. Jo tikslas – sukurti tarptautinį mokymo modelį, skirtą pirmųjų reaguojančių pareigūnų įgūdžių tobulinimui per interaktyvų mokymąsi. Mokymo turinys ir strategija buvo parengti atsižvelgiant į besikeičiančios globalios aplinkos keliamus iššūkius policijos pareigūnams.

Pirmasis žingsnis buvo palyginti nacionalines mokymo programas, susijusias su kasmetiniais mokymais apie jėgos naudojimą ir taktinės medicinos pagrindus pirmiesiems reaguojantiems policijos pareigūnams, siekiant rasti bendrą pagrindą ir maksimaliai suderinti mokymų turinį.

Tai nebuvo lengva užduotis, ypač renkantis specifinius jėgos naudojimo metodus, kurie skiriasi priklausomai nuo šalies. Todėl buvo svarbu grįžti prie pagrindinių jėgos naudojimo principų ir nuo jų pradėti mokymų kūrimą. Teisėtumo, būtinybės ir proporcingumo principai yra bendri visoms modernioms policijos sistemoms. Be to, jėgos naudojimą policijos operacijose reglamentuoja tarptautinė žmogaus teisių teisė, prie kurios yra pritaikyti ir nacionaliniai teisės aktai. Užuoat akcentavę specifinius veiksmus, projekto ekspertai programą sukūrė remdamiesi jėgos naudojimo kontinuumu, orientuodamiesi į tai, kaip pareigūnų veiksmai turi atitikti grėsmės lygį ir įtariamąjį elgesio specifiką.

Kalbant apie taktinės medicinos pagrindus, atskaitos tašku tapo Tarptautinio gaivinimo ryšių komiteto (ILCOR) 2020 m. mokslinės rekomendacijos apie gyvybės palaikymo priemones (BLS), taip pat taktinės kovinės medicinos priežiūros (TCCC) ir taktinės lauko medicinos (TECC) gairės. Nors šiame mokyme taktinės medicinos pagrindams skiriama ribota dalis, ekspertai sutiko, kad jis puikiai papildytų kasmetinius atnaujinimo kursus – suteiktų galimybę reguliariai praktikuotis ir geriau pasiruošti kasdieniams policijos darbo iššūkiams.

Šiame vadove instruktoriai ras bendro darbo rezultatus: naują mokymo programą, išsamius temų planus, metodines rekomendacijas, taip pat mokymosi medžiagą mokiniams su testais savarankiškam įsivertinimui kiekvienoje temoje.

FIRST-TAC projekto komanda tikisi, kad šis vadovas taps vertinga priemone, padedančia policijos pareigūnams įgyti žinių, įgūdžių ir asmeninių savybių, būtinų sėkmingam darbui globalioje Europos visuomenėje. Ši standartizacija ir suderinimas yra ypač svarbūs šiandien, kai policijos pareigūnų žinios ir įgūdžiai turi būti nuolat atnaujinami, kad atitiktų naujausius operacinius reikalavimus. Mokymo programos ir vadovo sukūrimas bei jų integravimas į projekto partnerių švietimo sistemą taip pat prisideda prie institucinių partnerystės stiprinimo.

Remiantis 2022 m. birželio 9 d. Europos Sąjungos Tarybos rekomendacija (ES) 2022/915 dėl operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo, veiksmingas tarpvalstybinis teisėsaugos bendradarbiavimas reikalauja pereiti prie bendros ES teisėsaugos kultūros. Šis projektas yra žingsnis šia kryptimi.

Apie vadovą

Šis vadovas skirtas jėgos naudojimo ir taktinės medicinos pagrindų instruktoriams. Jo tikslas buvo sukurti išsamų paketą, kuriame būtų visa instruktoriui reikalinga informacija mokymo planavimui ir įgyvendinimui minėtose dviejose srityse.

Jį sudaro trys dalys. Pirmojoje dalyje pateikiama pati mokymo programa kartu su paaiškinimais ir rekomendacijomis, susijusiomis su jos įgyvendinimu. Antrojoje dalyje instruktoriai ras išsamius temų planus su galimais sprendimais konkrečioms mokymo vienetams, kuriuose pateikti mokymosi rezultatai, mokymo turinys, mokymo metodai, treniruočių aplinkos ir įrangos aprašymai bei mokymo trukmė. Antrojoje dalyje taip pat pateikiami trys simuliaciniai pratimai. Juos reikėtų laikyti tam tikru formuojamuoju vertinimu, per kurį tiek instruktoriai, tiek mokiniai gali įvertinti pasiektą pažangą. Dėl šios priežasties pratimai apima vertinimo kriterijus, su „išlaikyta“ ar „neišlaikyta“ vertinimo rekomendacijomis bei išskirtomis kritinėmis klaidomis.

Trečiojoje dalyje pateikiama mokomoji medžiaga. Rekomenduojama, kad dalyviai ją peržiūrėtų prieš praktinę mokymų dalį, nes joje pateikiamas teorinis įvadas į mokymo temas. Šią medžiagą lengva perkelti į „PowerPoint“ pristatymus ir testus, kaip parodyta šioje e. mokymosi virtualioje klasėje: <https://e-obrazovanje.fkz.hr/course/view.php?id=1172> .

Reikėtų pažymėti, kad visi temų planai, simuliaciniai pratimai ir mokomoji medžiaga yra tik rekomendaciniai, todėl instruktoriai gali ir turėtų juos pritaikyti mokymo dalyviams ir mokymo stiliui. Turėdami šią medžiagą kartu su savo žiniomis ir patirtimi, instruktoriai galės planuoti ir įgyvendinti į mokymo dalyvius orientuotą mokymo procesą, kuris užtikrins mokymosi rezultatų pasiekimą.

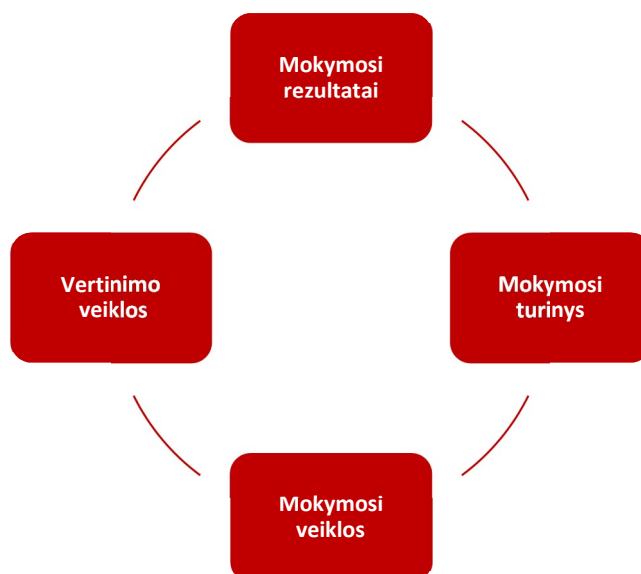
Apie mokymo programą ir jos didaktinį pagrindą

Kaip matysite mokymo programoje *Jėgos panaudojimo ir taktinės medicinos pagrindų mokymai pirmiesiems reaguojantiems policijos pareigūnams*, mokymai rengiami remiantis šiais pagrindiniais principais:

- mišraus mokymosi strategija
- į besimokantįjį orientuotas mokymas ir aktyvūs mokymo metodai
- mokymosi progresas – besimokantieji pirmiausia mokosi teoriją, tada atlieka technikos ir taktikos pratimus pagal mokymosi principą nuo paprastesnių iki sudėtingesnių veiksmų, o galiausiai įgūdžius įtvirtina modelinėse situacijose, kurios yra sukurtos iš anksto parengtais scenarijais
- individualaus ir grupinio grįžtamojo ryšio vertinimas.

Išsami informacija apie mokymų įgyvendinimą pagal mokymo programą bus paaiškinta pačioje mokymo programoje. Čia norėtume trumpai pakalbėti apie didaktinę jo pusę, kad primintume instruktoriams mokymo pagrindus.

Planuojant mokymą svarbu atsakyti į klausimą: ką besimokantieji turi žinoti arba ką daryti po mokymų (ar pamokos)? Mokymosi rezultatas (-ai) yra kiekvieno planavimo atskaitos taškas. Tai turi įtakos visiems kitiems mokymo elementams: mokymosi turinio pasirinkimui, mokymosi/mokymo veiklai ir vertinimo veiklai. Visi elementai turi būti tinkamai suderinti, nes neįmanoma išmokyti įgūdžių tik perskaičius.

Šiuose mokymuose ekspertai išskyrė du mokymosi rezultatų tipus: mažesnis jų skaičius susijęs su teorinėmis žiniomis, o dauguma – su įgūdžiais, kuriuos besimokantieji turi įgyti. Nors teorinės žinios reikalauja vieno tipo mokymosi/mokymo veiklos – pvz. pristatymas – įgūdžių reikalauja praktinių pratimų. Panašiai, nors teorinėms žinioms reikia vienos rūšies vertinimo veiklos – pvz. testo klausimų su keliais atsakymų variantais – gebėjimai gali būti vertinami tik pagal besimokančiųjų rezultatus atliekant praktinį vertinimą.

Kadangi šių mokymų metu pagrindinis dėmesys skiriamas mokymuisi/gebėjimų tobulinimui, ekspertai nusprendė teorinę medžiagą pateikti per nuotolinio mokymo aplinką, kad būtų sutaupytas laikas per praktinę mokymų dalį. Išankstinio mokymosi medžiagos paketas turi būti pristatytas mišraus mokymosi forma per virtualią klasę el. mokymosi sistemoje: <https://e-obrazovanje.fkz.hr/course/view.php?id=1172>. Ją sudaro mokymosi medžiaga, daugiausia PowerPoint pristatymų ir vaizdo įrašų forma, taip pat klausimų testas su keliais atsakymų variantais, skirtos įsivertinimui.

Kalbant apie praktinę mokymo dalį, mokymosi veikla dažniausiai organizuojama taikant tris mokymosi metodus: demonstravimą, vaidmenų žaidimą ir simuliaciją. Minėti metodai bus trumpai pristatomi žemiau.

Demonstracija yra pasirinkimo būdas mokytis įgūdžių. Jis turi tiesioginį ir matomą poveikį ir suteikia galimybę nedelsiant gauti grįžtamąjį ryšį. Tikimasi, kad per šiuos mokymus instruktoriai laikysis „pasakyk, parodyk, daryk“ metodo, o tai reiškia:

- **Pasakyk** besimokantiejiems, ką ketinu parodyti, ir paaiškink kontekstą – jo svarbą, pagrindinius dalykus...
- **parodyk** besimokantiejiems – pvz. demonstruojant arba naudojant mokomąjį vaizdo įrašą
- Leisk besimokantiejiems **daryti** – praktikuokite tai, kas buvo parodyta stebint treneriui.

Labai svarbu turėti omenyje, kad „pasakyk“ ir „parodyk“ be „daryk“ mokinius skatina dalyvauti tik kaip pasyvius stebėtojus. Be „daryti“, instruktorius ir (arba) besimokantieji gali manyti, kad besimokantieji suprato turinį, nors iš tikrųjų to nesuvokė. Be to, kiekvienas besimokantis turi turėti galimybę praktikuotis – tiek, kiek reikia, kol pasieks planuotą veiklos lygį. Organizuodami parodomąsias pratybas, instruktoriai gali norėti vadovautis šiais patarimais:

- Sudėtingesnes procedūras pirmiausia rodyti lėtai, t. y. suskirstytą į elementus, o paskui įprastu tempu.
- Paaikškinti, kol kol yra demonstruojamas veiksmas.
- Įsitikinti, kad kiekvienas besimokantysis gali matyti instruktoriaus demonstraciją – reikia tinkamai juosišdėstyti.
- Kartojant procedūrą, besimokantieji turėtų būti perteikiama geriausiu jiems įsimenamam būdu – taip jie geriau įsimins.
- Visada pataisyti netaisyklingus besimokančiųjų veiksmus, bet teigiamu tonu. Geriausia sutelkti dėmesį į teisingą veiksmą, o ne į klaidą.

Vaidmenų žaidimas yra metodas, per kurį profesionalus informacijos pateikimas gali būti praktikuojamas įvairiomis formomis – derybomis, įtikinėjimu, deeskalavimo metodu... Todėl padeda besimokantiems geriau suprasti tarpasmeninius santykius, geriau numatyti kitų žmonių elgesį, tobulinti sprendimų priėmimo įgūdžius.

Organizuodami vaidmenų žaidimo pratimus, instruktoriai turėtų atsižvelgti į šiuos dalykus:

- Visi besimokantieji turi būti aktyviai įtraukti – net jei jie tik stebi. Todėl instruktoriai šiose treniruotėse tokius pratimus įgyvendina mažesnėse grupėse, kurios vienu metu veikia skirtingose salės vietose.
- Stebėtojai turi turėti konkrečias užduotis – pavyzdžiui, stebėti kūno kalbą, profesionalų bendravimą, saugos klausimus...
- Jei įmanoma, instruktorius nepertraukia pasirodymo.
- Atsiliepimai yra labai svarbūs – jam turi būti skirta pakankamai laiko ir pastangų.

Simuliacija yra panašus metodas, tačiau jis įtraukia mokymo dalyvius į kuo artimesnę situaciją praktikoje. Nors vaidmenų žaidimas sutelkia dėmesį į dalyvių sąveiką, modeliavimas padeda jiems išspręsti konkrečią situaciją. Be to, nors vaidmenų žaidimuose daroma prielaida, kad dalyviai prisiima skirtingus personažus (vaidmenis), modeliudami jie paprastai elgiasi kaip jie patys (t. y. policijos pareigūnai) išgalvotame kontekste.

Svarbi pastaba: Simuliacija nėra žaidimas. Todėl pratimus susiekite su mokymosi rezultatais! Nemėginkite pratimo intensyvinti vien dėl to, kad besimokantiems būtų linksmiau ar smagiau.

Simuliacija pasirinkta kaip mokymosi metodas, nes ji leidžia tobulinti profesines žinias ir įgūdžius bei tobulinti sprendimų priėmimo įgūdžius be nereikalingos rizikos. Norint įgyvendinti simuliaciją, svarbiausia turėti tvirtą, patikimą scenarijų ir aiškią viziją, ko juo norima pasiekti – y., kokie yra mokymosi rezultatai. Kiekvienas modeliavimo pratimas turi tą pačią struktūrą:

- Instruktoriai pristato scenarijų, supažindina mokinius su jų užduotimis, išdėsto pratimo tikslus ir rezultatus
- Besimokantieji vykdo scenarijų, pageidautina be pertraukų
- Instruktoriai pateikia išsamų atsiliepimą.

Visi trys metodai turi vieną bendrą bruožą – jie turi **grįžtamąjį ryšį** kaip neatskiriamą mokymo dalį. Todėl labai svarbu pabrėžti pagrindinius grįžtamojo ryšio aspektus:

- Grįžtamasis ryšys yra vertinga priemonė kelti ir išlaikyti veiklos standartus.
- Grįžtamasis ryšys yra neatsiejama mokymosi proceso dalis; iš tikrųjų būtent tada vyksta didžioji mokymosi dalis.

- Grįžtamasis ryšys palengvina savi refleksiją apie konkrečią patirtį, todėl gerina mokymąsi.
- Grįžtamasis ryšys padeda besimokantiejiems suprasti, ką reikia padaryti ir kaip pagerinti savo veiklą.
- Grįžtamasis ryšys yra dovana, o ne kritika. Ir treneriai turėtų tai aiškiai pasakyti savo mokiniams.
- Grįžtamasis ryšys turėtų būti teikiami su pagarba.

Instruktoriai turėtų sutelkti dėmesį į pagrindinius besimokančiųjų veiklos rezultatus (t. y. jie turėtų turėti omenyje mokymosi rezultatus) ir pateikti pagrįstą bei gerai pagrįstą nuomonę. Jie turi įtraukti ir teigiamus, ir neigiamus komentarus ir pateikti juos draugiškai, o ne konfrontaciniu būdu.

Pateikdami atsiliepimą, protinga:

- Apmąstykite savo ketinimus – ko norite pasiekti ir kodėl
- Apmąstykite savo emocinę ir pažintinę būseną ir, jei reikia, nusiraminkite
- Pirmiausia vertink žmogų – stiprink asmeninius santykius ir kurk tinkamą aplinką
- Būkite konkretūs
- Būkite atviri ir siūlykite pasiūlymus
- Kritikuokite elgesį, o ne asmenį
- Leiskite išsakyti savo nuomonę ir patiems besimokantiejiems apie jų patirtį pratybose .

Į tai reikia atsižvelgti planuojant šiuos mokymus

- ✓ Ką noriu, kad besimokantieji pasiimtų iš mokymų?
- ✓ Kaip aš užtikrinsiu, kad visi besimokantieji aktyviai dalyvautų mokymuose?
- ✓ Kaip aš sukursiu teigiamą ir patrauklią mokymosi aplinką?
- ✓ Kaip parodysiu besimokantiejiems, kad jų nuomonė svarbi? Kaip galiu parodyti jiems, kad gerbiu juos kaip suaugusius besimokančius asmenis, turinčius reikšmingų išankstinių žinių ir patirties?
- ✓ Kaip vertinsiu, ar besimokantieji pasiekė mokymosi rezultatus?
- ✓ Ar viską paruošiau, kad sėkmingai įgyvendinčiau mokymo programą?
Ar turiu visą įrangą ir pakankamai žmogiškųjų išteklių

Mokymosi programa
JĖGOS NAUDOJIMO MOKYMAI
IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
pirmiesiems reaguojantiems policijos
pareigūnams

Mokymosi programos pavadinimas	Mokymai apie jėgos panaudojimą ir taktinės medicinos pagrindus pirmiesiems reaguojantiems uniformuotiems policijos pareigūnams
Europos kvalifikacijų sąrangos lygis	4 lygis
Mokymosi trukmė	48 mokymosi valandos
Mokymosi programos grupė	Vidaus saugumas Viešasis saugumas Saugumas ir gynyba

Mokymų tikslas

Mokymų tikslas – tobulinti pirmųjų reaguojančių uniformuotų policijos pareigūnų žinias ir įgūdžius, susijusius su jėgos panaudojimu atliekant kasdienes užduotis – asmenų ir vidaus apžiūras – bei gebėjimų, teikiančių pirmąją pagalbą įvairiems sužalojimams, ugdymą. Mokymai taip pat apima deeskalavimo būdus.

Tikslas – užtikrinti, kad prievartos priemonės būtų taikomos efektyviai, proporcingai, tik kaip paskutinė priemonė, esant būtinumui, laikantis ES standartų ir pagrindinių žmogaus teisių. Taip pat siekiama užtikrinti, kad pirmoji pagalba būtų teikiama pagal TCCC ir TECC gaires. Mokymai apima konkrečią taktiką ir technikas, kurias kaip gerąją praktiką patvirtino visi projekto partneriai.

Reikalavimai

Laikas: Iš viso 48 valandos

- **1 val. bendroji mokymo dalis**
- **8 valandos savarankiško mokymosi internetu** iki kontaktnio etapo – 4 valandos jėgos panaudojimo ir 4 valandos taktinės medicinos srityje (per el. mokymosi sistemą)
- **38 valandos tiesioginio mokymosi** – 24 valandos jėgos panaudojimo tema, 8 valandos taktinės medicinos tema ir 8 valandos abiejoms temoms vienu metu.
- **1 valanda mokymų vertinimui**

Besimokantieji: 24 (1 klasė)

Instruktoriai: 2 taktikos instruktoriai, 2 technikos instruktoriai, 2 pirmosios pagalbos instruktoriai

Ištekliai:

- kompiuteris arba nešiojamas kompiuteris su projektoriumi- 1 vnt.;
- prieiga prie interneto;
- diržai su pistoletų dėklais, dėtuvėmis ir guminiiais pistoletais – 24 vnt.;
- antrankiai – 24 vnt.;
- pipiriniai purkštuvai – 24 vnt.;
- radijo ryšio priemonės – 24 vnt.;
- moduliniai tvarsčiai – 48 vnt.,
- turniketai – 48 vnt.,
- spaudžiamieji tvarsčiai – 100 vnt.;
- nazofaringiniai vamzdeliai – 24 vnt.;
- liemenė užspringimo simuliacijoms simuliuoti - 1 vnt.;

- higieninės kaukės - 1 pakuotė;
- 24 okliuzinis krūtinės tvarstis – 24 vnt.;
- erdvinėsantklodės – 100 vnt.
- lubrikantas – 1 vnt.;
- žymekliai;
- dezinfekcinis skystis;
- gaivinimo manekenai – 6 vnt.
- terminė anklodė – 2 vnt.;
- žirklys – 24 vnt.
- nosiaryklės vamzdelio simulatorius – 1 vnt.;
- defibriliatoriai – 6 vnt.;
- IFAK dėklai – 24 vnt.;
- minkštieji neštuvai – 6 vnt.
- žaizdų muliažai;
- dirbtinis kraujas;
- medicininės pirštinės – 2 pakuotės.

Vieta: klasė, sporto salė su tatamiu, lauko vietovė ir patalpos situacinėms pratyboms

Tikslinė grupė ir stojimo reikalavimai:

- Pirmieji reaguojantys uniformuoti policijos pareigūnai
- Pagrindinės žinios ir įgūdžiai, susiję su jėgos panaudojimu ir pirmosios pagalbos teikimu.
Besimokantieji turėtų iš anksto išmanyti jėgos naudojimo principus pagal nacionalinius įstatymus ir ES standartus, visapusiškai gerbti pagrindinių teisių principus, taip pat turėti pagrindinius jėgos naudojimo įgūdžius pagal būtinumo, proporcingumo ir atsargumo principus. Taip pat tikimasi, kad jie turės išankstinių pagrindinių žinių apie BLS ir CPR.

Mokymų mokymosi rezultatai

Baigę šį mokymą, besimokantieji turės sugebėti:
LO1: apibūdinti pagrindinius principus, susijusius su jėgos panaudojimu atliekant kasdienes policijos užduotis, atsižvelgiant į tai, kad tai yra paskutinė išeitis, kai buvo apgalvotos arba išnaudotos visos kitos nefizinės priemonės
LO2: taikyti savigynos ir jėgos panaudojimo metodus ir būdus, vienas ir kaip patrulio narys, laikydamiesi saugos taisyklių ir būtinumo, proporcingumo ir atsargumo principo
LO3: pagal nustatytas taktines procedūras atlieka kasdienines policijos užduotis – žmonių ir patalpų apžiūrą
LO4: apibūdinti pagrindinius TCCC ir TECC gairių principus
LO5: suteikti pirmąją pagalbą sužeistiems asmenims – sau, kolegai, aukai, pašaliniam asmeniui ar įtariamiesiems – pagal TCCC ir TECC gaires
LO6: prisiimti atsakomybę už pagrindinių jėgos panaudojimo ir pirmosios pagalbos suteikimo metodų ir technikų taikymą vienam ir komandoje

Mokymosi strategija

Mokymuose daugiausia dėmesio skiriama įgūdžių, susijusių su jėgos panaudojimu atliekant kasdienes užduotis – asmenų ir patalpų apžiūras, , taip pat gebėjimų suteikti pirmąją pagalbą esant įvairioms traumoms. Besimokantieji turi turėti pagrindinių žinių abiejose tikslinėse srityse – jėgos panaudojimo ir pirmosios pagalbos teikimo. Mokymai apima teorinius ir praktinius abiejų mokymo sričių aspektus – jėgos panaudojimą ir taktinės medicinos pagrindus. Todėl ir numatomas savarankiškas mokymasis internetu – teorinių žinių pakartojimas ir įžanginė dalis praktiniam mokymuisi. Taigi, yra trys pagrindiniai mokymosi strategijos tikslai:

- 1 Mokymai organizuojami kaip mišrus mokymasis – mokymasis internetu ir tiesioginis mokymasis. Mokymasis internetu vyksta prieš tiesioginį mokymą ir apima teorinį jėgos panaudojimo pagrindą bei TCCC ir TECC gaires. Mokymasis daugiausia susideda iš pratybų ir realaus gyvenimo scenarijaus modeliavimo.
- 2 Mokymai organizuojami taikant į besimokantįjį orientuotą požiūrį – dėstytojų vaidmuo yra palengvinti mokymąsi ir padėti besimokantiems pasiekti mokymosi rezultatų. Tai reiškia, kad grįžtamasis ryšys yra nuolatinis, individualus ir grupinis, o mokymosi procesas yra nukreipiamas pagal besimokančiųjų pasiekimus. Pavyzdžiui, mokymasis gali būti ir bus keičiamas pagal mokymosi internetu rezultatus – jei besimokančiųjų internetinio vertinimo rezultatai bus prastesni internetinio etapo pabaigoje, pratybos prasidės trumpomis teorinėmis paskaitomis.
- 3 Mokymai organizuojami taip, kad būtų mokymosi progresas – besimokantieji pirmiausia įsisavina teoriją, o ne pratybų techniką ir taktiką, o galiausiai viską įgyvendina scenarijais pagrįstose

simuliacijose.

Šis metodas užtikrins, kad besimokantieji įgytų reikiamą kompetenciją patrulio narių užduotims atlikti.

Pasirinkti mokymo metodai – individualus ir grupinis darbas, trumpos paskaitos ir pristatymai, diskusijos, praktiniai pratimai, demonstravimas, vaidmenų žaidimas, simuliacija).

Tikimasi, kad besimokantieji aktyviai dalyvaus diskusijose ir praktiniuose užsiėmimuose. Mokytojai padeda besimokantiesiems ištirti ir integruoti su mokymu susijusias sąvokas, taip pat valdyti procesą ir skatinti diskusijas.

Vertinimo strategija

Mokymo vertinimo strategija skirta padėti besimokantiesiems siekti mokymosi rezultatų. Jis daugiausia grindžiamas formuojančiu vertinimu, t. y. individualiu ir grupiniu grįžtamoju ryšiu. Nors įvertinimų nėra, dėstytojai privalo aiškiai nurodyti esmines klaidas ir pateikti pasiūlymus, kaip tinkamai elgtis.

Vertinimai matuoja kiekvieno mokymosi proceso etapo pasiekimus ir yra suderinami su mokymosi rezultatais. Tai reiškia, kad mokymasis internetu, apimantis daugiausia teorines žinias, yra vertinamas klausimais su atsakymų variantais, o įgūdžiai vertinami atliekant praktines užduotis. Klausimai su atsakymų variantais sudaromi taip, kad jais būtų vertinamas teorinių žinių pritaikymas, o praktinės pratybos sudaromos taip, kad įvertintų situacinį žinių ir įgūdžių įgyvendinimą.

Kiekviena mokymų diena baigiama baigiamuoju užsiėmimu, kuriame apžvelgiamos temos ir išsamūs grupės atsiliepimai apie besimokančiųjų veiklą. Tai galimybė dar kartą atkreipti dėmesį į esmines klaidas (jei tokių yra).

Paskutinė, penktoji, mokymų diena skirta scenarijais pagrįstoms pratyboms, kurios iš tikrųjų yra apibendrinamas besimokančiųjų pasiekimų įvertinimas viso mokymo metu ir apima abu vienetus – jėgos panaudojimą ir taktinę mediciną.

Pratimams sudaromos rubrikos, siekiant įvertinti, ar besimokantieji pasiekė mokymosi rezultatus pagrindinėse srityse. Viso kurso metu teikiami atsiliepimai, siekiant užtikrinti nuolatinę pažangą ir bendrų kritinių standartų nustatymą.

Mokymų vertinimo struktūra

Įvertinimas	Vienetas	Kada	Metodas	Vertinimo ribos
Teorinis	Jėgos naudojimas	Savarankiškas mokymasis internetu	Internetinis kelių pasirinkimų testas	Atsakyti teisingai į 80 % testo atsakymų / neužskaityti (galimi du pakartotiniai vertinimai)
	Taktinės medicinos pagrindai	Savarankiškas mokymasis internetu	Internetinis kelių pasirinkimų testas	Atsakyti teisingai į 80 % testo atsakymų / neužskaityti (galimi du pakartotiniai vertinimai)

Praktinis: 1 scenarijus	Jėgos naudojimas	5 praktinio mokymo diena – rytinis užsiėmimas	Praktinis pratimas – nesudėtingo scenarijaus modeliavimas	Teisingi veiksmai / kritinės klaidos
	Taktinės medicinos pagrindai	5 praktinio mokymo diena – rytinis užsiėmimas	Praktinis pratimas – nesudėtingo scenarijaus modeliavimas	Teisingi veiksmai / kritinės klaidos
Praktinis: 2 scenarijus	Jėgos naudojimas	5 praktinio mokymo diena – rytinis užsiėmimas	Praktinis pratimas – sudėtingo scenarijaus modeliavimas	Teisingi veiksmai / kritinės klaidos
	Taktinės medicinos pagrindai	5 praktinio mokymo diena – rytinis užsiėmimas	Praktinis pratimas – sudėtingo scenarijaus modeliavimas	Teisingi veiksmai / kritinės klaidos
Praktinis: 3 scenarijus	Jėgos naudojimas	5 praktinio mokymo diena – popietė	Praktinis pratimas – sudėtingo scenarijaus modeliavimas	Teisingi veiksmai / kritinės klaidos
	Taktinės medicinos pagrindai	5 praktinio mokymo diena – popietė	Praktinis pratimas – sudėtingo scenarijaus modeliavimas	Teisingi veiksmai / kritinės klaidos

Mokymo rizikos analizė

Mokymo rizikos analizės tikslas – įvertinti ir sušvelninti mokymų riziką, t.y. užtikrinti mokymų dalyvių saugą ir sveikatą visais aspektais, susijusiais su mokymų lankymu. Rizikos analizę mokymams rengia veiklos vadovas (lektorius/instruktorius/instruktorius). Rizikos analizėje turėtų būti įvertintas pavojaus lygis, kuris gali kilti mokymo metu, ir priemonės, kurių reikia imtis siekiant apsaugoti besimokančiųjų ir kitų mokyme dalyvaujančių dalyvių sveikatą ir saugą.

Visi mokymų teikėjai yra įgalioti įgyvendinti saugumo priemones, kad būtų išvengta arba sumažinta pavojaus kelti pavojų mokymų dalyvių, įstaigos, kurioje vyksta mokymai, darbuotojų, trečiųjų asmenų gyvybei, sveikatai ir turtui patalpose, kuriose vyksta mokymai, ir už jų ribų.

Tais atvejais, kai rizikos pašalinimas praktiškai neįmanomas, būtina sumažinti rizikas ir kontroliuoti likusias rizikas, kad vėliau šios likusios rizikos būtų iš naujo įvertinamos vykdant patikros programą ir, atsižvelgiant į naujas išvadas, būtų svarstoma rizika pašalinti.

Treniruočių vertinimas

Mokymo programos „Mokymai apie jėgos panaudojimą ir taktinės medicinos pagrindai pirmiesiems reaguojantiems uniformuotiems policijos pareigūnams“ rengimo procesas susideda iš keturių etapų: analizė, kūrimas/atnaujinimas, įgyvendinimas ir įvertinimas. Įgyvendinus mokymo programą, pradedamas mokymo proceso vertinimas. Remiantis vertinimo rezultatais, atliekama visapusiška analizė, o ją atlikus, esant poreikiui, mokymo programa ruošiama atnaujinti. Vertinimas turėtų parodyti, ar apmokyti dalyviai pasiekė mokymosi rezultatų. Šiuo atžvilgiu tikimasi, kad vertinimo etapas suteiks konstruktyvų grįžtamąjį ryšį apie mokymo efektyvumą ir taip sukurs pagrindą tolesniam mokymų tobulėjimui. Atsiliepimai renkami iš karto pasibaigus mokymui, o vėliau, jei reikia, po to, kai besimokantieji tam tikrą laiką praleidžia savo darbo vietoje, atlikdami su konkrečiu mokymu susijusias užduotis.

Mokymų vertinimas bus atliekamas naudojant vertinimo klausimynus besimokantiems ir dėstytojams.

Mokymo programos struktūra

MOKYMO PLANAS			Nr. MOKYMOSI VALANDŲ
aš	Bendroji mokymo dalis		1
II	Savarankiškas mokymasis prieš mokymus (per el. mokymąsi)		8
	1.	Jėgos naudojimas	4
	2.	Taktinės medicinos pagrindai	4
III	Kontaktinis mokymasis mokymų metu		38
	1-3 diena	Jėgos naudojimas	23
	4 diena	Taktinės medicinos pagrindai	8
	5 diena	Jėgos panaudojimas ir taktinės medicinos pagrindai – modelinių situacijų sprendimas	7
IV	5 diena	Treniruočių vertinimas	1
Iš viso:			48

BENDROJI MOKYMŲ DALIS			Nr. MOKYMOSI VALANDŲ
1.	ĮVADAS Į MOKYMUS		1
	1.1.	Administravimas	
	1.2.	Programos, tikslų, kompetencijų, paskaitų grafiko ir mokymus vedančių asmenų pristatymas	
	1.3.	Dalyvių supažindinimas su treniruočių planu	
	1.4.	Treniruočių struktūra	
	1.5.	Mokymo įgyvendinime dalyvaujančių asmenų supažindinimas su taisyklėmis	
Iš viso:			1

SAVARANKIŠKAS MOKYMASIS PRIEŠ MOKYMUS (PER EL. MOKYMĄ)			Nr. MOKYMOSI VALANDŲ
1 tema	JĖGOS NAUDOJIMAS		4

	1.1 tema.	Pagrindiniai jėgos naudojimo principai	1
	Turinys 1.1.1.	Jėgos naudojimo principai pagal nacionalinius įstatymus ir ES standartus, visapusiškai laikantis pagrindinių teisių principų	
	1.2 tema.	Progresyvos sekos / jėgos naudojimas	1
	Turinys 1.2.1.	Progresyvi seka/ jėgos panaudojimas pagal grėsmės lygį. Situacijos suvokimo komponentai. Rizikos rodikliai intervencijos metu. Patrulių padalinyje efektyvaus koordinavimo principai	
	1.3 tema.	Komandų davymas/deeskalavimo būdai	1
	Turinys 1.3.1.	Pagrindinės komandos (žodinės ir neverbalinės) dėl jėgos naudojimo	
	Turinys 1.3.2.	Tinkamas vadovavimas pagal grėsmės lygį	
	Turinys 1.3.3.	Deeskalavimo proceso žingsniai	
	1.4 tema.	Patalpų patikrinimas	1
	Turinys 1.4.1.	Rizikos įvertinimas / galimos grėsmės ir pažeidžiamumas. Įrenginių tipai ir jų charakteristikos. Kampų ir kliūčių valdymas. Mirtino piltuvo ir tiesioginės grėsmės sritys	
	Turinys 1.4.2.	Judėjimo formavimas ir bendravimas. Draugiškos ugnies vengimo taisyklės	
	Turinys 1.4.3.	Įėjimo į patalpas ir patikrinimo būdai	
2 tema	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI		4
	2.1 tema.	Pagrindinis gyvybės palaikymas (BLS)	1
	Turinys 2.1.1.	Pagrindinių gyvybės palaikymo priemonių įgyvendinimo seka	
	Turinys 2.1.2.	AED naudojimo paskirtis ir privalumai	
	Turinys 2.1.3.	Pediatrijos pagrindinės gyvybės palaikymo algoritmas	
	2.2 tema.	Svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukcija	0.5
	Turinys2 .2.1.	Trijų amžiaus kategorijų kvėpavimo takų obstrukcija, kurią sukelia svetimkūnis	
	Turinys2 .2.2.	Trijų amžiaus kategorijų kvėpavimo takų obstrukcijos gydymo algoritmas	
	Turinys 2.2.3.	Pilvo spaudimas	
	2.3 tema.	Hipotermija	0.5
	Turinys2 .3.1.	Suaugusiųjų ir kūdikių hipotermijos priežastys ir simptomai	
	Turinys2 .3.2.	Veiksniai, didinantys hipotermijos riziką	
	Turinys 2.3.3.	Hipotermijos prevencijos priemonės	
	2.4 tema.	Pirmųjų reaguojančių pareigūnų taktinė medicina	2

	Turinys2 .4.1.	Procedūros 3-ose TCCC grėsmės zonose	
	Turinys2 .4.2.	MARCH algoritmas	
Iš viso:			8
PRAKTINIAI MOKYMAI			Nr. MOKYMOSI VALANDŲ
1 tema	JĖGOS NAUDOJIMAS		23
1 diena 1.1 tema.	Bendravimas su bendradarbiaujančiu asmeniu		2
	Turinys 1.1.1.	Atstumo valdymas / padėties nustatymas	
	Turinys 1.1.2.	Efektyvus bendravimas su bendradarbiaujančiu asmeniu (-iais)	
	Turinys 1.1.3.	Kontrolės/asmens pristatymo būdai	
1 diena 1.2 tema.	Tarnybinio diržo su amunicijos dėklais parengimas		2
	Turinys1 .2.1.	Amunicijos padėtis ant tarnybinio diržo	
	Turinys1 .2.2.	Tinkamos amunicijos parinkimas ir paruošimas naudoti	
	Turinys1 .2.3.	Pagrindiniai judesiai ir manevravimas su įvairia amunicija nuo tarnybinio diržo	
1 diena 1.3 tema.	Antrankiai		1
	Turinys 1.3.1.	Antrankių uždėjimas asmeniui stovint (naudojant vertikalias kliūtis ir atvirose erdvėse)	
	Turinys 1.3.2.	Antrankių uždėjimas asmeniui gulint	
1 diena 1.4 tema.	Asmens apžiūra		1
	Turinys 1.4.1.	Asmens apžiūra stovint	
	Turinys 1.4.2.	Asmens apžiūra gulint	
1 diena 1.5 tema.	Elgesys su reikalavimų nevykdančiu asmeniu ir pažeidžiančiu saugią distanciją (keldamas grėsmę pareigūno saugos zonai)		1
	Turinys 1.5.1.	Bendravimo su asmeniu, kuris nevykdo reikalavimų, specifika. Elgesys su asmeniu, kuris pažeidžia atstumą ir kelia pavojų pareigūno saugumui. Apsauga nuo stūmimų, griebimo ir griebimo.	
1 diena	Refleksija		1
2 diena 2.1 tema.	Prievartos priemonių naudojimas esant pasyvaus pasipriešinimo situacijai		2
	Turinys 1.6.1.	Pasyvaus pasipriešinimo rūšys	

	Turinys 1.6.2.	Asmens, stovinčio, sėdinčio, gulinto, pasyvaus pasipriešinimo įveikimo būdai – individualiai ir komandoje	
2 diena 2.2 tema.	Prievartos priemonių naudojimas esant aktyvaus pasipriešinimo situacijai		5
	Turinys 1.7.1.	Aktyvaus pasipriešinimo lygio tipai (rankų stanginimas, pareigūno atstūmimas, atsisukimas vengiant sulaikymo)	
	Turinys 1.7.2.	Metodikos, kaip įveikti aktyvų pasipriešinimo lygį stovinčiam, sėdinčiam, gulintam ir aktyviai bandančiam išvengti sulaikymo – individualiai ir komandoje	
2 diena	Refleksija		1
3 diena 3.1 tema.	Pavojų keliančio asmens sulaikymas (agresija žodžiais arba turinčiu pavojingą daiktą)		3
	Turinys 1.8.1.	Rizikos veiksniai ir rizikos rodikliai intervencijų metu –galimo užpuolimo požymiai – ar perėjimas link fizinio smurto	
	Turinys 1.8.2.	Pavojingų daiktų, kuriuos gali naudoti asmuo, nustatymas – situacijos veiksniai ir pareigūno suvokimas	
	Turinys 1.8.3.	Komandos koordinavimas ir vaidmenų pasiskirstymas. Pareigūnų keitimas, komandų davimas ir deeskalavimo būdai (gradacija). Grasinančio žodžiais asmens arba asmens, turinčio pavojingą objektą, sulaikymas. Pavojingų daiktų kontrolė intervencijos metu (užtikrinant saugumą įvykio vietoje)	
3 diena 3.2 tema.	Saugus ir efektyvus pateikimas į patalpas ir pastatus esant žemam ir vidutiniam pavojaus lygiui (įskaitant apleistus pastatus ir prasto apšvietimo sąlygas)		3
	Turinys 1.9.1.	Rizikos įvertinimas / potencialios grėsmės ir pažeidžiamumas. Patalpų tipai ir jų charakteristikos. (Slėpimosi vietos / pasala) Metodai, skirti laipsniškam ir atsargiam kampų, nepatikrintų plotų ar kliūčių patikrinimui, (Grėsmių kampų, mirtino tunelio ir tiesioginės grėsmės samprata)	
	Turinys 1.9.2.	Judėjimo formavimas ir bendravimas. Pagrindiniai taktikos principai (judėjimas laiptais ir koridoriais). Draugiškos ugnies vengimo taisyklės	
	Turinys 1.9.3.	Įėjimo į patalpas būdai įvairiose situacijose, susijusiose su mažu ir vidutiniu grėsmės lygiu intervencijos metu	
	Turinys 1.9.4.	Patalpų patikrinimo būdai įvairiose situacijose, susijusiose su mažu ir vidutiniu grėsmės lygiu intervencijos metu	
3 diena	Refleksija		1
2 tema	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI		8
4 diena	Gyvybės palaikymo sistema		1

4.1 tema.			
	Turinys 2.1.1.	Gyvybę gelbstinčios intervencijos ir CPR technika (kvėpavimo takų atvėrimas, krūtinės suspaudimai, ventiliacija su AED arba be jo)	
	Turinys 2.1.2.	Svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukcija – algoritmas kovojant su užspringimu (pagrindinis gydymas, smūgiai į nugarą, pilvo spaudimas)	
4 diena	4.2 tema.	Masinis kraujavimas	3
	Turinys 2.2.1.	Kraujavimo tipai ir procedūros	
	Turinys 2.2.2.	Turniketų naudojimas – uždėjimas sau ir kitam asmeniui	
	Turinys 2.2.3.	Žaizdų sandarinimas hemostatiniu arba suspaustu tvarščiu	
4 diena	4.3 tema.	Kvėpavimas	1
	Turinys 2.3.1.	Krūtinės ląstos žaizdos	
	Turinys 2.3.2.	Vožtuvai ir improvizuoti tvarščiai	
	Turinys 2.3.3.	Ankstyva hipotermijos prevencija	
4 diena	4.4 tema.	MARCH protokolas patyrusiam traumą asmeniui	2
	Turinys 2.4.1.	Kraujo paieška braukiant / įvertinimas nuo galvos iki kojų	
	Turinys 2.2.4.	Modulinio tvarščio naudojimas	
	Turinys 2.4.3.	Sužeisto asmens evakuacijos būdai	
4 diena		Refleksija	1
3 tema	JĖGOS NAUDOJIMAS IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI		7
	5 diena	1 scenarijus	2
	5 diena	2 scenarijus	2
	5 diena 3 įvertinimas	3 scenarijus	2
	5 diena	Refleksija	1
Iš viso:			38

MOKYMŲ VERTINIMAS			Nr. MOKYMOSI VALANDŲ
1.	MOKYMŲ VERTINIMAS		1
	1.1.	Mokymosi įvertinimas besimokantiejiems	
	1.2.	Mokymo programos vertinimas, kurį atlieka dėstytojai	
Iš viso:			1

Temos mokymosi rezultatai, Mokymosi/mokymo metodai ir ištekliai
SAVARANKIŠKAS MOKYMASIS PRIEŠ MOKYMUS (PER EL. MOKYMĄ)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
1 tema	PAGRINDINIAI JĖGOS NAUDOJIMO PRINCIPAI
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Nustatyti jėgos naudojimo principus pagal nacionalinius įstatymus ir ES standartus, visapusiškai laikantis pagrindinių teisių principų
Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, žiūrėjimas
Ištekliai	PPT, skaitymo medžiaga

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
2 tema	PROGRESINĖS SEKOS/JĖGOS NAUDOJIMAS TĖSTYMAS
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Apibūdinti laipsnišką jėgos panaudojimo seką/naudojimą pagal grėsmės lygį
	LO2: Apibūdinti pagrindinius situacijos suvokimo komponentus
	LO3: Išvardinti pagrindinius rizikos rodiklius intervencijos metu
	LO4: Apibūdinti pagrindinius efektyvaus koordinavimo patruliavimo padalinyje principus
Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, žiūrėjimas
Ištekliai	PPT, skaitymo medžiaga, vaizdo įrašai

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
3 tema	KOMANDŲ/ESKALAVIMO TECHNIKŲ SUTEIKIMAS
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Išvardykite pagrindines komandas (žodines ir neverbalines), susijusias su jėgos naudojimu
	LO2: Pasirinkite tinkamą komandą pagal grėsmės lygį
	LO3: Išvardykite deeskalavimo proceso veiksmus
Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, žiūrėjimas
Ištekliai	PPT, skaitymo medžiaga su nuotraukomis, vaizdo įrašais

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
4 tema	Įėjimas į patalpas ir pastatus
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Atpažinti įvairių tipų įrenginius ir paaiškinti jų ypatybes
	LO2: Apibūdinkite judėjimo formacijas
	LO3: Išvardykite taisykles, kaip išvengti draugiškos ugnies
	LO4: Apibūdinkite įvedimo ir kliringo būdus

Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, žiūrėjimas	
Ištekliai	PPT, skaitymo medžiaga, vaizdo įrašai	
2 VIENETAS	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI	
1 tema	GYVYBĖS PALAIKymo SISTEMA (BLS)	
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:	
	LO1:	Pripažinti ankstyvos pradžios su pagrindine gyvybės palaikymo svarba
	LO2:	Apibrėžti dažniausiai pasitaikančius širdies sustojimo požymius
	LO3:	Apibrėžti pagrindinio gyvybės palaikymo ir vaikų pagrindinio gyvybės palaikymo algoritmą
	LO4:	Apibūdinti defibriliatoriaus naudojimo paskirtį ir privalumus
Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, peržiūra	
Ištekliai	PPT Skaitymo medžiaga Vaizdo įrašai apie CPR atlikimą	

2 VIENETAS	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI	
2 tema	Užspringimai svetimkūniais	
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:	
	LO1:	Apibrėžti svetimkūnio sukeltą kvėpavimo takų obstrukciją trijose amžiaus kategorijose
	LO2:	Apibūdinti trijų amžiaus kategorijų kvėpavimo takų obstrukcijos gydymo algoritmą
Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, peržiūra	
Ištekliai	PPT, skaitymo medžiaga, vaizdo įrašai apie pilvo spaudimą	

2 VIENETAS	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI	
3 tema	HIPOTERMIJA	
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:	
	LO1:	Apibūdinkite suaugusiųjų ir kūdikių hipotermijos priežastis ir simptomus
	LO2:	Nustatykite veiksnius, didinančius hipotermijos riziką
	LO3:	Apibrėžkite hipotermijos prevencijos veiksmus
Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, peržiūra	
Ištekliai	PPT, skaitymo medžiaga	

2 VIENETAS	TAKTINĖ MEDICINA	
4 tema	PIRMIEJI ATSAKO TAKTINĖ MEDICINA	
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:	
	LO1:	Apibūdinkite procedūras trijose TCCC grėsmės zonose
	LO2:	Apibūdinkite MARCH algoritmą
Mokymosi/Mokymo metodai	Nuotolinėje aplinkoje Individualus mokymasis – skaitymas, peržiūra	
Ištekliai	PPT, skaitymo medžiaga	

MOKYMŲ METU SUSISIEKTI SU MOKYMAI

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
1 tema	BENDRAVIMAS SU BENDRADARBIUJANČIU ASMENIU
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Parodykite teisingą padėtį, kad išlaikytumėte saugumą
	LO2: Bendraudami su bendradarbiaujančiu asmeniu (-iais) naudokite teisingus prašymus / komandas
	LO3: Bendraudami su bendradarbiaujančiu asmeniu (-iais) demonstruokite tinkamus kontrolės / palydėjimo būdus
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracija, vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Vaizdo įrašai

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
2 tema	TARNYBINIO DIRŽO SU AMUNICIJOS DĖKLAIŠ PARENGIMAS
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Parodykite tinkamą amunicijos padėtį ant darbo diržo
	LO2: Eksploatuoti įvairių tipų ekipuotę, priklausomai nuo grėsmės lygio, pagal jėgos panaudojimo principus
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracija Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Amunicijos diržas su standartinė ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
4 tema	RANKINIAI
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Uždėkite antrankius, kai asmuo stovi
	LO2: Uždėkite antrankius, kai asmuo guli
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Vaizdo įrašas, amunicijos diržas su standartinė ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
7 tema	ASMENS APŽIŪRA
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Atpažinkite asmens apžiūros tipus
	LO2: Taikyti asmens apžiūros techniką įvairiose pozicijose, individualiai ir komandoje
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Vaizdo įrašas, amunicijos diržas su standartinė ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
3 tema	Elgesys su reikalavimų nevykdančiu asmeniu ir pažeidžiančiu saugią distanciją (keldamas grėsmę pareigūno saugos zonai) APSAUGA NUO stūmimų, griebtuvų IR Griebtuvų
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Parodyti teisingą padėtį, kad išlaikytumėte saugumą
	LO2: Bendrauti su reikalavimų nevykdančiu asmeniu (-iais) naudoti teisingus prašymus / komandas
	LO3: Parodyti tinkamą taktinę pranašumo poziciją, gynybos ir valdymo būdus bendraudami su reikalavimų nevykdančiu (-iais) asmeniu (-imis), kai saugus atstumas yra pažeistas
	LO4: Taikyti skirtingus metodus, kad užtikrinti kontrolę ir išvengti nuo individo puolimo (sugriebimo, sugriebimo), naudojant skausmingus veiksmus sąnariams.
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Vaizdo įrašas, amunicijos diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
5 tema	PRIEVARTOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS ESANT PASYVAUS PASIPRIEŠINIMO SITUACIJAI
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Atpažinti pasyvaus pasipriešinimo tipus
	LO2: Taikyti įvairius metodus pasyviai pasipriešinimui įveikti
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Vaizdo įrašas, amunicijos diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
6 tema	Prievartos priemonių naudojimas esant aktyvaus pasipriešinimo situacijai
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Atpažinti aktyvaus pasipriešinimo lygio tipus
	LO2: Taikyti įvairius metodus, kad įveikti aktyvų pasipriešinimo lygį
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Vaizdo įrašas, amunicijos diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS
8 tema	Pavojų keliančio asmens sulaukymas (agresija žodžiais arba turinčiu pavojingą daiktą)
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Atpažinti galimo užpuolimo požymius
	LO2: Aptikti pavojingus daiktus, kuriuos gali naudoti asmuo
	LO3: Taikyti skirtingus metodus ir judesius, kai duodamos komandos ir deeskaluojama situacija

	LO4:	naudoti tinkamus metodus kontroliuojant pavojingus daiktus
	LO5:	pademonstruoti komandos valdymo įgūdžius paskirstant patrulio vaidmenis
	LO 6:	Taikyti įvairius metodus ir judesius, kad apsaugoti šaunamąjį ginklą nuo pažeidėjo nenaudojant ekipuotės arba taikyti ginklo valdymo metodus stovint.
	LO 7:	Taikyti įvairias technikas ir judesius, kad apsisaugoti, kai pareigūnas puolamas gulintis ant žemės, ir apsaugos bei pranašumo pozicijos atgavimas
Mokymosi/Mokymo metodai		Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai		Vaizdo įrašas, amunicijos diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

1 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS	
9 tema	Saugus ir efektyvus patekimas į patalpas ir pastatus esant žemam ir vidutiniam pavojaus lygiui (įskaitant apleistus pastatus ir prasto apšvietimo sąlygas)	
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:	
	LO1:	Įvertinti gautą informaciją atsižvelgdami į galimas priemones ir pažeidžiamumą
	LO2:	Atpažinti įvairių tipų patalpas ir paaiškinti jų charakteristikas
	LO3:	Taikyti laipsniško ir atsargaus kampų tikrinimo, nepatikrintų patalpų ir kitų kliūčių metodus, kad išvengti grėsmės
	LO4:	Nustatyti mirtiną tunelį ir tiesiogines grėsmes
	LO5:	Pademonstruoti saugų ir tinkamą judėjimą
Mokymosi/Mokymo metodai		Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai		Vaizdo įrašas, amunicijos diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis)

2 VIENETAS	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI	
1 tema	PAGRINDINIS GYVYBĖS PALAIKYMAS(BLS)	
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:	
	LO1:	Įvertinti gyvybinius požymius pagal Europos gaivinimo tarybos gaires
	LO2:	atverti kvėpavimo takus naudodami galvos pakreipimą ir žandikaulio pastumimą
	LO3:	atlikti širdies ir plaučių gaivinimą pagal Europos gaivinimo tarybos rekomendacijas
	LO4:	parodyti defibriliatoriaus naudojimą pagal BLS algoritmą
	LO5:	atpažinti svetimkūnio sukeltą kvėpavimo takų obstrukciją
	LO6:	pademonstruoti svetimkūnio pašalinimo veiksmus kvėpavimo takų obstrukcijos atveju
Mokymosi/Mokymo metodai		Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai		Manekenas kūdikiui, paauglių manekenas, suaugusiųjų manekenas, mokomasis defibriliatorius, pirštinės, terminė anklodė, erdvinė anklodė, higieninė kaukė
2 VIENETAS	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI	

5 tema	MASINIS KRAUJAVIMAS
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: patys užsidėti turniketą ir teisingai uždėti ant kito asmens
	LO2: pasirinkti tinkamą specialų kompresinį tvarstį / žaizdos sutvarkymą
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Pirštinės, turniketas, netikras kraujas, netikros žaizdos, hemostatinis tvarstis, tvarstis, marlė, modulinis tvarstis, žirklys, žaizdų sutvarkymo simulatorius

2 VIENETAS	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
6 tema	KVĖPAVIMAS
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Užlipdyti tam skirtą tvarstį (su vožtuvu arba be jo) arba improvizuotą
	LO2: laikytis pagrindinių ankstyvos hipotermijos prevencijos principų – parodyti teisingą erdvinės atklodės uždėjimą
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Krūtinės tvarstis, vožtuvų tvarstis, pirštinės, erdvinė atklodė

2 VIENETAS	TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
4 tema	MARCH PROTOKOLAS SUŽEISTAM ASMENIUI
Temos mokymosi rezultatai	Baigę šią temą, besimokantieji galės:
	LO1: Atpažinti MARCH protokolo sekos svarbą
	LO2: Teisingai laikytis MARCH protokolo algoritmo skubios medicinos pagalbos ir CUF situacijose
	LO3: Pademonstruoti greitą evakuaciją iš grėsmės zonos
	LO4: Pademonstruoti teisingą būdą, kaip paguldyti asmenį į atsigavimo poziciją
Mokymosi/Mokymo metodai	Demonstracijos, Vaidmenų žaidimas
Ištekliai	Pirštinės, nosiaryklės vamzdelis, nosiaryklės vamzdelio simulatorius, lubrikantas, neštuvai
3 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
1 vertinimas	1 SCENARIJAS
Vertinimo metodai	Modeliavimas – smurto šeimoje atvejis
Ištekliai	Amunicijos diržas su standartinė policijos ekipuote – antrankiais, lazda, pipiriniu purkštuvu, žibintuvėliu, FX simuliaciniais ginklais ir amunicija; IFAK, netikras kraujas; guminis peilis 1 suaugusi aktorė ir du aktoriai vyrai Simuliacinė patalpa ar kita tinkama patalpų erdvė

3 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
2 vertinimas	2 SCENARIJAS
Vertinimo metodai	Modeliavimas – ginkluotas įtariamasis
Ištekliai	Tarnybinis diržas su standartinė policijos ekipuote – antrankiais, lazda, pipiriniu purkštuvu, žibintuvėliu, FX ginklais ir amunicija; IFAK, netikras kraujas; guminis peilis

	1 vyras aktorius Simuliacinė patalpa ar kita tinkama patalpų erdvė
3 VIENETAS	JĖGOS NAUDOJIMAS IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
3 vertinimas	3 SCENARIJAS
Vertinimo metodai	Modeliavimas – įtariamasis nusižengimu
Ištekliai	Tarnybinis diržas su standartine policijos ekipuote – antrankiais, lazda, pipiriniu purkštuvu, žibintuvėliu, FX ginklais ir amunicija; IFAK, netikras kraujas; guminis peilis2 aktoriai vyrai Simuliacinė patalpa ar kita tinkama patalpų erdvė

Teminiai planai
JĖGOS NAUDOJIMO MOKYMAI
IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
pirmiesiems reaguojantiems policijos
pareigūnams

Apie teminius planus

Kiti puslapiai yra skirti detaliems konkrečių kurso temų įgyvendinimo planams.

Šiuose temų planuose išvardijami tos temos mokymosi rezultatai, mokymosi turinys, kurį ji apims, ir tinkamiausi mokymosi metodai. Be to, paaiškinama tinkama mokymo aplinka ir įranga bei nurodyta reikalinga mokymo įranga.

Antroje temų planų dalyje paaiškinama „mokymosi trajektorija“ – išsamus mokymosi eigos aprašymas, nuo įvado iki pagrindinės dalies ir santrauka pabaigoje. Jame pateikiama mokymosi veiklų seka, laukiami besimokančiųjų veiksmai, taip pat patarimai ir svarbios pastabos instruktoriams. Tai yra pasiūlymas ir atspirties taškas planuojant pamoką, nes tai vienas iš daugelio galimų būdų pasiekti mokymosi rezultatus. Tačiau jei instruktorius mano, kad šis būdas jam tinka, temos planas bus pakankamas ir labai padės pasiruošimo procese. Todėl drąsiai naudokite tiek šių temų planų, kiek jums atrodo tinkama. Visi jie buvo išbandyti ir gerai veikė keturiuose bandomuosiuose mokymuose Erasmus+ FIRST-TAC projekto metu.

Tarp temų planų rasite ir išsamų trijų modeliavimo pratimų įgyvendinimo planą. Juose yra situacijos aprašymas, laukiami besimokančiųjų veiksmai ir žymėjimo rubrikos, kurios padės įvertinti veiklos kokybę. Kadangi mokymo programoje nėra numatytas baigiamasis egzaminas, vertinimo rubrikos sukurtos kaip priemonė, leidžianti besimokantiesiems objektyvesnį ir tikslesnį grįžtamąjį ryšį.

Kaip minėta anksčiau, galite naudoti tiek šių medžiagų, kiek jums atrodo tinkama. Tačiau jei nuspręsite pakeisti kai kuriuos arba visus planus, norėtume, kad atsižvelgtumėte į šiuos pagrindinius pamokos plano rengimo ir įgyvendinimo aspektus.

Kiekviena pamoka iš esmės turi tą pačią struktūrą:

- Jis prasideda įvadu arba įvedimu į temą. Čia paaiškinami tikslai ir temos svarba bei pripažįstamas ankstesnis mokymasis. Ji skirta motyvuoti besimokančiuosius ir informuoti instruktorių, ar reikia koreguoti planą pagal besimokančiųjų žinias ir įgūdžius.
- Po įvado vyksta tikroji mokymosi veikla. Šis etapas apima instruktorių mokomąjį indėlį ir besimokančiųjų vadovaujamą praktiką, siekiant įtvirtinti naujus įgūdžius ir idėjas.
- Baigiamoji pamokos dalis yra apie mokymosi kokybės ir mokymosi rezultato pasiekimo apibendrinimą ir įvertinimą.

Yra daug modelių, apibūdinančių šią pagrindinę struktūrą, pvz., trigubas A modelis (aktyvinti, įgyti, taikyti) arba BOPPPS modelis (sujungimas, tikslai, išankstinis įvertinimas, mokymasis dalyvaujant, vertinimas po to, santrauka) ir t.t. Raginame jį išnagrinėti ir rasti tinkamiausią. Tačiau atminkite, kad be motyvuoto besimokančiojo nėra mokymosi, o be vertinimo priemonės nėra jokios galimybės būti tikriems, kad mokymosi rezultatai bus pasiekti.

Į tai reikia atsižvelgti planuojant pamokas

- ✓ Ką noriu, kad besimokantieji pasiimtų iš pamokos? Kokie yra mokymosi rezultatai?
- ✓ Kokios yra geriausios mokymosi veiklos, kurios padės besimokantiejiems pasiekti šiuos mokymosi rezultatus?
- ✓ Ar turiu viską, ko reikia suplanuotai mokymosi veiklai įgyvendinti?
- ✓ Kaip aš motyvuosiu besimokančiuosius aktyviai dalyvauti?
- ✓ Kaip vertinsiu, ar besimokantieji pasiekė rezultatus

Teminiai planai

JĖGOS NAUDOJIMAS	
1.1 tema.	
Bendravimas su bendradarbiaujančiu asmeniu	
Mokymosi rezultatai:	LO1: parodyti teisingą padėtį, kad išlaikyti saugumą LO2: bendraudami su bendradarbiaujančiu asmeniu (-imis) naudokite teisingus prašymus / komandas LO3: Bendraudami su bendradarbiaujančiu asmeniu (-imis) demonstruokite tinkamus kontrolės / pristatymo būdus
Mokymosi turinys:	1. Atstumo valdymas / padėties nustatymas 2. Efektyvus bendravimas su bendradarbiaujančiu asmeniu (-imis) 3. Kontrolės/pristatymo būdai
Mokymosi metodai:	Paiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktikos poligonas ar kitos patalpos
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokinieji peiliai, mokinieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	2 valandas

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmai)	Pastabos
Išvadinė dalis			
15 min.	1. Mokinių registracija 2. Treniruočių įrangos saugumo patikra 3. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas 4. Apšilimas, paruošiamieji pratimai	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klausos saugos instruktažų. Atlieka pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
25 min.	1. Atstumo valdymas/padėties nustatymas 1.1. Vienas instruktorius paaiškina ir parodo tinkamą policijos pareigūno parengties poziciją naudojamą sulaikymo situacijų metu, paaiškina ypatumus ir skirtumus (kojų, liemens, kūno pusiausvyra, galvos padėtis, kūno masės centras, judrumas, greitis ir kt.). <i>1.1.1. Praktinio pratimo atlikimas: visi mokiniai stovi priešais sieną. Treneriui</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinis pratimus atlieka 5-8 kartus.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Pratybų sudėtingumas ir modelio situacijos parenkamos

<i>įsakius: „Pasiruošęs“, besimokantieji privalo laikytis teisingo atstumo ir atsistoti pasiruošimo pozicijoje (be jokių specialių priemonių); po to, kai instruktorius liepia: „Atsipalaiduoti“, mokiniai stovi priešais sieną.</i> <i>1.1.2. Praktinio pratimo atlikimas: Visi besimokantieji stovi dviejose eilėse, treneriui įsakius: „pirmyn“, „kairėn“, „dešinėn“, „atgal“, besimokantieji turi pajudėti vieną žingsnį ir atsistoti norimoje padėtyje.</i> <i>1.1.3. Praktinio pratimo atlikimas: Visi mokiniai stovi dviejose eilėse, treneriui įsakius: „pavojus į priekį“, „sukti į kairę“, „sukti į dešinę“, „pavojus iš nugaros“, besimokantieji turi pajudėti vieną žingsnį ir atsistoti norimoje padėtyje.</i> <i>1.1.4. Praktinio pratimo atlikimas: Dvi eilės besimokančių vienas priešais kitą – vieni veikia kaip bendradarbiaujantys asmenys, kiti – kaip pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 5 žingsnių atstumu. Po signalo pareigūnai artėja prie bendradarbiaujančių asmenų ir turėtų atsistoti tinkamoje padėtyje.</i> <i>1.1.5. Praktinio pratimo atlikimas: Dvi eilės, pareigūnai stovi atsukę nugaras į bendradarbiaujančius asmenis pozicijoje „Atsipalaiduoti“ ir 5 žingsnių atstumu. Instruktorius duoda komandą bendradarbiaujantiems asmenims atsistoti norimoje padėtyje (į kairę, į dešinę ir pan.). Po signalo policijos pareigūnai artėja prie bendradarbiaujančių asmenų ir turėtų atsistoti tinkamoje padėtyje.</i> <i>Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.</i> <i>1.2. Besimokantiejiems paaiškinama, kaip skirstyti taktines funkcijas (kuris pareigūnas yra „veiksmas“, kuris pareigūnas – „priedanga“) ir kaip išsidėstyti nusikaltėlio atžvilgiu (išlaikyti saugų trikampį, atkreipti dėmesį – gali būti įvairių trikampių variantų).</i> <i>1.2.1. Praktinės pratybos atlikimas: darbas trise (bendradarbiaujantis asmuo ir du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai artėja prie bendradarbiaujančio asmens ir stovi dešinėje padėtis, išlaikyti saugų trikampį. Jei bendradarbiaujantis asmuo keičia</i>		pagal pareigūnų įgūdžių lygį.
--	--	--------------------------------------

	<i>pareigas, policijos pareigūnai privalo išlaikyti saugų trikampį iš priekio ir iš dešinės pusės.</i> <i>1.2.2. Praktinio pratimo atlikimas: Dvi eilės, pareigūnai stovi atsukę nugarą bendradarbiaujančiam asmeniui pozicijoje „Atsipalaiduoti“ ir 5 žingsnių atstumu. Instruktorius duoda komandą bendradarbiaujančiam žmogui atsistoti norimoje padėtyje (į kairę, į dešinę ir pan.). Po signalo policijos pareigūnas artėja prie bendradarbiaujančio asmens, turi atsistoti tinkamoje padėtyje ir išlaikyti saugų trikampį iš dešinės pusės ir iš priekio.</i> <i>1.2.3. Praktinio pratimo atlikimas: Dvi eilės, pareigūnai stovi prieš bendradarbiaujantį asmenį pozicijoje „Atsipalaiduoti“ ir 5 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie bendradarbiaujančio asmens ir atsistoja tinkamoje padėtyje, laikydami saugų trikampį. Po antrosios instruktoriaus komandos bendradarbiaujantis asmuo tampa priedangos pareigūnu. Policijos pareigūnai privalo išlaikyti saugų trikampį.</i> <i>Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.</i>		
20 min.	2. Efektyvus bendravimas su bendradarbiaujančiu asmeniu (-iais) 2.1. Instruktorius paaiškina bendravimo su asmenimis specifiką. Pabrėžiama pasisveikinimo, prisistatymo svarba ir kreipimosi priežastis bei tikslas. Aiškinamas tinkamas bendravimas (etika, pasitikėjimas savimi, neagresyvaus elgesio įgūdžių formavimas). Paminėtos dažniausiai pasitaikančios bendravimo frazės, neverbalinės kalbos gestai: ateik pas mus, ištrauk rankas iš kišenių, atsistok šioje vietoje, parodyk delnus, lėtai parodyk dokumentus, atsisuk ir t.t. <i>Praktinės pratybos atlikimas: darbas trise (bendradarbiaujantis asmuo ir du pareigūnai).</i> <i>Po signalo prie bendradarbiaujančio asmens artėja policijos pareigūnai. Priežastis – bendradarbiaujantis asmuo elgiasi įtartina. Policijos pareigūnai turi atsistoti tinkamoje padėtyje, laikytis saugaus trikampio ir pradėti bendrauti su</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 5-8 kartus. Keičiami pareigūnų ir kooperatinių asmenų vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Pratybų sudėtingumas ir modelio situacijos parenkamos pagal pareigūnų įgūdžių lygį.

	žmogumi. Jei bendradarbiaujantis asmuo keičia pareigas, policijos pareigūnai privalo išlaikyti saugų trikampį. Jeigu bendradarbiaujantis asmuo parodo, kad nesupranta, policijos pareigūnai privalo vartoti neverbalinę kalbą. Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.		
20 min.	3. Kontrolės/lydėjimo būdai 3.1. Instruktorius paaiškina, kaip prašyti dokumentų, kaip juos pasiimti, kaip elgtis, kai dokumentai nukrenta ant žemės, kaip patikrinti asmens tapatybę. Pareigūnų veiksmai ir priedangos parodomi tikrinant dokumentus ir fiksuojant asmens duomenis arba tikrinant juos per duomenų bazę, užtikrinant aplinkosaugos kontrolę, taip pat pareigūnų veiksmai paprašius pateikti pareigūno statuso dokumentą. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Darbas trise (bendradarbiaujantis asmuo ir du pareigūnai).</i> <i>Po signalo prie bendradarbiaujančio asmens artėja policijos pareigūnai. Priežastis – bendradarbiaujantis asmuo elgiasi įtartina. Policijos pareigūnai turi atsistoti tinkamoje padėtyje, laikydami saugų trikampį, pradėti bendrauti su bendradarbiaujančiu asmeniu ir prašyti asmens dokumentų. Po to policijos pareigūnai informaciją turi patikrinti naudodamiesi policijos radijo ryšio priemone ar duomenų bazėmis vietoje.</i> 3.2. Instruktorius paaiškina, kaip palydėti žmogų iki objekto pėsčiomis, kaip turi išsidėstyti pareigūnai, kokios galimos žmogaus valdymo galimybės (vizualinis valdymas, krypties rodymas prisilietimu prie žmogaus, valdymas rankomis ir kt.). <i>Praktinio pratimo atlikimas: Darbas trise (bendradarbiaujantis asmuo ir du pareigūnai).</i> <i>Po signalo policijos pareigūnai turi tinkamai palydėti asmenį.</i> 3.3. Instruktorius p paaiškina besimokančiųjų parodyti anksčiau parodytus technikos elementus.	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 5-8 kartus. Keičiasi pareigūno ir statistiko vaidmenys. Besimokantieji parodo prieš tai išmokus taktinius elementus.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Pratybų sudėtingumas ir modelio situacijos parenkamos pagal pareigūnų įgūdžių lygį.
Baigiamoji dalis			

10 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra 2. Mokiniai užduoda klausimus 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas 5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, dokumentacijos pildymą, mokymo vietos sutvarkymą
---------	--	---	---

JĖGOS NAUDOJIMAS	
1.2 tema.	
Tarnybinio diržo su amunicijos dėklais parengimas	
Mokymosi rezultatai:	LO1: Parodyti tinkamą ekipuotės padėtį ant tarnybinio diržo LO2: panaudoti įvairių tipų ekipuotę, priklausomai nuo grėsmės lygio, pagal jėgos naudojimo principus
Mokymosi turinys:	1. Ekipuotės padėtis ant tarnybinio diržo 2. Tinkamos ekipuotės parinkimas ir paruošimas naudoti 3. Pagrindiniai judesiai ir manevrai su skirtinga ekipuote nuo tarnybinio diržo
Mokymosi metodai:	Paaiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Žaidimas vaidmenimis, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktinės poligonas ar ar kitos patalpos
Treniruočių įranga:	Diržas su standartinė ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokomieji peiliai, mokomieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	2 valandas

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmai)	Pastabos
Įvadinė dalis			
10 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra. 2. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas. 3. Apšilimas, paruošiamieji pratimai.	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klausos saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
20 min.	1. Įrangos padėtis ant darbo diržo 1.1. Instruktorius demonstruoja tinkamą įrangos išdėstymą ant darbo diržo, saugų kritimą ant grindų dešinėje arba kairėje pusėje, nugaroje ar priekyje, pagrindžia tokio išdėstymo būtinumą ir įsipareigojimus.. <i>1.1.1. Praktinio pratimo atlikimas:</i> <i>Po signalo visi besimokantieji uždeda rankas ant nurodytos diržo įrangos ar pistoleto.</i> <i>1.1.2. Praktinio pratimo atlikimas:</i>	Besimokantieji paruošia savo pareiginius diržus. Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinis pratimus atlieka 7-10 kartų. Mokiniai užduoda klausimus.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Pratybų sudėtingumas ir modelio situacijos parenkamos pagal pareigūnų įgūdžių lygį.

	Po signalo visi besimokantys bėga 5-10 metrų pirmyn ir atgal, uždeda rankas ant nurodytos diržo įrangos ar pistoleto. 1.1.3. Praktinio pratimo atlikimas: Po signalo visi mokiniai turi apsisukti 5 kartus ir uždėti rankas ant nurodytos diržo įrangos ar ginklo. 1.1.4. Praktinio pratimo atlikimas: Po signalo visi besimokantys saugai krenta ant grindų dešinėje arba kairėje pusėje, ant nugaros arba į priekį. Atsistoję jie uždeda rankas ant nurodytos diržo įrangos ar pistoleto. Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.		
25 min.	2. Tinkamos įrangos parinkimas ir pasiruošimas naudoti 2.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja darbo diržų įrangos paruošimo veiksmus naudojimui – antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas. 2.1.1. Praktinio pratimo atlikimas: Po signalo visi mokiniai išsitraukia antrankius ir paruošia juos naudojimui (pratimai atliekami su žvigtelėjimu į ekipuotės diržą, be žvigtelėjimo, su aplinkos kontrole ir t.t.). 2.1.2. Praktinio pratimo atlikimas: Po signalo visi besimokantieji išsitraukia lazdelę ir paruošia naudojimui (pratimai atliekami su žvigtelėjimu į ekipuotės diržą, be žvigtelėjimo, su aplinkos kontrole ir t.t.). 2.1.3. Praktinio pratimo atlikimas: Po signalo visi mokiniai išsitraukia OC dujas ir paruošia jas naudojimui (pratimai atliekami su žvigtelėjimu į ekipuotės diržą, be žvigtelėjimo, su aplinkos kontrole ir t.t.). 2.1.4. Praktinio pratimo atlikimas: Po signalo visi kurso besimokantys išsitraukia rankinį ginklą ir paruošia jį naudojimui (pratimai atliekami su žvigtelėjimu į ekipuotės diržą, be žvigtelėjimo, su aplinkos kontrole ir t.t.). 2.1.5. Praktinio pratimo atlikimas: Po signalo visi besimokantys išsitraukia nurodytą spec. Priemonę arba pistoletą, o gavę papildomą signalą keičia ekipuotę ar pistoletą į kitą ekipuotės dalį.	Kiekvienas mokinytis pratimus atlieka 12-15 kartų.	
25 min.	3. Pagrindiniai judesiai ir manevrai su skirtinga įranga nuo darbo diržo	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas	Klaidos stebimos ir taisomos.

	3.1. Instruktorius demonstruoja, kaip saugiai judėti į kairę, dešinę ar atgal, norint išvengti puolimo, paruošti tinkamą diržo įrangą ar ginklą. 3.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Dvi eilės, pareigūnai stovi prieš statistus „Atsipalaiduoti“ pozicijoje ir 5 žingsnių atstumu. Po signalo statistai prieina prie policijos pareigūnų ir bando juos pasiekti. Policijos pareigūnai privalo vengti užpuolimo, atsistoti tinkamoje padėtyje ir pasiruošti naudoti spec. priemonę ar ginklą.</i> 3.1.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Dvi eilės, pareigūnai stovi prieš statistus „Atsipalaiduoti“ pozicijoje ir 5 žingsnių atstumu. Po signalo statistai prieina prie policijos pareigūnų ir bando juos pasiekti. Policijos pareigūnai privalo vengti užpuolimo, laikytis saugaus atstumo ir pasiruošti naudoti ekipuotę arba ginklą, priklausomai nuo situacijos.</i> 3.1.3. Instruktorius p paaškina besimokančiųjų parodyti anksčiau parodytus technikos elementus.	Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 5 kartus. Keičiasi policijos pareigūno ir subjekto vaidmenys. Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 5 kartus. Jie turi nuspręsti, koks atstumas yra saugus.	Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas, informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
Baigiamoji dalis			
10 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms. 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas. 5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, dokumentacijos pildymą, mokymo vietos sutvarkymą.

JĖGOS NAUDOJIMAS 1.3 tema. Antrankiai	
Mokymosi rezultatai:	LO1: uždėkite antrankius, kai asmuo stovi LO2: Uždėkite antrankius, kai asmuo guli
Mokymosi turinys:	1. Antrankių surakinimas stovint (naudojant vertikalias kliūtis ir atvirose erdvėse) 2. Antrankiai gulint
Mokymosi metodai:	Paaiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktinės poligonas ar ar kitos patalpos
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokomieji peiliai, mokomieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	1 valanda

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
10 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra 2. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas 3. Apšilimas, paruošiamieji pratimai	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klausia saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
15 min.	1. Antrankiai stovint (naudojant vertikalias kliūtis ir atvirose erdvėse) 1.1. Instruktorius paaiškina ir parodo, kaip tinkamai naudoti antrankius stovint prie užtvartos arba atviroje vietoje, kai sulaikytojo rankos yra ant galvos, išskėstos ar už nugaros. <i>1.1.1. Praktinio pratimo atlikimas: Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 5 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie statistų ir turėtų uždėti antrankius atviroje erdvėje.</i> <i>1.1.2. Praktinio pratimo atlikimas:</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinis pratimus atlieka 2-3 kartus. Keičiasi pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Instruktorius turi atkreipti dėmesį į tai: kaip asmuo ruošiamas sulaikymui, kaip paruošiami antrankiai, kaip policijos pareigūnas perima kontrolę ir uždėda antrankius.

	<i>Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 5 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie objekto ir turėtų uždėti antrankius naudodami objektus.</i>		
15 min.	2. Antrankiai gulint 2.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja tinkamą antrankių naudojimo techniką, jei statistas yra gulimoje padėtyje. 2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – vienoje guli statistai, kitoje stovi pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 5 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie gulinčiųjų ir turėtų uždėti antrankius.	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 2-3 kartus. Keičiasi pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Instruktorius turi atkreipti dėmesį į tai: kaip asmuo ruošiamas sulaikymui, kaip paruošiami antrankiai, kaip policijos pareigūnas perima kontrolę ir uždeda antrankius.
Baigiamoji dalis			
5 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra. 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms. 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas. 5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą.

JĖGOS NAUDOJIMAS 1.4 tema. Asmens apžiūra	
Mokymosi rezultatai:	LO1: Atpažinti asmens apžiūros tipus LO2: Taikyti asmens apžiūros techniką individualiai ir komandoje
Mokymosi turinys:	1. Asmens apžiūra stovint 2. Asmens apžiūra gulint
Mokymosi metodai:	Paaiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktinės poligonas ar ar kitos patalpos
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokinieji peiliai, mokinieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.statistų
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	1 valanda

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmai)	Pastabos
Įvadinė dalis			
5 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra. 2. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas. 3. Apšilimas, paruošiamieji pratimai.	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klauso saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
25 min.	1. Asmens apžiūra stovint (apčiupiant pirštų galiukais) 1.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja tinkamą kūno paieškų techniką, naudojant brūkštelėjimus su pirštų galiukais stovint šalia barjero arba atviroje vietoje, kai statistas yra be antrankių, o rankos yra už galvos arba išskėstos. 1.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistai statistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 3 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie statistų ir turėtų atlikti kūno paiešką atviroje erdvėje, o statistai yra be antrankių, rankomis už galvos.	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinytis pratimus atlieka 2 kartus. Pasiukeičia pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Instruktorius turi atkreipti dėmesį į tai: kaip asmuo ruošiamas kūno paieškoms, ar pareigūnai jį visą laiką kontroliuoja.

	1.1.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 3 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie statistų ir turėtų atlikti kūno paiešką atviroje erdvėje, o statistaistatistai yra be antrankių, išskėstomis rankomis. 1.1.3. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 3 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie statistų ir turėtų atlikti kūno kratą šalia užtvaros, o statistaistatistai yra be antrankių, rankomis už galvos. 1.1.4. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 3 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie statistų ir turėtų atlikti kūno kratą šalia užtvaros, o statistaistatistai yra be antrankių, išskėstomis rankomis. 1.2. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja tinkamą kūno paieškos technikas stovint prie užtvaros arba atviroje vietoje, kai žmogus yra su antrankiais. 1.2.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistaistatistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 3 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie statistų, uždeda antrankius ir turėtų atlikti kūno paiešką atviroje erdvėje. 1.2.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – viename statistaistatistai, kitoje – pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 3 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie statistų, uždeda antrankius ir turėtų atlikti kūno kratą prie užtvaros.		
10 min.	2. Kūno paieška gulint 2.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja tinkamą kūno paieškų techniką, jei statistas guli. 2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinytis pratimus atlieka 2 kartus. Pasiukeičia pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Instruktorius turi atkreipti dėmesį į tai: kaip asmuo ruošiamas kūno paieškoms, ar

	<i>Mokiniai yra dviejose eilėse, vienas priešais kitą – vienoje guli statistai, kitoje stovi pareigūnai. Pareigūnai yra pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 3 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai artėja prie gulinčiųjų, uždeda antrankius ir turi atlikti kūno apžiūrą.</i>		pareigūnai jį visą laiką kontroliuoja.
Baigiamoji dalis			
5 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms. 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas. 5. Sutvarkoma pratimų vieta ir naudojama įranga.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą.

JĖGOS NAUDOJIMAS	
1.5 tema.	
Elgesys su reikalavimų nevykdančiu asmeniu ir pažeidžiančiu saugią distanciją (keldamas grėsmę pareigūno saugos zonai)	
Mokymosi rezultatai:	LO1: parodyti teisingą padėtį, kad išlaikyti saugumą LO2: naudoti teisingus prašymus / komandas bendraujant su reikalavimų nevykdančiu asmeniu (-iais) LO3: Parodyti tinkamą taktinį pranašumą, gynybos ir valdymo būdus bendraujant su reikalavimų nevykdančiu asmeniu (-iais)
Mokymosi turinys:	1. Reikalavimų nevykdančio ir pažeidžiančiu saugią distanciją asmens bendravimo ir sulaikymo specifika
Mokymosi metodai:	Paiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktinis poligonas ar kitos patalpos
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokomieji peiliai, mokomieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	1 valanda

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
10 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra. 2. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas. 3. Apšilimas, paruošiamieji pratimai.	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klauso saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
25 min.	1. Reikalavimų nevykdančio ir pažeidžiančiu saugią distanciją asmens bendravimo ir sulaikymo specifika 1.1. Instruktorius paaiškina ir parodo, kaip valdyti situacijas, kai žmogus nevykdo reikalavimų ir pažeidžia saugų atstumą. <i>1.1.1. Praktinio pratimo atlikimas: Visi mokiniai stovi dviejose eilėse – vienoje yra statistai, kitoje – pareigūnai. Jie dirba poromis. Po signalo statistas artėja prie policijos pareigūno. Policijos pareigūnas prašo jo sustoti, naudoja įtikinimo</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinis pratimus atlieka 5 kartus. Keičiasi pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas,

	priemonės. Po to asmuo laikosi reikalavimų, pratimas baigiasi. 1.1.2. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo statistas kreipiasi į policijos pareigūnus. Policijos pareigūnai prašo jo sustoti, panaudoti įtikinimo priemonės. Po to asmuo laikosi reikalavimų, pratimas baigiasi. 1.1.3. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Priežastis – jis/ji elgiasi įtartina. Policijos pareigūnai turi atsistoti tinkamoje padėtyje, laikydami saugų trikampį ir pradėti bendrauti su statistu, prašyti asmens dokumentų. Po to policijos pareigūnai informaciją turi patikrinti naudodamiesi policijos radijo ryšio priemone ar duomenų bazėmis vietoje. Statistas nesutinka su reikalavimais ir pradeda išvykti. Policijos pareigūnai naudoja įtikinimo priemones. Po to asmuo laikosi reikalavimų, pratimas baigiasi. Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.		informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
Baigiamoji dalis			
10 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra. 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms. 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas. 5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitų dalykų saugumą, dokumentacijos pildymą, mokymo vietos sutvarkymą.

JĖGOS NAUDOJIMAS 2.1 tema. Prievartos priemonių naudojimas esant pasyvaus pasipriešinimo situacijai	
Mokymosi rezultatai:	LO1: atpažinti pasyvaus pasipriešinimo tipus LO2: taikyti skirtingus metodus pasyviai pasipriešinimui įveikti
Mokymosi turinys:	1. Pasyviojo pasipriešinimo rūšys 2. Stovimo, sėdėjimo, gulimos padėtyse esančio žmogaus pasyvaus pasipriešinimo įveikimo būdai
Mokymosi metodai:	Paaiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktinės poligonas ar kitos patalpos
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokomieji peiliai, mokomieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	2 valandas

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
15 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra 2. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas 3. Apšilimas, paruošiamieji pratimai	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klausos saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
10 min.	1. Pasyviojo pasipriešinimo rūšys Instruktorius paaiškina pasyvaus pasipriešinimo tipus, parodo keletą praktinių pavyzdžių ir paaiškina, kaip elgtis tokioje situacijoje.	Mokiniai klausosi ir užduoda klausimus.	Instruktorius turi atkreipti dėmesį į tai: kaip asmuo ruošiamas sulaikymui, kaip paruošiami antrankiai, kaip policijos pareigūnas perima kontrolę ir uždeda antrankius.

55 min.	2. Asmens, esančio stovimoje, sėdimoje, gulimoje pozicijoje, pasyvaus pasipriešinimo įveikimo būdai – individualiai ir komandoje 2.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja, kaip valdyti situacijas, kai asmenys guli, sėdi ar stovi gatvėje ir nesutinka su policijos pareigūnų reikalavimais, kuriskuris bendravimas efektyviausias su reikalavimų nesilaikančiu asmeniu, kaip valdyti ir palydėti žmogų švelnia rankos kontrole. 2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, laikosi saugaus trikampio, bendrauja su stovinčiu ir policijos pareigūnų reikalavimų nevykdančiu subjektu. Policijos pareigūnai turi jį valdyti švelnia rankos kontrole.</i> 2.1.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje pozicijoje, laikosi saugaus trikampio, bendrauja su sėdinčiu ir policijos pareigūnų reikalavimų nevykdančiu subjektu. Policijos pareigūnai turi atlikti švelnią rankos kontrolę</i> 2.1.3. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje pozicijoje, laikosi saugaus trikampio, bendrauja su sėdinčiu ir policijos pareigūnų reikalavimų nevykdančiu subjektu. Policijos pareigūnai turi valdyti objektą švelnia rankos kontrole. Pakėlus asmenį, jis/ji neina savo kojomis.</i> 2.1.4. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje pozicijoje, laikosi saugaus trikampio, bendrauja su guliniu ir policijos pareigūnų reikalavimų nevykdančiu subjektu. Policijos pareigūnai turi jį valdyti švelnia rankos kontrole. Pakėlus asmenį, jis/ji nesipriešina ir eina savo kojomis.</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 5 kartus. Pasikeičia pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas, informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
---------	---	---	---

	2.1.5. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje pozicijoje, laikosi saugaus trikampio, bendrauja su gulinčiu ir policijos pareigūnų reikalavimų nevykdančiu subjektu. Policijos pareigūnai turi jį pakelti naudodami švelnią rankos kontrolę. Pakėlus asmenį, jis/ji neina savo kojomis.</i> 2.1.6. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba šešiese (keturi statistai ir du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai artėja prie 4 statistų. Priežastis – protestuoja prieš medžių kirtimą, gulėdami ant prie medžių vedančio kelio ir neleisdami pravažiuoti sunkvežimiams. Policijos pareigūnai turi atsistoti tinkamoje padėtyje, laikytis saugaus trikampio ir pradėti bendrauti su pažeidėjais, prašyti asmens dokumentų. Po to policijos pareigūnai informaciją turi patikrinti naudodamiesi policijos radijo ryšio priemone ar duomenų bazėmis vietoje. Statistai nesutiks su pareigūnų reikalavimais ir toliau gulės kelyje. Policijos pareigūnai turėtų likti švelnią rankos kontrolę, pakelti statistus į saugią vietą.</i> Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.		
Baigiamoji dalis			
10 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra. 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms. 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas. 5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą.

JĖGOS NAUDOJIMAS 2.2 tema. Prievartos priemonių naudojimas esant aktyvaus pasipriešinimo situacijai	
Mokymosi rezultatai:	LO1: Atpažinti aktyvaus pasipriešinimo lygio tipus LO2: Taikyti skirtingus metodus, kad įveikti aktyvų pasipriešinimo lygį
Mokymosi turinys:	1. Aktyvaus pasipriešinimo lygio tipai (rankų stanginimas, pareigūno atstūmimas, atsitraukimas vengiant sulaikymo) 2. Metodikos, kaip įveikti aktyvų pasipriešinimo lygį stovinčiam, sėdinčiam, gulinčiam ir aktyviai bandančio išvengti sulaikymo – individualiai ir komandoje
Mokymosi metodai:	Paaiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktinės poligonas ar ar kitos patalpos
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokomieji peiliai, mokomieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.statistų
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	5 valandos

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmai)	Pastabos
Įvadinė dalis			
10 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra. 2. Tikslai, mokymo taškas ir pažangos pristatymas. 3. Apšilimas, paruošiamieji pratimai.	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klauso saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
10 min.	1. Aktyvaus pasipriešinimo lygio tipai (rankų stanginimas, pareigūno atstūmimas, atsitraukimas vengiant sulaikymo) 1.1. Instruktorius paaiškina aktyvaus pasipriešinimo lygius, parodo keletą praktinių pavyzdžių ir paaiškina, kaip elgtis tokiose situacijose.	Mokiniai klausosi ir užduoda klausimus.	
90 min.	2. Stovimo, sėdimo, gulimo ir aktyviai bandančio išvengti sulaikymo žmogaus aktyvaus pasipriešinimo lygio įveikimo būdai – individualiai ir komandoje	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinytis pratimus atlieka 5-8 kartus. Keičiasi pareigūno ir statistiko vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija.

	2.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja, kaip valdyti situacijas, kai asmuo guli, sėdi ar stovi viešose vietose ar objektuose ir atsisako vykdyti policijos pareigūnų reikalavimus; kuris bendravimas efektyviausias su reikalavimų nesilaikančiu asmeniu; kaip naudoti kietą rankos kontrolę kontroliuojant ir lydint asmenį. 2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, laikydami saugų trikampį ir bendrauja su statistu, kuris stovi ir nesutinka su policijos pareigūnų reikalavimais. Policijos pareigūnai turi jį švelnia rankos kontrole. Po to statistas sustangrina rankas. Policijos pareigūnai naudojai:</i> 2.1.1.1. <i>Spaudimą alkūnės sąnaryje ir riešo kontrolę.</i> 2.1.1.2. <i>Spaudimą ant riešo sąnario.</i> 2.1.1.3. <i>Alkūnės sąnario užraktą.</i> 2.1.1.4. <i>Blokavimą per pažastis ir patraukimą bei pakėlimą už kojų, kad subjektas būtų paguldytas ant žemės.</i> 2.1.1.5. <i>Pažastų fiksavimą, vertimą atgal, kad asmuo būtų paguldytas ant žemės, ir riešų sąnarių užfiksavimą.</i> Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.		Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas, informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
45 min.	2.1.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, laikydami saugų trikampį ir bendrauja su statistu, kuris sėdi teisiamųjų suole (ant žemės ir pan.) ir nesutinka su policijos pareigūnų reikalavimais. Policijos pareigūnai turi jį valdyti švelnia rankos kontrole. Po to statistas sustangrina rankas. Policijos pareigūnai atlieka:</i> 2.1.2.1. <i>spaudimą į alkūnės sąnarį ir alkūnės sąnario užraktą.</i> 2.1.2.2. <i>spaudimą į alkūnės sąnarį ir spaudimą ant riešo sąnario.</i> Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 5-8 kartus. Keičiasi pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas, informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).

45 min.	2.1.3. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, išlaikydami saugų trikampį ir bendrauja su statistu, kuris guli ant žemės ir nesutinka su policijos pareigūnų reikalavimais. Policijos pareigūnai turi jį valdyti švelnia rankos kontrole. Po to statistas sustangrina rankas. Policijos pareigūnai atlieka:</i> 2.1.2.1. <i>spaudimą į pečių sritį ir stabilizuoja padėtį ant krūtinės, kontroliuoja alkūnę ir petį.</i> 2.1.2.2. <i>Spaudimą ant žandikaulio ir stabilizuoja padėtį ant krūtinės, kontroliuoja alkūnę ir petį.</i> Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 5-8 kartus. Pasikeičia pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas, informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
25 min.	2.1.4. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Priežastis – triukšmauja, geria alkoholinius gėrimus ir elgiasi neadekvačiai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, išlaikydami saugų trikampį ir bendrauja su statistu, nesutinkančiu su policijos pareigūnų reikalavimais, stumia pareigūnus ar atsitraukia vengdami sulaikymo. Policijos pareigūnai turėtų priimti sprendimą sulaikyti asmenį.</i> Instruktorius nustato ir ištaiso klaidas.	Praktikos vieta suskirstyta į 8 darbo sektorius, kiekviename sektoriuje dalyvauja po 3 besimokančiuosius. Kiekvienas mokinys pratimą atlieka 1 kartą.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas, informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
Baigiamoji dalis			
10 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra. 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą.

	4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas.		
	5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga.		
JĖGOS NAUDOJIMAS			
3.1 tema.			
Pavojų keliančio asmens sulaikymas (agresija žodžiais arba turinčiu pavojingą daiktą)			
Mokymosi rezultatai:	LO1: Atpažinti galimo užpuolimo požymius LO2: Aptikti pavojingus daiktus, kuriuos gali naudoti asmuo LO3: Taikyti skirtingus metodus ir judesius, kai duodamos komandos ir deeskaluojama situacija LO4: naudoti tinkamus metodus kontroliuojant pavojingus daiktus LO5: pademonstruoti komandos valdymo įgūdžius paskirstant patrulio vaidmenis LO6: Taikyti įvairius metodus ir judesius, kad apsaugoti šaunamąjį ginklą nuo pažeidėjo nenaudojant ekipuotės arba taikyti ginklo valdymo metodus stovint. LO7: Taikyti įvairias technikas ir judesius, kad apsisaugoti, kai pareigūnas puolamas gulintis ant žemės, ir apsaugos bei pranašumo pozicijos atgavimas		
Mokymosi turinys:	1. Galimos atakos požymiai 2. Pavojingų daiktų, kuriuos gali naudoti asmuo, nustatymas 3. Komandos koordinavimas ir vaidmenų pasiskirstymas Pareigūnų keitimas, komandų davimas ir deeskalavimo būdai (gradacija). Pavojingų daiktų sulaikymas ir tvarkymas.		
Mokymosi metodai:	Paaškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis		
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Sporto salė su tatamiu, taktinės poligonas ar ar kitos patalpos		
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokomieji peiliai, mokomieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.statistų		
Mokinių skaičius:	24		
Trukmė:	3 valandos		

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmai)	Pastabos
Įvadinė dalis			
10 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra. 2. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas.	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klauso saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.

	4. Apšilimas, paruošiamieji pratimai.		
Pagrindinė dalis			
10 min.	1. Galimo užpuolimo požymiai 1.1. Instruktorius paaiškina, kaip atpažinti galimo užpuolimo požymius (fizinio užpuolimo, mirtiniais ginklais, plytomis, lazdomis ir pan.), parodo keletą praktinių pavyzdžių, paaiškina, kaip elgtis tokiose situacijose.	Mokiniai klausosi ir užduoda klausimus.	
30 min.	2. Pavojingų daiktų, kuriuos gali naudoti asmuo, identifikavimas 2.1. Instruktorius paaiškina, kaip atpažinti pavojingus daiktus, paaiškina galimas matomas ar nematomas slėptuves, paaiškina, kaip suvaldyti tokias situacijas, kokius veiksmus jie galėtų atlikti, kokios saugos priemonės rekomenduojamos. 2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statistų artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, išlaiko saugų trikampį ir bendrauja su statistu, kuris gali turėti pavojingą daiktą. Policijos pareigūnai turi nustatyti grėsmes, užtikrinti tarpusavio bendravimą ir apsispręsti, ką daryti. Jei policijos pareigūnai nustato pavojingą daiktą, paima daiktą iš statisto (jei daiktą turi, policijos pareigūnas turi jį saugiai paimti iš statisto; jei daiktas yra statisto rankose, policijos pareigūnas turi reikalauti, kad jis lėtai padėtų daiktą ant žemės).</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinytis pratimus atlieka 2 kartus. Pasiukeičia pareigūno ir statisto vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas, informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
75 min.	3. Komandos koordinavimas ir vaidmenų pasiskirstymas. Pareigūnų keitimas, komandų davimas ir deeskalavimo būdai (gradacija). Pavojingų daiktų aptikimas ir paėmimas 3.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja galimas policijos pareigūno kovines pozicijas, klinčo ir stūmimo pozicijas, kaip reaguoti, kai asmuo grasina sužaloti policijos pareigūnus pavojingu daiktu, kaip tinkamai duoti komandas ir naudoti deeskalavimo būdus, kaip pakeisti	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinytis pratimus atlieka 2 kartus. Keičiasi pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Klaidos stebimos ir taisomos. Atliekama greita analizė ir diskusija. Daug dėmesio skiriama gebėjimui greitai atpažinti grėsmę ir nuolat stebėti situaciją (duoti komandas,

padėtį pagal besikeičiančią situaciją, kaip pakelti sulaikytą asmenį. 3.1.1. Praktinio pratimo atlikimas: <i>Visi besimokantieji stovi priešais instruktorių. Po to, kai instruktorius nurodo: „Ginti“ arba „Kovoti“ besimokantieji turi stoti į gynybinės kovos arba puolimo kovos pozicijas; po instruktoriaus komandos: „Atsipalaiduoti“, besimokantieji turi stovėti atsipalaidavę.</i> 3.1.2. Praktinio pratimo atlikimas: <i>Dvi eilės besimokančių vienas priešais kitą – vieni veikia kaip statistai, o kitoje – kaip pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 2 žingsnių atstumu. Po signalo statistai artėja prie policijos pareigūnų, policijos pareigūnai turi padidinti atstumą stumdami statistus abiem rankomis.</i> 3.1.3. Praktinio pratimo atlikimas: <i>Dvi eilės besimokančių vienas priešais kitą – vieni veikia kaip statistai, o kitoje – kaip pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 2 žingsnių atstumu. Po signalo statistai artėja prie policijos pareigūnų, abiem rankomis griebdami policijos pareigūną (simetriška kovos klinčo padėtis). Policijos pareigūnai turi apsiginti nuo smūgių ir naudoti stūmimo būdus.</i> 3.1.4. Praktinio pratimo atlikimas: <i>Dvi eilės besimokančių vienas priešais kitą – vieni veikia kaip statistai, o kitoje – kaip pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 2 žingsnių atstumu. Po signalo statistai artėja prie policijos pareigūnų, abiem rankomis griebia policijos pareigūną (kovoja klinčinė padėtis – rankos aukštyje). Policijos pareigūnai turi apsiginti nuo smūgių ir naudoti stūmimo būdus.</i> 3.1.5. Praktinio pratimo atlikimas: <i>Dvi eilės besimokančių vienas priešais kitą – vieni veikia kaip statistai, o kitoje – kaip pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 2 žingsnių atstumu. Po signalo statistai artėja prie policijos pareigūnų, abiem rankomis griebia policijos pareigūną (kovoja klinch padėtis – rankos žemyn). Policijos pareigūnai turi apsiginti nuo smūgių ir naudoti stūmimo būdus.</i> 3.1.6. Praktinio pratimo atlikimas: <i>Dvi eilės besimokančių vienas priešais kitą – vieni veikia kaip statistai, o kitoje –</i>	informuoti kolegą pareigūną apie grėsmę ir kitus žmones).
--	--

	kaip pareigūnai. Pareigūnai stovi pozicijoje „Atsipalaiduoti“ 2 žingsnių atstumu. Po signalo statistai artėja prie policijos pareigūnų, abiem rankomis griebia policijos pareigūną (kovoja klinch padėtis iš nugaros). Policijos pareigūnaituri apsiginti nuo smūgių ir naudoti stūmimo būdus. 3.1.7. Praktinio pratimo atlikimas: Dvi eilės mokinių – policijos pareigūnai, stovintys pozicijoje „Atsipalaiduoti“, statistai guli surakinti antrankiais 2 žingsnių atstumu. Po signalo policijos pareigūnai pakelia statistus. 3.1.8. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba grupėse po tris (statistas ir du pareigūnai). Statistas guli surakintas antrankiais 2 žingsnių atstumu. Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai ir kartu jį pakelia. 3.1.9. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba grupėse po tris (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statistų artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, išlaiko saugų trikampį ir bendrauja su statistu, kuris gali turėti pavojingą daiktą. Policijos pareigūnai reikalauja, kad jis/ji lėtai padėtų daiktą ant žemės, pakeistų padėtį pagal besikeičiančią situaciją. Statistas padeda daiktą ant žemės, o policijos pareigūnai jį sulaiko ir atlieka kūno kratą. 3.1.10. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba grupėse po tris (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statistų artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, išlaiko saugų trikampį ir bendrauja su statistu, kuris gali turėti pavojingą daiktą. Policijos pareigūnai reikalauja, kad jis/ji lėtai padėtų daiktą ant žemės, pakeistų padėtį pagal besikeičiančią situaciją. Statistas pamažu artėja prie policijos pareigūnų su pavojingu daiktu. 3.1.11. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba trise (statistas ir du pareigūnai). Po signalo prie statisto artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, išlaiko saugų trikampį ir bendrauja su statistu, kuris gali turėti pavojingą daiktą. Policijos pareigūnai reikalauja, kad jis/ji lėtai padėtų daiktą ant žemės, pakeistų padėtį pagal besikeičiančią situaciją. Statistas policijos pareigūnus užpuola netikėtai.	
--	---	--

3.1.12. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Besimokantieji dirba keturiose grupėse (2 dalykai ir du pareigūnai). Po signalo prie statistų artėja policijos pareigūnai. Jie stovi tinkamoje padėtyje, išlaiko saugų trikampį ir bendrauja su tiriamaisiais, kurie gali turėti pavojingų daiktų. Policijos pareigūnai reikalauja iš lėto padėti daiktus ant žemės, keičiant padėtį pagal besikeičiančią situaciją. Vienas statistas padeda daiktą ant žemės, o policijos pareigūnai jį sulaiko ir atlieka kūno apžiūrą. Kitas statistas policijos pareigūnus užpuola netikėtai. 3.2. Instruktoriai demonstruoja pagrindinius ginklo laikymo būdus ir paaiškina, kaip apsaugoti nuo išpuolių arba nuo jų apsiginti, norint patraukti ir valdyti šaunamąjį ginklą fizinės konfrontacijos metu. 3.2.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Besimokantiesiems nurodoma vieną ranką laikyti ant šaunamojo ginklo, o kitą – gynybinėje padėtyje, kad ginklas būtų apsaugotas nuo griebimo. Ranka ant šaunamojo ginklo turi būti laikoma tvirtai ir, pareigūnas turi būti pasirengęs ištraukti ginklą. 3.2.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Besimokantiesiems nurodoma naudoti dėklą, užblokuoti užpuoliko ranką suėmus už riešo ir naudojant staigius judesius žemyn ir aukštyn atjungti užpuoliko ranką nuo ginklo. 3.2.3. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Besimokantiesiems nurodoma veikti artimoje kovoje ginantis, be galimybės laikyti saugiai už ginklo. Jei užpuolikas priartėja per arti, ginklą būtina apsaugoti stumiant alkūnėmis, naudojant kelius ir visu kūnu, taip sukuriant atstumą ir neleidžiant paimti ginklo. 3.3. Treneriai demonstruoja, o besimokantieji praktikuoja gynybos būdus, kai pareigūnas guli ant žemės, o užpuolikas vis dar stovi, sukurdami erdvę tarp pareigūno ir užpuoliko. 3.3.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas:</i> Besimokantiesiems nurodoma naudoti kojas ir rankas, kad atstumtų užpuoliką arba sukurtų kliūtį. Jie turi apsaugoti gyvybiškai svarbias vietas laikydami rankas aukštyn, kad apsaugotų galvą ir veidą atsistodami. Prireikus jie kojomis		
---	--	--

	<i>spiria arba stumia užpuoliką atgal ir palaiko pusiausvyrą valdomu judesiu ir vengdami skubėti keltis.</i>		
Baigiamoji dalis			
10 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra. 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms. 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas. 5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą.

JĖGOS NAUDOJIMAS	
3.2 tema.	
Saugus ir efektyvus pateikimas į patalpas ir pastatus esant žemam ir vidutiniam pavojaus lygiui (įskaitant apleistus pastatus ir prasto apšvietimo sąlygas)	
Mokymosi rezultatai:	LO1: Įvertinti gautą informaciją atsižvelgiant į galimas priemones ir pažeidžiamumą LO2: atpažinti įvairius patalpų tipus ir paaiškinti jų charakteristikas LO3: pasinaudoti kampais ir kliūtimis, kad išvengti grėsmės LO4: identifikuoti mirtino tunelio zonas ir neatidėliotiną veikimą LO5: pademonstruoti saugų ir tinkamą judėjimą
Mokymosi turinys:	1. Rizikos įvertinimas / galimi veikimo būdai ir pažeidžiamumas. Patalpų tipai ir jų charakteristikos. Tinkamai įveikti kampus ir kliūtis. Mirtino tunelio sritys ir neatidėliotinas veikimas. 2. Judėjimo būdai ir bendravimas. Draugiškos ugnies vengimo taisyklės. 3. Įėjimo į patalpas technika 4. Patalpų patikrinimo būdai
Mokymosi metodai:	Paaiškinimas, Demonstracijos, Praktiniai pratimai, Individualus mokymasis, Mokymasis grupėje, Žaidimas vaidmenimis, Probleminis mokymasis
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Kambario tipo patalpos arba šaudykla su galimybe treniruotis tamsoje
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis, treniruotėms tinkama tarnybinė uniforma, statistų apranga, mokomieji peiliai, mokomieji pistoletai, narkotikų imitacija, draudžiami daiktai ir kt.
Mokinių skaičius:	24
Trukmė:	3 valandos

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmai)	Pastabos
Įvadinė dalis			
10 min.	1. Treniruočių įrangos saugumo patikra. 2. Tikslai, mokymo taškai ir pažangos pristatymas. 3. Apšilimas, paruošiamieji pratimai.	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klauso saugos instruktažų. atlieka pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
Pagrindinė dalis			
15 min.	1. Rizikos įvertinimas / galimi veikimo būdai ir pažeidžiamumas. Patalpų tipai ir jų charakteristikos. Tinkamai įveikti kampus ir kliūtis. Mirtino tunelio sritys ir neatidėliotinas veikimas.	Mokiniai klausosi ir užduoda klausimus.	

	1.1. Instruktorius paaiškina pagrindines taisykles, kaip įvertinti galimus veikimo būdus ir pažeidžiamas vietas, paaiškina pagrindinius įrenginių tipus, paaiškina, kaip veikti priartėjus prie patalpų kampų ir kliūčių, kaip elgtis stresinėse situacijose, kokius valymo būdus galima naudoti atsižvelgiant į grėsmės lygį.		
30 min.	2. Judėjimo būdai ir bendravimas. Draugiškos ugnies vengimo taisyklės. 2.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja, kaip reikia judėti poromis, išlaikyti taktinį atstumą, bendrauti ir dengti vienas kitą tikrinant patalpas, saugiai elgtis su ginklais, vengti draugiškos ugnies, padalinti teritorijos stebėjimą. 2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai komandomis be ginklų prieina prie atvirų patalpos durų ir tikrina, ar kambaryje nėra grėsmės iš kairės ir iš dešinės.</i> 2.1.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai, be ginklų, prieina prie uždarytų patalpos durų ir patikrina, ar kambaryje nėra grėsmės.</i> 2.1.3. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai, komandoje be ginklų, prieina prie uždarytų arba atvirų patalpos durų ir patikrina, ar kambaryje nėra grėsmės. Tada grėsmės lygis didėja. Policijos pareigūnai turi išsitraukti ginklą ir pasiruošti jį panaudoti, duoti komandą „Ginklas“.</i> 2.1.4. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai kartu su ginklais prieina prie atvirų patalpos durų ir tikrina, ar kambaryje nėra grėsmės iš kairės ir iš dešinės.</i> 2.1.5. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 2 kartus. Keičiasi pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą. Naudokite žmogaus silueto taikinius su ginklų arba be jo.

	<i>pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai, su ginklais, prieina prie uždarytų patalpos durų ir patikrina, ar kambaryje nėra grėsmės.</i>		
30 min.	3. Įėjimo į patalpas technika 3.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja, kaip įeiti į patalpą naudojant dinaminį arba lėtą tikrinimo tipą ir skirtingus įėjimo būdus: „Pyrago raikymas“, „Greitas žvilgtelėjimas“, „Įėjimas kabliu“, „Kryžminis įėjimas“, „Mišrus įėjimas“. 3.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai patikrina patalpą „Pyrago raikymo“ ir „Greitojo žvilgtelėjimo“ metodais, o į patalpą įeina pro atviras duris, komandoje, metodu „Kablys“ iš kairės ir iš dešinės.</i> 3.1.2. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai patikrina patalpą „Pyrago raikymo“ ir „Greito žvilgtelėjimo“ metodais, o į patalpą įeina pro atviras duris, komandoje, „Kryžminių“ metodu iš kairės ir iš dešinės.</i> 3.1.3. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo policijos pareigūnai patikrina patalpą „Pyrago raikymo“ ir „Greitojo žvilgtelėjimo“ metodais, o į patalpą patenka pro atviras duris, komandoje „Mišraus įėjimo“ metodu iš kairės ir iš dešinės pusės.</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 2 kartus. Keičiasi pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą. Naudokite žmogaus silueto taikinius su ginklu arba be jo.
40 min.	4. Patalpų patikrinimo būdai 4.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja, kaip užimti poziciją patalpoje, kaip ją patikrinti ir pritvirtinti, kaip elgtis su pistoletu ir žibintuvėliu, kaip panaudoti mirtiną jėgą pagal grėsmės lygį. 4.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo į patalpą įeina policijos pareigūnai, komandoje ir su paruoštais ginklais, naudodami atitinkamą įėjimo būdą. Po to jie turi nustatyti ir nuspręsti, kokias prievartos</i>	Supratimas ir pritaikymas/naudojimas Kiekvienas mokinys pratimus atlieka 2 kartus. Pasikeičia pareigūno ir subjekto vaidmenys.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą. Naudokite žmogaus silueto taikinius su ginklu arba be jo.

	priemonės galėtų naudoti. Taikiniai yra nekenksmingi. 4.1.2. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo į patalpą įeina policijos pareigūnai, komandoje ir su paruoštais ginklais bei žibintuvėliais, naudodami atitinkamą jėgimo būdą. Po to jie turi nustatyti ir nuspręsti, kokias prievartos priemonės galėtų naudoti. Taikiniai yra nekenksmingi. 4.1.3. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo į patalpą įeina policijos pareigūnai, komandoje ir su paruoštais ginklais, naudodami atitinkamą jėgimo būdą. Po to jie turi nustatyti ir nuspręsti, kokias prievartos priemonės galėtų naudoti. Taikiniai yra nekenksmingi. 4.1.4. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis (du pareigūnai). Po signalo į patalpą įeina policijos pareigūnai, komandoje ir su paruoštais ginklais bei žibintuvėliais, naudodami atitinkamą jėgimo būdą. Po to jie turi nustatyti ir nuspręsti, kokias prievartos priemonės galėtų naudoti. Taikiniai yra nekenksmingi.		
Baigiamoji dalis			
10 min.	1. Mokymo ginklų ir kitos įrangos saugumo patikra. 2. Mokiniai užduoda klausimus. 3. Aptariami mokymų rezultatai; didžiausias dėmesys skiriamas geriausiems rezultatams ir apskritai dažniausiai daromoms klaidoms. 4. Skirtumų ir panašumų skirtingose šalyse palyginimas, analizė ir apibendrinimas. 5. Sutvarkoma pratybų vieta ir naudojama įranga.	Mokiniai klausosi, analizuoja ir užduoda klausimus.	Užtikrinti tinkamą mokomųjų ginklų ir kitos įrangos saugumą, mokymo vietos sutvarkymą.

TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI	
4.1 tema.	
GYVYBĖS PALAIKYMŲ SISTEMA (BLS)	
Mokymosi rezultatai:	LO1: Įvertinti gyvybinius požymius pagal Europos gaivinimo tarybos gaires LO2: atidaryti kvėpavimo takus naudodami galvos pakreipimą ir žandikaulio pakėlimą LO3: Atlikti širdies ir plaučių gaivinimą pagal Europos gaivinimo tarybos gaires LO4: Parodykite defibriliatoriaus naudojimą pagal BLS algoritmą LO5: parodyti, kaip teisingai pastatyti asmenį į atsigavimo padėtį LO6: atpažinti svetimkūnio sukeltą kvėpavimo takų obstrukciją LO7: pademonstruoti svetimkūnio pašalinimą iš kvėpavimo takų
Mokymosi turinys:	1. Gyvybę gelbstinčios intervencijos ir CPR technika 2. Svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukcija
Mokymosi metodai:	Paaikškinimas, demonstravimas, vaidmenų žaidimas, diskusija
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Klasė ar kita tinkama vidaus/lauko erdvė
Treniruočių įranga:	Manekentai, mokymasis defibriliatorius, CPR folija
Mokinių skaičius:	Mažiausiai 24 dviem instruktoriams
Trukmė:	45 minutės + 5 minutės bendras įžangos / užbaigimo laikas

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
3 min.	Įvadas: Mokymų komandos nariai prisistato ir trumpai pasakoja besimokantiems apie savo kilmę ir mokymus Vienas instruktorius pristato dienos tvarkaraštį Vienas instruktorius pristato temos tikslus ir LO IFAC rinkinio išdalinimas kiekvienam besimokančiajam su instrukcijomis		Instruktorių prisistatymo metu svarbu pradėti kurti ryšį – pridant humoro, pabrėžiant entuziazmą dėl galimybės dirbti su šia grupe ir pan. Taupydami laiką, dalyvauja visi treneriai.
2 min.	Prisijungimas prie internetinio mokymosi: Vienas instruktorius veda trumpą pokalbį pagal BLS algoritmą, kartoja pagrindinę informaciją ir apibendrina žinias	Dalyvauti diskusijoje	
Pagrindinė dalis			
5 min.	1. Gyvybę gelbstinčios intervencijos ir CPR technika		Šie mokymai atitinka Europos

10 min.	1.1. Du instruktoriai visai klasei paaiškina ir demonstruoja Basic Life Support protokolo algoritmą ir CPR techniką be AED. Vienas atlieka krūtinės ląstos paspaudimus, kitas gelbsti kvėpavimą ir demonstruoja teisingą būdą kaip paguldyti žmogų į atsigavimo padėtį <i>1.1.1. Praktinių užduočių atlikimas: Besimokantieji yra suskirstyti į šešias stotis – kiekvienoje stotyje yra dvi poros besimokančiųjų. Viena pora kiekvienoje grupėje atlieka BLS algoritmą ant manekeno – atlikdami tiksliai trenerių parodytus veiksmus. Vienas poros narys daro krūtinės ląstos paspaudimus, kitas gelbsti kvėpavimą. Tada jie keičiasi. Po apsisukimų jie stebi, kaip kita pora daro tą patį. Kiekvienas mokinys vieną kartą turi išbandyti krūtinės ląstos paspaudimus ir gelbėjimo kvėpavimą.</i>	Besimokantieji klausyk į paaiškinimą ir žiūrėti demonstraciją. Besimokantieji pabandyk sau – kiekvienas mokinys pratimą atlieka vieną kartą.	gaivinimo tarybos rekomendacijas: https://www.cprguidelines.eu/assets/guidelines/European-Resuscitation-Council-Guidelines-2021-Ba.pdf Įranga paguldoma ant žemės prieš prasidedant pamokai – pageidautina 6 stotyse (po tris vienam instruktoriui). Stotį sudarys suaugęs manekenas ir AED
5 min.	1.2. Du instruktoriai visai klasei paaiškina ir demonstruoja BLS algoritmą naudodami AED. Pagrindinis dėmesys skiriamas AED naudojimui – CPR tęsimui, kai tvirtinami elektrodai, laikantis AED nurodymų ir saugos priemonių.	Besimokantieji klausyk į paaiškinimą ir žiūrėti demonstraciją.	Aiškindamas ir demonstruodamas AED naudojimą, instruktorius ypatingą dėmesį skiria besimokančiųjų saugumui.
10 min.	<i>1.2.1. Praktinių užduočių atlikimas: Besimokantieji yra suskirstyti į šešias stotis – kiekvienoje stotyje yra dvi poros besimokančiųjų. Viena pora kiekvienoje grupėje atlieka BLS algoritmą ant manekeno – atlikdami tiksliai trenerių parodytus veiksmus. Vienas poros narys atlieka krūtinės ląstos paspaudimus, kitas tvarko AED. Tada jie keičiasi. Po apsisukimų jie stebi, kaip kita pora daro tą patį. Kiekvienas besimokantysis turi vieną kartą išbandyti krūtinės ląstos paspaudimus ir AED naudojimą.</i>	Besimokantieji pabandyk sau – kiekvienas mokinys pratimą atlieka vieną kartą.	Svarbus vadovas besimokantiems: jei patariama patirti šoką, įsitikinkite, kad nei jūs, nei kas nors kitas neliečia sužeisto asmens. Visų pratimų metu yra stebimos ir taisomos klaidos.
2 min.	2. Svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukcija	Besimokantieji klausyk į paaiškinimą ir žiūrėti demonstraciją.	
8 min.	2.1. Vienas instruktorius paaiškina ir parodo, kaip teisingai elgtis su svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukcija. Jis vadovaujasi ERC gairėmis: kosulys, 5 smūgiai atgal, 5 pilvo stūmimai.		

	2.1.1. Praktinių užduočių atlikimas: Besimokantieji suskirstomi į grupes po keturias, į šešias stotis. Kiekvienoje grupėje po vieną atlieka PBLS algoritmą ant manekeno – atlikdami tiksliai trenerių parodytus veiksmus. Kiti žiūri. Tada pasukite. Kiekvienas besimokantis turi vieną kartą pabandyti.	Besimokantieji pabandyk sau – kiekvienas mokinytis pratimą atlieka vieną kartą.	
Baigiamoji dalis			
2 min.	Instruktoriai apibendrina pagrindinius BLS algoritmo mokymo punktus; jie įtraukia besimokančiuosius atsakyti į klausimus ir aptarti pagrindinius BLS dalykus	Mokiniai klausosi ir dalyvauja diskusijoje	Treneriai gali paprašyti vieno besimokančiojo paaiškinti BLS algoritmą prieš grupę

TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
4.2 tema.
Masinis kraujavimas

Mokymosi rezultatai:	LO1: Uždėti turniketą sau ir teisingai uždėti ant kito asmens LO2: pasirinkite tinkamą specialų spaudžiamąjį tvarstį / žaizdos sandariklį
Mokymosi turinys:	1. Kraujavimo tipai ir procedūros 2. Turniketų naudojimas – aplikacijos sau ir aplikacijos kitam asmeniui 3. Žaizdų sandarinimas hemostatinio tvarsčiu arba spaudžiamuoju tvarsčiu
Mokymosi metodai:	Paaiškinimas, demonstravimas, praktiniai pratimai
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Klasė ar kita tinkama vidaus/lauko erdvė
Treniruočių įranga:	Pirštinės, IFAK (turniketas, suspaustas/hemostatinis tvarstis, žirkklės), netikras kraujas, netikros žaizdos, elastinis tvarstis / modulinis tvarstis, žaizdų sandarinimo simulatorius, lipni juosta
Mokinių skaičius:	Mažiausiai 24 dviems instruktoriams
Trukmė:	3 valandos

TEMOS PLANAS

Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
5 min.	Įvadas - temos tikslai ir LO	Klausymas	Instruktoriai turi paaiškinti temos svarbą
5 min.	Prisijungimas prie internetinio mokymosi – žinių apie kraujavimų tipus ir procedūras esant masiniam kraujavimui kartojimas ir apibendrinimas	Dalyvavimas diskusijoje	Diskusija apie internete išmokus dalykus
Pagrindinė dalis			
60 min.	1. Turniketų naudojimas – aplikacijos sau ir aplikacijos kitam asmeniui 1.1. Vienas instruktorius visai klasei paaiškina ir demonstruoja, kaip teisingai uždėti turniketą ant rankos. Besimokantieji paaiškinama, kad optimalus turniketo uždėjimo laikas yra 40 sekundžių. 1.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji kartoja procedūrą sau pačiam vienu metu, kiekvienas su savo turniketu. Atsižvelgiant į tai, kaip gerai mokiniams sekasi, jiems gali būti leista užsidėti turniketą užmerktomis akimis. Kiekvienas besimokantis turi pabandyti bent kartą.</i>	Besimokantieji klauso paaiškinimą, žiūri demonstraciją, pabando patys –bent kartą	Visų pratimų metu yra stebimos ir taisomos klaidos. Kiekvienoje stotyje reikia pirštinių ir turniketo

	1.2. Du treneriai visai klasei paaiškina ir parodo, kaip teisingai uždėti turniketą kitam žmogui. Treniruokliai demonstruoja įvairius taikymo būdus – ant kojos ir rankos. 1.2.1. <i>Praktinių užduočių atlikimas: Besimokantieji suskirstomi į grupes po tris. Vienas elgiasi kaip sužalotas asmuo, kitas uždeda turniketą, o kitas padeda daryti spaudimą prieš uždedant. Jiekeičiasi tol, kol visi išbando kiekvieną vaidmenį.</i> <i>Praktika organizuojama trumpais vaidmenų žaidimais. Treneriai sušunka: koja (arba ranka). Tada besimokantieji turi rasti žaizdą ir pademonstruoti, kaip uždėti turniketą ant kitų asmenų kojos (ar rankos).</i>		
60 min.	2. Žaizdų sandarinimas hemostatiniu tvarščiu arba spaudžiamuoju tvarščiu 2.1. Instruktorius paaiškina ir demonstruoja žaizdų sandarinimą dirbant porose – visai klasei. Vienas spaudžia žaizdą, kitas ruošia tvarstį. 2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Pratimas atliekamas su žaizdų simuliacijos treniruokliu. Procedūrą besimokantieji kartoja porose, tamponuodami suspaustą tvarstį. Kiekvienas besimokantis turi pabandyti bent kartą.</i>	Besimokantieji klauso, stebi demonstraciją, atlieka pratimus sau – kiekvienas besimokantis privalo bent kartą pabandyti	Kiekvieną pratybų stotelę sudaro spaudžiamasis tvarstis, žirkklės, žaizdų simuliacijos treniruoklis, netikras kraujas, elastinis tvarstis/modulini s tvarstis.
Baigiamoji dalis			
5 min.	Instruktoriai apibendrina pagrindinius mokymo dalykus apie masinį kraujavimą ir su juo susijusias procedūras; jie įtraukia besimokančiuosius atsakyti į klausimus ir dalyvauti diskusijoje.	Mokiniai klausosi ir dalyvauja diskusijoje	Treneriai gali paprašyti dviejų besimokančiųjų grupės akivaizdoje paaiškinti arba pademonstruoti, kaip naudoti turniketą ir žaizdų sandarinimą.

TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI	
4.3 tema. Kvėpavimas	
Mokymosi rezultatai:	LO1: užlipdyti tam skirtą tvarstį (su vožtuvu arba be jo) arba improvizuotą LO2: Laikytis pagrindinių ankstyvos hipotermijos prevencijos principų – parodykite teisingą erdvinės antklodės uždėjimą
Mokymosi turinys:	1. Krūtinės ląstos žaizdos 2. Vožtuvai ir improvizuoti tvarsčiai 3. Ankstyva hipotermijos prevencija
Mokymosi metodai:	Paaikškinimas, demonstravimas, vaidmenų žaidimas, diskusija
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Klasė ar kita tinkama vidaus/lauko erdvė
Treniruočių įranga:	Krūtinės sandariklis (vožtuvas, be vožtuvo arba improvizuoto tvarsčio), pirštinės, žirkklės, kosminė antklodė, maitinimo juosta
Mokinių skaičius:	Mažiausiai 24 dviems instruktoriams
Trukmė:	1 valanda

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
2 min.	Įvadas - temos tikslus ir LO	Klausos	Instruktoriai turi paaikškinti temos svarbą
Pagrindinė dalis			
10 min.	1. Krūtinės ląstos žaizdos 1.1. instruktorius trumpai pristato krūtinės žaizdų atsiradimo priežastis ir kaip elgtis su tomis žaizdomis	Klausos žiūri	PPT ir (arba) vaizdo įrašų naudojimas
5 min.	2. Vožtuvai ir improvizuoti tvarsčiai 2.1. Vienas instruktorius paaikškina ir demonstruoja krūtinės ląstos srities paiešką, po to uždėdamas krūtinės ląstos tvarstį (su vožtuvu arba be jo) ir improvizuotą tvarsliavą (erdvinė antklodė ir plėvelė). Instruktorius demonstruoja ant kito mokytojo ar savanorio iš besimokančiųjų	Besimokantieji klausos , stebi demonstraciją, atlieka pratimus sau – kiekvienas besimokantis privalo bent kartą pabandyti	Įranga turėtų būti klojama ant žemės – 12 postų
15 min.	2.1.1. <i>Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis, vienas ant kito – vienas lipdo ant krūtinės, kitas imituoja sužalotą asmenį; po to jie keičiasi. Kiekvienas besimokantis turi vieną kartą pabandyti.</i>		Poste bus naudojamos priemonės - krūtinės tvarstis (su vožtuvu arba be jo), pirštinės, žirklių, erdvinės antklodės, lipnios juostos.
2 min.	3. Ankstyva hipotermijos prevencija 3.1. Instruktorius visai klasei paaikškina hipotermijos prevencijos		Visų pratimų metu yra stebimos ir taisomos klaidos.

8 min.	būtinybę ir parodo teisingą erdvinės antklodės uždėjimo būdą. <i>3.1.1. Praktinio pratimo atlikimas: Besimokantieji dirba poromis, vienas ant kito – vienas uždeda erdvinę antklodę, o kitas veikia kaip sužeistasis; po to jie keičiasi. Kiekvienas besimokantis turi vieną kartą pabandyti.</i>		
Baigiamoji dalis			
3 min.	Instruktoriai apibendrina pagrindinius krūtinės žaizdų mokymo dalykus; jie įtraukia besimokančiuosius atsakyti į klausimus ir dalyvauti diskusijoje.	Mokiniai klausosi ir dalyvauja diskusijoje	Treneriai p paaiškina vieno besimokančiojo paaiškinti arba pademonstruoti krūtinės žaizdos tvarstį prieš grupę

TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
4.4 tema.
MARCH protokolas traumą patyrusiam asmeniui

Mokymosi rezultatai:	LO1: Susipažinti su MARCH protokolo sekos svarba LO2: Teisingai laikytis MARCH protokolo algoritmo skubios medicinos pagalbos ir CUF situacijose LO3: parodyti greitą evakuaciją iš grėsmės zonos LO4: parodyti, kaip teisingai paguldyti asmenį į atsigavimo padėtį
Mokymosi turinys:	1. Įvertinimas nuo galvos iki kojų 2. Modulinio tvarsčio naudojimas
Mokymosi metodai:	Paiškinimas, demonstravimas, vaidmenų žaidimas, diskusija
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Klasė ar kita tinkama vidaus/lauko erdvė
Treniruočių įranga:	Pirštinės, nosiaryklės vamzdelis, nosiaryklės vamzdelio simulatorius, lubrikantas, neštuvai, tvarstis
Mokinių skaičius:	Mažiausiai 24 mokymo dalyviai dviems instruktoriams
Trukmė:	2 valandas

TEMOS PLANAS

Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmai)	Pastabos
Įvadinė dalis			
5 min.	Įvadas - temos tikslus ir LO	Klausyk	
10 min.	Prisijungimas prie internetinio mokymosi – pagrindinių MARCH protokolo punktų kartojimas ir žinių apibendrinimas	Dalyvauti diskusijoje	Diskusija apie internete išmokus dalykus
Pagrindinė dalis			
5 min.	1. Įvertinimas nuo galvos iki kojų 1.1. Vienas instruktorius paaiškina ir demonstruoja, kaip atlikti išsamų įvertinimą nuo galvos iki kojų skubios medicinos pagalbos ir CUF situacijose. Pirminiame paaiškiniame pateikiami pagrindiniai sužeisto(-ų) žmogaus(-ių) evakuacijos punktai – evakuacija su neštuvais arba be jų, evakuacija dalyvaujant vienam, dviem ar trimis gelbėtojams. Be to, pradinio paaiškinimo metu instruktorius parodys, kaip teisingai pastatyti asmenį į atsigavimo padėtį. 1.1.1. <i>Praktinių užduočių atlikimas: Besimokantieji dirba keturiose grupėse. Vienas veikia kaip sužeistasis, vienas yra pagrindinis gelbėtojas, du stebi, vykdo jo nurodymus ir padeda.</i>	Besimokantieji klausyk į paaiškinimą, žiūrėti demonstraciją, pabandyk sau – kiekvienas besimokantis privalo bent kartą pabandyti	Įranga turi būti padėta ant žemės – pageidautina 12 stočių (šešios vienam instruktoriui) Stotį sudarys pirštinės, nosiaryklės vamzdelis, simulatorius, lubrikantas, neštuvai, tvarstis, turniketas, netikras kraujas, netikros žaizdos Visų pratimų metu yra

60 min.	Pratimas organizuojamas kaip vaidmenų žaidimas. Prieš pratimą vienas instruktorius visoms grupėms paaiškina scenarijų. Situacijos aprašymas – krūtinės žaizda: persekiojant įtariamąjį įvyksta susišaudymas. Vienas pareigūnas sužeistas šūviu į krūtinę. Vienas pareigūnas, vadovaudamasis MARCH protokolu, teikia pirmąją pagalbą, ieško žaizdos (atlieka kraujo valymą), uždeda okliuzinį krūtinės ląstos tvarstį. Kiti pareigūnai stebi teritoriją, skambina GMP ir ruošiasi evakuacijai. 1.1.2. Praktinių užduočių atlikimas: Besimokantieji dirba keturiose grupėse. Vienas veikia kaip sužeistasis, vienas yra pagrindinis gelbėtojas, du stebi, vykdo jo nurodymus ir padeda. Jie keičiasi vaidmenimis, kad kiekvienas besimokantis potėmėje atliktų kiekvieną vaidmenį: pagrindinis gelbėtojas, pagalbinis gelbėtojas, sužeistasis. Pratimas organizuojamas kaip vaidmenų žaidimas. Prieš pratimą vienas instruktorius visoms grupėms paaiškina scenarijų. Situacijos aprašymas – masinis kraujavimas, turniketas: Per sprogimą pareigūnui nupjaunama ranka. Vienas pareigūnas pirmąją pagalbą teikia vadovaudamasis MARCH protokolu, bendrauja su nukentėjusiuoju, stengiasi, kad jis neprarastų sąmonės. Kiti pareigūnai stebi teritoriją, skambina GMP, ruošiasi evakuacijai. 1.1.3. Praktinių pratimų atlikimas: Mokiniai dirba keturiose grupėse. Vienas veikia kaip sužeistasis, vienas yra pagrindinis gelbėtojas, du stebi, vykdo jo nurodymus ir padeda. Pratimas organizuojamas kaip vaidmenų žaidimas. Prieš pratimą vienas instruktorius visoms grupėms paaiškina scenarijų. Situacijos aprašymas – masinis kraujavimas, žaizdų sandarinimas: Pareigūnai reaguoja į konfliktą bare, o vienas iš pareigūnų gauna peiliu sužalotą kirkšnį. Vienas pareigūnas, vadovaudamasis MARCH protokolu, teikia pirmąją pagalbą, bendrauja su nukentėjusiuoju ir stengiasi išlaikyti jį sąmoningą. Kiti pareigūnai stebi teritoriją, skambina GMP, ruošiasi evakuacijai.	stebimos ir taisomos klaidos. Instruktoriaus nuožiūra gali būti keičiama traumų vieta ir sudėtingumas. Atsižvelgiant į mokinių fizinį pasirengimą, gali būti praktikuojami šie sužeisto asmens evakuacijos būdai: 1. Vienas pareigūnas evakuoja vieną sužeistąjį 2. Du pareigūnai evakuoja vieną sužeistąjį 3. Trys pareigūnai evakuoja vieną sužeistąjį. Taip pat praktikuojama evakuacija su neštuvais, atkreipiant dėmesį į tai, kaip sužeistasis turi būti paruoštas evakuacijai neštuvais.
---------	---	---

	1.1.4. <i>Praktinių pratimų atlikimas:</i> Mokiniai dirba keturiose grupėse. Vienas veikia kaip sužeistasis, vienas yra pagrindinis gelbėtojas, du stebi, vykdo jo nurodymus ir padeda. Pratimas organizuojamas kaip vaidmenų žaidimas. Prieš pratimą vienas instruktorius visoms grupėms paaiškina scenarijų. Situacijos aprašymas – dvi šautinės žaizdos: Pareigūnai reaguoja į iškviatimą dėl didelio triukšmo bute. Įėję į vidų pareigūnai randa du neblaivius vyrus, besiginčijančius tarpusavyje. Aiškinantis aplinkybes, vienas iš neblaivų asmenų netikėtai iššauna iš pistoleto į kitą girtą asmenį. Žmogus sužeistas krūtinėje ir viršutinėje kojos dalyje, kur nutrūksta šlaunikaulio arterija. Vienas pareigūnas teikia pirmąją pagalbą pagal MARCH protokolą, kitas pareigūnas nuginkluoja įtariamąjį, stebi teritoriją, skambina GMP, ruošiasi evakuacijai. 2. Modulinio tvarsčio naudojimas 2.1. Vienas instruktorius paaiškina ir demonstruoja, kaip uždėti modulinį tvarstį esant nedideliems sužalojimams. 2.1.1. <i>Praktinių pratimų atlikimas:</i> Mokiniai dirba keturiose grupėse. Vienas veikia kaip sužeistasis, vienas yra pagrindinis gelbėtojas, du stebi, vykdo jo nurodymus ir padeda. Pratimas organizuojamas kaip vaidmenų žaidimas. Prieš pratimą vienas instruktorius visoms grupėms paaiškina scenarijų. Jis pabrėžia galvos traumos pavojų ir simptomus besimokantiems. Situacijos aprašymas – galvos trauma: Pareigūnai reaguoja į konfliktą gatvėje, kurioje vyksta muštynės. Aiškinantis aplinkybes vienam iš pareigūnų stikliniu buteliu trenkiama į galvą. Pareigūnas netenka sąmonės. Vienas pareigūnas pirmąją pagalbą teikia vadovaudamasis MARCH protokolu. Kiti pareigūnai stebi teritoriją, skambina GMP, ruošiasi evakuacijai. 2.1.2. <i>Praktinių pratimų atlikimas:</i> Prieš pratimą vienas instruktorius visoms grupėms paaiškina scenarijų. Jis paaiškina kraujavimo rūšis ir kaklo tvarščių specifiką.		
--	--	--	--

	<i>Situacijos aprašymas – kaklo sužalojimas:</i> Pareigūnai atvyksta į buitinį konfliktą. Tarp žmonos ir vyro vyksta nuolatinė kova. Pareigūnui bandant juos atskirti, moteris nagais jam susižeidžia kaklą. Vienas pareigūnas pirmąją pagalbą teikia vadovaudamasis MARCH protokolu. Kiti pareigūnai įtariamąjį sulaiko, prireikus stebi teritoriją, skambina GMP, ruošiasi evakuacijai. <i>2.1.3. Praktinių pratimų atlikimas:</i> Mokiniai dirba keturiose grupėse. Vienas veikia kaip sužeistasis, vienas yra pagrindinis gelbėtojas, du stebi, vykdo jo nurodymus ir padeda. <i>Pratimas organizuojamas kaip vaidmenų žaidimas. Prieš pratimą vienas instruktorius visoms grupėms paaiškina scenarijų. Jis paaiškina kraujavimo rūšis ir tvarstymo specifiką, akcentuodamas aplinkosaugos vertinimą.</i> <i>Situacijos aprašymas – kojos ir rankos sužalojimas:</i> Pareigūnai reaguoja į pranešimą apie įtartinus asmenis privačioje valdoje. Apžiūrint teritoriją vienam iš pareigūnų į koją įkando agresyvus šuo. Pareigūnas nukrenta, o šuo įkando jam ranką, iš kurios pradeda bėgti veninis kraujas ir šuo pabėga. Vienas pareigūnas pirmąją pagalbą teikia vadovaudamasis MARCH protokolu. Kiti pareigūnai stebi teritoriją, skambina GMP, ruošiasi evakuacijai.		
Baigiamoji dalis			
10 min.	Instruktoriai apibendrina pagrindinius MARCH algoritmo mokymo punktus; jie įtraukia besimokančiuosius atsakyti į klausimus ir aptarti pagrindinius MARCH protokolo punktus	Mokiniai klausosi ir dalyvauja diskusijoje	Treneriai gali paprašyti vieno mokinio paaiškinti MARCH algoritmą visai grupei

1 SIMULIACIJOS PRATIMAS

Smurto šeimoje atvejis

Besimokantieji susiduria su realia gyvenimo situacija, kurioje gali pademonstruoti mokymų metu įgytas žinias ir įgūdžius. Jų veikla yra atidžiai stebima ir vertinama naudojant žymėjimo rubrikas. Išsamus atsiliepinimas pateikiamas po pratimo.

Bendrieji tikslai pratimo:	1. Besimokantieji turi parodyti gebėjimą naudoti tik objektyviai pagrįstą, būtiną ir proporcingą jėgą 2. Besimokantieji turi parodyti gebėjimą suteikti medicininę pagalbą
Mokymosi metodai:	Paaikškinimas instruktažo metu – įvadas ir pasiruošimas pratyboms; modeliavimas; diskusija pratybų apibendrinimo ir vertinimo metu
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Simuliacinė patalpa ar kita tinkama patalpų erdvė
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis IFAK, netikras kraujas; guminis peilis
Mokinių skaičius:	Du (vienas patrulis) dviems instruktoriams – vienas jėgos panaudojimui, vienas taktinei medicinai Kadangi mokymuose dalyvauja 24 mokymo dalyviai, reikės 12 pakartojimų
Aktorių skaičius:	1 moteris ir du vyrai – vienas iš jų yra pažeidėjas. Nusikaltėlį vaidinančiam aktoriui rekomenduojama būti vienu iš instruktorių, žinančių, kaip prisitaikyti prie besimokančiųjų veiksmų – jei atlieka teisingai, statistas laikosi; jei ne, statistas pakelia savo pasipriešinimo lygį.
Trukmė:	2 valandos iš viso

TEMOS PLANAS

Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
5 min.	Apsaugos patikrinimas ir mokymo įrangos paskirstymas	Klauso	Svarbu: įsitikinkite, kad besimokantieji neturi tikrų ginklų ir šovinių, OC dujų.
5 min.	Mokiniai yra suskirstyti į poras, kurios atlieka policijos patrulių vaidmenį		
5 min.	Įvadas – instruktorius pristato: - pratybų tikslus - pagrindiniai kriterijai, kuriuos reikia įvertinti - pratybų scenarijus	Klauso ir užduoda klausimus	
Pagrindinė dalis			
60 min.	Pratimą mokymo dalyviai atlieka patruliuodami po du	Besimokantieji turi atlikti atitinkamas saugumo procedūras. Besimokantieji turi užtikrinti tikslus pirmosios pagalbos	Instruktoriai turėtų vesti mankštą tik tada, kai tai tikrai būtina.

		veiksmus ir bendravimą.	
Baigiamoji dalis			
5 min.	Išsamų atsiliepimą treneriai pateikia kiekvienai grupei iškart po pratimo	Mokiniai klauso ir dalyvauja diskusijoje	Instruktoriai skatina besimokančiuosius pasidalinti savo nuomone apie pratimą prieš pateikdami pasiūlymus dėl galimų veiklos patobulinimų. Atsiliepimai pateikiami konstruktyviai. Kitaip tariant, instruktoriai pradeda grįžtamąjį ryšį nustatydami dalykus, kurie buvo padaryti teisingai, toliau nurodydami klaidas ir paaiškindami geresnę veiksmų eigą, o baigdami teigiamomis pastabomis.
10 min.	Pateikiamas grupės atsiliepimas - nustatomos dažniausiai daromos klaidos - teikiami pasiūlymai dėl patobulinimų	Dalyvauja diskusijoje, atsako į klausimus	Instruktoriai kalba apie klaidas, neminėdami konkrečių mokinių ar patrulių

SIMULIACIJOS INFORMACIJA
Situacijos aprašymas
Smurto šeimoje atvejis
Patrulis radijo ryšiu gauna informaciją iš Komandos centro apie praneštą įvykį – smurtą šeimoje. Incidentas įvyko bute, jį padarė vyras. Moteris pranešė, kad jos vyras yra apsvaigęs nuo narkotikų ir alkoholio, jis ją užpuolė žodžiu ir fiziškai. Esą jis susiginčijo su ja ir savo tėvu dėl nenoro eiti į priklausomybės ligų kliniką. Du reaguojantys pareigūnai vyksta į paskirtą vietą, aprūpinti savo tarnybiniais diržais ir radijo ryšio priemone.
Instrukcijos treneriams ir aktoriams
Priešais butą laukia moteris su vyresniu vyru. Ji rodo mėlynės ir prašo pagalbos. Ji pasakoja, kad svetainėje užmigo jos vyras, kuris buvo pasiėmęs dokumentus ir pinigus. Vyresnysis vyras, kuris yra įtariamojo tėvas, norėjo jį pažadinti. Staiga sūnus apsisuko ir smeigė jam į koją dideliu peiliu. Policijos pareigūnai, vadovaudamiesi proporcingumo principu ir vengdami sužalojimų, turėtų sutramdyti įtariamąjį, paguldyti jį ant žemės ir panaudodami atitinkamas prievartos priemones. Tada įtariamasis kris netekęs sąmonės ir, regis, ištiks širdies priepuolis.

Policijos pareigūnai turi atlikti visas būtinas taktines procedūras ir suteikti pirmąją pagalbą abiem vyrams skubos tvarka.

ŽYMĖJIMO RUBRIKA		
Kriterijus	Patenkinamas našumo lygis	Kritinės klaidos
Bendravimas su nukentėjusiuoju, komandų centru ir tarpusavyje	Bandykite susisiekti su auka Bendravimas su komandų centru yra trumpas ir aiškus Komandos nariai bendrauja, instrukcijos yra trumpos ir aiškos	Valdymo centras apie situaciją neinformuotas Neaišku, kas yra pagrindinis pirmosios pagalbos teikėjas
Rūpinimasis nukentėjusio asmens ir savo saugumu	Laikykitės saugos protokolo CUF/TFC	Pradėkite pirmosios pagalbos teikimo procedūrą neevakuodami į saugesnę zoną Tvarkant kruviną žaizdą reikia mūvėti medicinines pirštines
Atpažinkite ir sustabdykite masinį kraujavimą ir kitus gyvybei pavojingus sužalojimus	Raskite visus gyvybei pavojingus sužalojimus ir pritaikykite tinkamą gydymą	Netinkamas žnyplės uždėjimas – nepakankamai aukštai ir sandariai Netinkamo gydymo naudojimas Trūko rasti traumą
Galimo širdies priepuolio gydymas	Teisingai suteikite CPR	Nestatė žmogaus ant kieto paviršiaus Netikrino, ar žmogus kvėpuoja Galvos pakreipimo neatliko Krūtinės ląstos paspaudimai nepakankamai gilūs, spaudimas neviseiškai atleidžiamas, ritmas netinkamas CPR teikėjo rankos sulenktos alkūnėse
Laikantis saugos principų	Laikytis saugos principų naudojant rankinį ginklą ar kitas prievartos priemones. Ginklas nenukreiptas ten, kur jo neketinama naudoti, pirštas nelaikomas ant nuleistuko tol, kol neketinama šaudyti, šaudyti tik į matomus taikinius, elgtis su šaunamuoju ginklu taip, lyg jis būtų užtaisytas.	Rodomasis pirštas ant nuleistuko, „draugiška ugnies / ugnies linija“ Žymėjimas Suvaržymo technikų taikymas su ginklu rankose.
Šautuvo ir kitos darbo diržų įrangos valdymas	Tinkamai valdo ginklą ir kitą amuniciją sulaikymo situacijoje. Naudoja efektyviausią ir patogiausią	Neparuoštas aminicinis diržas Prarandama amunicinio diržo ekipuotė

	ekipuoatę ir ginklo padėtis tinkama. Greitai praeina ir persitvarko, pasirenka judėjimo kelius.	
Bendravimas komandoje	Supranta ir remiasi komandinio darbo principais. Perduoda informaciją kitam patrulio nariui. Bendrauja su komandos ir kitais policijos pareigūnais, taip pat su kitų institucijų atstovais.	Neaiškus vaidmenų pasiskirstymas. Neperduoda pagrindinės informacijos.
Bendravimas su kaltininku ir kitais asmenimis, susijusiais su situacija	Bendrauja su į situaciją patekusiais žmonėmis, bendrauja su nusikaltėliu. Žodžiu ar fiziškai atitolina žmones nuo grėsmės ir patraukia nusikaltėlio dėmesį nuo žmonių į save, ieškant galimybės jį nukenksminti.	Neduoja aiškių komandų ar nurodymų. Neteikia paskutinio įspėjimo prieš naudojant jėgą.
Imantis iniciatyvos ir prisitaikantis prie situacijos	Perima iniciatyvą iš kolegos, keičia vaidmenis (veiksmas, saugumas, bendravimas).	Pasyvi laikysena Nepalaikomas elgesys Nesupranta besikeičiančios situacijos
Situacijos suvokimas	Greitai nustato kylančio pavojaus šaltinį, geba išlaikyti vizualinę kontrolę dirbdamas komandoje. Renka informaciją iš vizualinio situacijos įvertinimo, situacijoje dalyvaujančių asmenų, pagalbinių policijos pareigūnų ar kitų policijos pareigūnų ir kitų institucijų.	Nesugeba ugdyti situacijos suvokimo.
Techninis deeskalavimas	Naudoja deeskalavimo būdus, kad nuslopintų incidentus ir teisingai parenka bendravimo su pažeidėju stilių bei turinį. Nedemonstruoja agresyvaus pistoleto ir kitos ekipuotės naudojimo.	Nėra bandymo naudoti eskalavimo techniką Padėties eskalavimas dėl agresyvaus požiūrio ar neproporcingų priemonių
Pasiruošimas panaudoti jėgą	Greitai pasiruošia panaudoti jėgą – padėtis teisinga, viskas savo vietoje, greitas pasirengimas naudoti amunicinio diržo ekipuotę ar ginklą.	Pasirengimo trūkumas Neteisinga padėtis

Taktikos ir technikos principai	Sulaikymo situacijoje naudoja pagrindinius taktikos ir technikos principus: - pakeičia vieną amunicinio diržoekiputę kita arba pakeičia jį pistoletu ir atvirkščiai (perėjimas) - keičia padėtį ir kinta priklausomai nuo situacijos - teisingai pasirenka šaudymo padėtį (įvertina, ar saugu šaudyti, ar už pažeidėjo yra žmonių) - pasirenka tinkamą viršelį - veiksmai priedangoje (pertaisyti ginklą, persigrupuoti, medicininė pagalba, judėjimas)	Naudoja netinkamus metodus, trūksta sinchronizacijos
---------------------------------	--	--

VERTINIMO LAPAS			
Dalyvis			
	(vardas pavardė)		
	Žinios/gūdžiai patikrintos sausakimšose miesto gatvėse	Maksimalus taškų kiekis	Igyti taškai
1.	Bendravimas su sužeistaisiais ir tarpusavyje	1	
2.	Rūpinimasis nukentėjusio asmens ir savo saugumu	1	
3.	Atpažinkite ir sustabdykite masinį kraujavimą ir kitus gyvybei pavojingus sužalojimus	1	
4.	Galimo širdies priepuolio gydymas	1	
5.	Laikantis saugos principų	1	
6.	Ginklo ir kitos ekipuotės valdymas	1	
7.	Bendravimas komandoje	1	
8.	Bendravimas su kaltininku ir kitais asmenimis, susijusiais su situacija	1	
9.	Imtis iniciatyvos ir prisitaikyti prie situacijos	1	
10.	Situacijos suvokimas	1	
11.	Deeskalavimo technika	1	
12.	Pasiruošimas panaudoti jėgą	1	
13.	Taktikos ir technikos principai	1	
	Iš viso	13	
Instruktorius			
	(vardas pavardė)		
Pastabos / pastabos:			

2 SIMULIACIJOS PRATIMAS	
Yra ginkluotas įtariamasis	
Besimokantieji susiduria su realia gyvenimo situacija, kurioje gali pademonstruoti mokymų metu įgytas žinias ir įgūdžius. Jų veikla yra atidžiai stebima ir vertinama naudojant žymėjimo rubrikas. Išsamus atsiliepinimas pateikiamas po pratimo.	
Bendrieji tikslai pratimo:	1. Besimokantieji turi pademonstruoti tinkamas saugumo procedūras 2. Besimokantieji turi užtikrinti tikslus pirmosios pagalbos veiksmus ir bendravimą
Mokymosi metodai:	Paaikškinimas instruktažo metu – įvadas ir pasiruošimas pratyboms; modeliavimas; diskusija pratybų apibendrinimo ir vertinimo metu
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Simuliacinė patalpa ar kita tinkama patalpų erdvė
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis IFAK, netikras kraujas; guminis peilis
Mokinių skaičius:	Du (vienas patrulis) dviems instruktoriams – vienas jėgos panaudojimui, vienas taktinei medicinai Kadangi mokymuose dalyvauja 24 mokymo dalyviai, reikės 12 pakartojimų
Aktorių skaičius:	1 moteris ir du vyrai – vienas iš jų yra pažeidėjas. Nusikaltėlį vaidinančiam aktoriui rekomenduojama būti vienu iš instruktorių, žinančių, kaip prisitaikyti prie besimokančiųjų veiksmų – jei atlieka teisingai, statistas laikosi; jei ne, statistas pakelia savo pasipriešinimo lygį.
Trukmė:	2 valandos iš viso

TEMINIS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
5 min.	Apsaugos patikrinimas ir mokymo įrangos paskirstymas	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klauso saugos instruktažų. Atlieka pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad mokiniai neturi tikrų ginklų ir šaudmenų, OC dujų.
5 min.	Mokiniai yra suskirstyti į poras, kurios atlieka policijos patrulių vaidmenį		
5 min.	Įvadas – instruktorius pristato: - pratybų tikslus - pagrindinius kriterijai, kuriuos reikia įvertinti - pratybų scenarijus	Klauso ir užduoda klausimus	
Pagrindinė dalis			
60 min.	Pratimą mokymo dalyviai atlieka patruliuodami po du	Besimokantieji turi atlikti atitinkamas saugumo procedūras.	Instruktoriai turėtų vesti mankštą tik tada, kai tai tikrai būtina.

		Besimokantieji turi užtikrinti tikslus pirmosios pagalbos veiksmus ir bendravimą.	
Baigiamoji dalis			
5 min.	Išsamų atsiliepimą treneriai pateikia kiekvienai grupei iškart po pratimo	Mokiniai klausosi ir dalyvauja diskusijoje	Instruktoriai skatina besimokančiuosius pasidalinti savo nuomone apie pratimą prieš pateikdami pasiūlymus dėl galimų veiklos patobulinimų. Atsiliepimai pateikiami konstruktyviai – sumuštiniu ar panašiu būdu. Kitaip tariant, instruktoriai pradeda grįžtamąjį ryšį nustatydami dalykus, kurie buvo padaryti teisingai, toliau nurodydami klaidas ir paaiškindami geresnę veiksmų eigą, o baigdami teigiamomis pastabomis.
10 min.	Pateikiamas grupės atsiliepimas - nustatomos dažniausiai daromos klaidos - teikiami pasiūlymai dėl patobulinimų	Dalyvauja diskusijoje, atsako į klausimus	Instruktoriai kalba apie klaidas, neminėdami konkrečių mokinių ar patrulių

SIMULIACINĖ INFORMACIJA
Situacijos aprašymas
Yra ginkluotas įtariamasis
Patrulis radijo ryšiu iš Valdymo centro gauna informaciją apie praneštą įvykį – dviejų vyriškių ginčus daugiabučio namo koridoriuje. Liudytojas matė, kad vieno iš vyrų rankoje buvo peilis. Pastatas turi tik vieną įėjimą ir šiuo metu kitų žmonių jame nėra, nes jis rekonstruojamas. Dviejų narių patrulių padalinys turi vykti į paskirtą vietą, aprūpintas savo pareiginiiais diržais ir radijo imtuvu.
Instrukcijos treneriams ir aktoriams

Policijos pareigūnams įėjus į pastatą, vienas iš besiginčijančių vyriškių smogs kitam į kaklą. Sužeistasis nukris ant žemės. Įtariamasis pastebės policijos pareigūnų buvimą ir pabėgs į rūšį.

Policijos pareigūnai turi reaguoti į nukentėjusįjį, pritaikydami taktinės medicinos žinias ir įgūdžius. Suteikę pirmąją pagalbą, jie turėtų tęsti persekiojimą ir saugiai sulaikyti įtariamąjį.

Suteikdami pirmąją pagalbą, policijos pareigūnai turi apsaugoti kaklo žaizdą ir atlikti kraujo stabdymą. Kraujo stabdymo metu jie turėtų rasti kitą žaizdą ant šlaunies ir uždėti turniketą.

Dėl elgesio su įtariamuoju policijos pareigūnai turi su juo pasikalbėti ir įtikinti jį numesti peilį, kurį jis vis dar laiko. Įtariamasis paklus policijos pareigūnų reikalavimams, tačiau jie visada turėtų atkreipti dėmesį į savo saugumą, nes įtariamasis taip pat turi pistoletą, kurį panaudos, jei bus galimybė.

ŽYMĖJIMO RUBRIKA		
Kriterijus	Patenkinamas našumo lygis	Kritinės klaidos
Bendravimas su nukentėjusiuoju, komandų centru ir tarpusavyje	Bandykite susisiekti su auka Bendravimas su komandų centru yra trumpas ir aiškus Komandos nariai bendrauja, instrukcijos yra trumpos ir aiškios	Valdymo centras apie situaciją neinformuotas Neaišku, kas yra pagrindinis pirmosios pagalbos teikėjas
Rūpinimasis nukentėjusio asmens ir savo saugumu	Laikytis saugos protokolo CUF/TFC	Pradėkite pirmosios pagalbos teikimo procedūrą neevakuodami į saugesnę zoną Tvarkant kruviną žaizdą reikia mūvėti medicininės pirštines
Atpažinkite ir sustabdykite masinį kraujavimą ir kitus gyvybei pavojingus sužalojimus	Raskite visus gyvybei pavojingus sužalojimus ir pritaikykite tinkamą gydymą	Netinkamas turniketo uždėjimas – nepakankamai aukštai ir sandariai Netinkamo gydymo naudojimas Nerastos žaizdos
Laikantis saugos principų	Laikytis saugos principų naudojant ginklą ar kitas prievartos priemones. Ginklas nenukreiptas ten, kur jo neketinama naudoti, pirštas nelaikomas ant nuleistuko tol, kol neketinama šaudyti, šaudyti tik į matomus taikinius, elgtis su šaunamuoju ginklu taip, lyg jis būtų užtaisytas.	Rodomasis pirštas ant nuleistuko, „draugiška ugnies / ugnies linija“, Žymėjimas suvaržymo technikų taikymas su ginklu rankose.
Šautuvo ir kitos darbo diržų įrangos valdymas	Tinkamai valdo ginklą ir kitą darbo diržo įrangą sulaikymo situacijoje. Naudoja efektyviausią ir patogiausią darbo diržo įrangos ir rankinio ginklo padėtį. Greitai praeina ir	Neparuoštas darbo diržas Prarandama darbo diržo įranga

	persitvarko, pasirenka judėjimo kelius.	
Bendravimas komandoje	Supranta ir remiasi komandinio darbo principais. Perduoda informaciją kitam patrulio nariui. Bendrauja su Komandos ir kitais policijos pareigūnais, taip pat su kitų institucijų atstovais.	Neaiškus vaidmenų pasiskirstymas. Neperduoda pagrindinės informacijos.
Bendravimas su kaltininku ir kitais asmenimis, susijusiais su situacija	Bendrauja su į situaciją patekusiais žmonėmis, bendrauja su nusikaltėliu. Žodžiu ar fiziškai atitolina žmones nuo grėsmės ir patraukia nusikaltėlio dėmesį nuo žmonių į save, ieškant galimybės jį nukenksminti.	Neduoda aiškių komandų ar nurodymų. Neteikia paskutinio įspėjimo prieš naudojant jėgą
Imantis iniciatyvos ir prisitaikantis prie situacijos	Perima iniciatyvą iš kolegos, keičia vaidmenis (veiksmas, saugumas, bendravimas).	Pasyvi laikysena Nepalaikomas elgesys Nesuvokia besikeičiančios situacijos
Situacijos suvokimas	Greitai nustato kylančio pavojaus šaltinį, geba išlaikyti vizualinę kontrolę dirbdamas komandoje. Renka informaciją iš vizualinio situacijos įvertinimo, situacijoje dalyvaujančių asmenų, pagalbinių policijos pareigūnų ar kitų policijos pareigūnų ir kitų institucijų.	Nesugeba ugdyti situacijos suvokimo
Techninis deeskalavimas	Naudoja deeskalavimo būdus, kad nuslopintų incidentus ir teisingai parenka bendravimo su pažeidėju stilių bei turinį. Nedemonstruoja agresyvaus pistoleto ir kitos darbo diržo įrangos naudojimo.	Nėra bandymo naudoti eskalavimo techniką Padėtis eskalavimas dėl agresyvaus požiūrio ar neproporcingumo
Pasiruošimas panaudoti jėgą	Greitai pasiruošia panaudoti jėgą – padėtis teisinga, viskas savo vietoje, greitas pasirengimas naudoti darbo diržo įrangą ar ginklą.	Pasirengimo ir pasirengimo trūkumas Neteisinga padėtis
Taktikos ir technikos principai	Sulaikymo situacijoje naudoja pagrindinius taktikos ir technikos principus: - pakeičia vieną amunicinio diržoevipuotę kita arba	Naudojant netinkamus metodus, trūksta sinchronizacijos

	pakeičia jį pistoletu ir atvirkščiai (perėjimas) - keičia padėtį ir kinta priklausomai nuo situacijos - teisingai pasirenka šaudymo padėtį (įvertina, ar saugu šaudyti, ar už pažeidėjo yra žmonių) - pasirenka tinkamą viršelį - veiksmai priedangoje (pertaisyti ginklą, persigrupuoti, medicininė pagalba, judėjimas)	
--	---	--

VERTINIMO LAPAS			
Dalyvis			
	(vardas pavardė)		
	Žinios/gūdžiai patikrintos sausakimšose miesto gatvėse	Maksimalus taškų kiekis	Igyti taškai
1.	Bendravimas su sužeistaisiais ir tarpusavyje	1	
2.	Rūpinimasis nukentėjusio asmens ir savo saugumu	1	
3.	Atpažinkite ir sustabdykite masinį kraujavimą ir kitus gyvybei pavojingus sužalojimus	1	
4.	Galimo širdies priepuolio gydymas	1	
5.	Laikantis saugos principų	1	
6.	Ginklo ir kitos ekipuotės valdymas	1	
7.	Bendravimas komandoje	1	
8.	Bendravimas su kaltininku ir kitais asmenimis, susijusiais su situacija	1	
9.	Imtis iniciatyvos ir prisitaikyti prie situacijos	1	
10.	Situacijos suvokimas	1	
11.	Deeskalavimo technika	1	
12.	Pasiruošimas panaudoti jėgą	1	
13.	Taktikos ir technikos principai	1	
	Iš viso	13	
Instruktorius			
	(vardas pavardė)		
Pastabos / pastabos:			

3 SIMULIACIJOS PRATIMAS	
Įtariamasis baudžiamasis nusižengimas	
Besimokantieji susiduria su realia gyvenimo situacija, kurioje gali pademonstruoti mokymų metu įgytas žinias ir įgūdžius. Jų veikla yra atidžiai stebima ir vertinama naudojant žymėjimo rubrikas. Išsamus atsiliepinimas pateikiamas po pratimo.	
Bendrieji tikslai pratimo:	1. Besimokantieji turi pademonstruoti tinkamas saugumo procedūras 2. Besimokantieji turi užtikrinti tikslus pirmosios pagalbos veiksmus ir bendravimą
Mokymosi metodai:	Paaikškinimas instruktažo metu – įvadas ir pasiruošimas pratyboms; modeliavimas; diskusija pratybų apibendrinimo ir vertinimo metu
Treniruočių aplinka ir patalpos:	Simuliacinė patalpa ar kita tinkama patalpų erdvė
Treniruočių įranga:	Diržas su standartine ekipuote (antrankiai, lazda, OC dujos, pistoletas, žibintuvėlis), policijos radijo ryšio priemonės, UTM, FX ar Airsoft pistoletai su dėtuvėmis IFAK, netikras kraujas; guminis peilis
Mokinių skaičius:	Du (vienas patrulis) dviems instruktoriams – vienas jėgos panaudojimui, vienas taktinei medicinai Kadangi mokymuose dalyvauja 24 besimokantys, reikės 12 pakartojimų
Aktorių skaičius:	2 suaugę vyrai – vienas įtariamasis ir vienas sužalotas pašalinis asmuo, vienas valdymo centro pareigūnas. „Įtariamajam“ rekomenduojama būti vienu iš instruktorių, mokačiu prisitaikyti prie besimokančiųjų veiksmų – jei atlieka teisingai, aktorius laikosi; jei ne, aktorius pakelia savo pasipriešinimo lygį. Komandų centro pareigūnas taip pat yra instruktorius.
Trukmė:	2 valandos iš viso

TEMOS PLANAS			
Laikas	Mokymosi veikla ir turinys	Praktika (mokinių veiksmas)	Pastabos
Įvadinė dalis			
5 min.	Apsaugos patikrinimas ir mokymo įrangos paskirstymas	Mokiniai užsiregistruoja, laikosi instruktoriaus nurodymų ir klauso saugos instruktažų. Atlikite pratimus.	Svarbu: įsitikinkite, kad mokiniai neturi tikrų ginklų ir šaudmenų, OC dujų.
5 min.	Mokiniai yra suskirstyti į poras, kurios atlieka policijos patrulių vaidmenį		
5 min.	Įvadas –instruktorius pristato: - pratybų tikslus - pagrindiniai kriterijai, kuriuos reikia įvertinti - pratybų scenarijus	Klauso ir užduoda klausimus	
Pagrindinė dalis			
60 min.	Pratimą mokiniai atlieka patruliuodami po du	Besimokantieji turi atlikti atitinkamas saugumo procedūras.	Instruktoriai turėtų vesti mankštą tik

		Besimokantieji turi užtikrinti tikslus pirmosios pagalbos veiksmus ir bendravimą.	tada, kai tai tikrai būtina.
Baigiamoji dalis			
5 min.	Išsamų atsiliepimą instruktoriai pateikia kiekvienai grupei iškart po pratimo	Mokiniai klausosi ir dalyvauja diskusijoje	Instruktoriai skatina besimokančiuosius pasidalinti savo nuomone apie pratimą prieš pateikdami pasiūlymus dėl galimų veiklos patobulinimų. Atsiliepimai pateikiami konstruktyviai. Kitaip tariant, instruktoriai pradeda grįžtamąjį ryšį nustatydami dalykus, kurie buvo padaryti teisingai, toliau nurodydami klaidas ir paaiškindami geresnę veiksmų eigą, o baigdami teigiamomis pastabomis.
10 min.	Pateikiamas grupės atsiliepimas - nustatomos dažniausiai daromos klaidos - teikiami pasiūlymai dėl patobulinimų	Dalyvauja diskusijoje, atsako į klausimus	Instruktoriai kalba apie klaidas, neminėdami konkrečių mokinių ar patrulių

SIMULIACINĖ INFORMACIJA
Situacijos aprašymas
Yra ginkluotas įtariamasis
Patrulis radijo ryšiu gauna informaciją iš Valdymo centro apie praneštą įvykį – patruliai reaguoja į iškvietaimą dėl konflikto užkeigoje/bare ar viešajame parke. Patrulių komandą sudaro du pareigūnai. Atvykę pareigūnai pastebi įtariamąjį, kuris yra akivaizdžiai neblaivus ir šaukdamas, trikdydamas kitus baro svečius/parko lankytojus, sukelia konfliktą. Įtariamasis atrodo susijaudinęs ir nevykdo pareigūnų nurodymų. Patruliai turi imtis atitinkamų veiksmų, kad kontroliuotų situaciją ir užtikrintų savo, įtariamojo ir visuomenės saugumą.

Instrukcijos treneriams ir aktoriams

Įtariamasis yra pradėtas daryti apysunkio nusikaltimo padarymu.

Policijos pareigūnams įėjus į barą/aludę ar viešąjį parką, neblaivus vyras pradės šaukti ir žodžiu užgaulios pareigūnus, nereaguodamas į bandymus bendrauti. Pareigūnams artėjant prie įtariamojo, kad įvertintų situaciją, įtariamasis tampa vis konfliktiškesnis ir atsisako bendradarbiauti.

Taktinės medicinos dalis: Vienas iš dalyvaujančių lankytojų bando pasprukti ir suklumpa ir pargriūva susižalodamas ranką – lūžęs dilbis.

Instruktoriai atidžiai stebės pareigūnų reakciją į provokaciją, teiks grįžtamąjį ryšį ir nurodymus dėl sprendimų priėmimo proceso ir taktinių manevrų.

Policijos pareigūnai pirmiausia turėtų reaguoti į įvykį, o po to į sužeistąjį, pritaikydami taktinės medicinos žinias ir įgūdžius.

Scenarijaus pratęsimas: Patruliams ir toliau bendraujant su įtariamuoju bare/parke, situacija dar labiau paaštrėja. Vis dar nenusipėjusiai besielgiantis įtariamasis pradeda žodinius grasinimus pareigūnams ir šalia esančio parko lankytojams. Aiškėja, kad įtariamasis gali turėti paslėptą ginklą, pavyzdžiui, peilį, o tai kelia padidintą pavojų visiems dalyviams.

ŽYMĖJIMO RUBRIKA

Kriterijus	Patenkinamas našumo lygis	Kritinės klaidos
Bendravimas su nukentėjusiuoju, komandų centru ir tarpusavyje	Bandykite susisiekti su auka Bendravimas su komandų centru yra trumpas ir aiškus Komandos nariai bendrauja, instrukcijos yra trumpos ir aiškios	Valdymo centras apie situaciją neinformuotas Neaišku, kas yra pagrindinis pirmosios pagalbos teikėjas
Rūpinimasis nukentėjusio asmens ir savo saugumu	Laikykitės saugos protokolo CUF/TFC	Pradėkite pirmosios pagalbos teikimo procedūrą neevakuodami į saugesnę zoną Tvarkant kruviną žaizdą reikia mūvėti medicinines pirštines
Atpažinkite ir sustabdykite masinį kraujavimą ir kitus gyvybei pavojingus sužalojimus	Raskite visus gyvybei pavojingus sužalojimus ir pritaikykite tinkamą gydymą	Netinkamas turniketo uždėjimas – nepakankamai aukštai ir sandariai Netinkamo gydymo naudojimas Neaptiktos žaizdos
Laikantis saugos principų	Laikytis saugos principų naudojant ginklą ar kitas prievartos priemones. Ginklas nenukreiptas ten, kur jo neketinama panaudoti, pirštas ant nuleistuko nelaikomas tol, kol neketinama šaudyti, šaudyti tik į matomus taikinius, elgtis su šaunamuoju ginklu taip, lyg jis būtų užtaisytas.	Rodomasis pirštas ant nuleistuko, „draugiška ugnies / ugnies linija“, Žymėjimas sulaikymo technikų taikymas su ginklu rankose.

Ginklo ir kitos ekipuotės valdymas	Tinkamai valdo ginklą ir kitą darbo diržo įrangą sulaikymo situacijoje. Naudoja efektyviausią ir patogiausią ekipuotės ir ginklo padėtį. Greitai praeina ir persitvarko, pasirenka judėjimo kelius.	Neparuoštas amunicijos diržas Prarandama ekipuotė.
Bendravimas komandoje	Supranta ir remiasi komandinio darbo principais. Perduoda informaciją kitam patrulio nariui. Bendrauja su Komandos ir kitais policijos pareigūnais, taip pat su kitų institucijų atstovais.	Neaiškus vaidmenų pasiskirstymas. Neperduoda pagrindinės informacijos.
Bendravimas su kaltininku ir kitais asmenimis, susijusiais su situacija	Bendrauja su į situaciją patekusiais žmonėmis, bendrauja su nusikaltėliu. Žodžiu ar fiziškai atitolina žmones nuo grėsmės ir patraukia nusikaltėlio dėmesį nuo žmonių į save, ieškant galimybės jį nukenksminti.	Neduooda aiškių komandų ar nurodymų. Neteikia paskutinio įspėjimo prieš naudojant jėgą
Imantis iniciatyvos ir prisitaikantis prie situacijos	Perima iniciatyvą iš kolegos, keičia vaidmenis (veiksmas, saugumas, bendravimas).	Pasyvi laikysena Nepalaikomas elgesys Nesuvokia besikeičiančios situacijos
Situacijos suvokimas	Greitai nustato kylančio pavojaus šaltinį, geba išlaikyti vizualinę kontrolę dirbdamas komandoje. Renka informaciją iš vizualinio situacijos įvertinimo, situacijoje dalyvaujančių asmenų, pagalbinių policijos pareigūnų ar kitų policijos pareigūnų ir kitų institucijų.	Nesugeba ugdyti situacijos suvokimo
Deeskalavimo technika	Naudoja deeskalavimo būdus, kad nuslopintų incidentus ir teisingai parenka bendravimo su pažeidėju stilių bei turinį. Nedemonstruoja agresyvaus pistoleto ir kitos darbo diržo įrangos naudojimo.	Nėra bandymo naudoti deeskalavimo techniką Padėties eskalavimas dėl agresyvaus požiūrio ar neproporcingumo
Pasiruošimas panaudoti jėgą	Greitai pasiruošia panaudoti jėgą – padėtis teisinga, viskas savo vietoje, greitas pasirengimas naudoti darbo diržo įrangą ar ginklą.	Pasirengimo ir pasirengimo trūkumas Neteisinga padėtis

Taktikos ir technikos principai	Sulaikymo situacijoje naudoja pagrindinius taktikos ir technikos principus: - pakeičia vieną amunicinio diržoekipuočę kita arba pakeičia jį pistoletu ir atvirkščiai (perėjimas) - keičia padėtį ir kinta priklausomai nuo situacijos - teisingai pasirenka šaudymo padėtį (įvertina, ar saugu šaudyti, ar už pažeidėjo yra žmonių) - pasirenka tinkamą viršelį - veiksmai priedangoje (pertaisyti ginklą, persigrupuoti, medicininė pagalba, judėjimas)	Naudojant netinkamus metodus, trūksta sinchronizacijos
---------------------------------	---	--

VERTINIMO LAPAS			
Dalyvis			
	(vardas pavardė)		
	Žinios/gūdžiai patikrintos sausakimšose miesto gatvėse	Maksimalus taškų kiekis	Igyti taškai
1.	Bendravimas su sužeistaisiais ir tarpusavyje	1	
2.	Rūpinimasis nukentėjusio asmens ir savo saugumu	1	
3.	Atpažinkite ir sustabdykite masinį kraujavimą ir kitus gyvybei pavojingus sužalojimus	1	
4.	Galimo širdies priepuolio gydymas	1	
5.	Laikantis saugos principų	1	
6.	Ginklo ir kitos ekipuotės valdymas	1	
7.	Bendravimas komandoje	1	
8.	Bendravimas su kaltininku ir kitais asmenimis, susijusiais su situacija	1	
9.	Imantis iniciatyvos ir prisitaikantis prie situacijos	1	

10.	Situacijos suvokimas	1	
11.	Deeskalavimo technika	1	
12.	Pasiruošimas panaudoti jėgą	1	
13.	Taktikos ir technikos principai	1	
	Iš viso	13	
Instruktorius			
	(vardas pavardė)		
Pastabos / pastabos:			

Mokymosi medžiaga
JĖGOS NAUDOJIMO MOKYMAI
IR TAKTINĖS MEDICINOS PAGRINDAI
pirmiesiems reaguojantiems policijos
pareigūnams

Apie mokymosi medžiagą

Toliau pateikta medžiaga yra skirta kaip teorinė bazė praktiniams mokymų pratimams. Todėl jį reikėtų vertinti kaip išankstinio mokymosi paketą, kurio tikslas – atnaujinti ir subalansuoti besimokančiųjų žinių lygį, paruošiant juos praktinei mokymų daliai.

Vienas iš būdų, kaip jį pateikti besimokantiejiems, yra pristatymai ir viktorinos per el. mokymosi sistemą, kaip matyti šioje nuorodoje: <https://e-obrazovanie.fkz.hr/course/view.php?id=1172>. Kiti būdai apima trumpas paskaitas internete arba akis į akį arba savarankiško skaitymo ir mokymosi dalomąją medžiagą.

Nors mokymai daugiausia orientuoti į įgūdžių, susijusių su jėgos panaudojimu atliekant kasdienes užduotis, tobulinimą bei pirmosios pagalbos teikimo įvairių traumų atveju gebėjimų ugdymui, svarbu pabrėžti teisinę bazę ir atnaujinti su minėtais įgūdžiais susijusias teorines žinias.

Medžiaga atitinka mokymo programos savarankiško mokymosi etapo temas:

Jėgos panaudojimas		Pagrindiniai jėgos naudojimo principai Progresyvos sekos / jėgos naudojimas Komandų davimas/deeskalavimo būdai Įėjimas į patalpas ir pastatus
Taktinės pagrindai	medicinos	Pagrindinė gyvybės palaikymas Svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukcija Hipotermija Pirmųjų gelbėtojų taktinė medicina

Po kiekvienos temos pateikiami pagrindiniai klausimai, kurie gali padėti besimokantiejiems įsivertinti savo mokymąsi.

BENDRIEJI JĖGOS NAUDOJIMO PRINCIPAI

Pagrindinis šios temos tikslas – suteikti besimokantiesiems galimybę nustatyti jėgos naudojimo principus pagal nacionalinius įstatymus ir ES standartus, visapusiškai laikantis pagrindinių teisių principų.

Prievartos priemonių naudojimas yra detalai nustatytas nacionaliniuose įstatymuose ir tarptautiniuose dokumentuose, siekiant užkirsti kelią neproporcingam ir nepagrįstam policijos įgaliojimų taikymui, dėl kurio gali būti elgiama neįmoniška ar žeminanti orumą. Proporciningumo ir būtinumo principai yra įtraukti į visų išsivysčiusių šalių teisės aktus. Tos nuostatos numato, kad panaudodamas jėgą policijos pareigūnas privalo naudoti švelniausią prievartos priemonę, kuria siekiama tikslo, ir tik tiek, kiek būtina ir iki jos panaudojimo priežasčių pabaigos – tai yra tol, kol nebus suvaldytas smurtaujantis ir (ar) susijaudinęs asmuo. Be to, būtina gerbti kiekvieno žmogaus orumą, reputaciją ir garbę bei kitas pagrindines žmogaus teises ir laisves.

Todėl policijos pareigūnas, atliekantis intervenciją, turėtų atsiminti, kad tinkamos technikos pasirinkimas priklauso nuo daugelio veiksnių arba pagrindinių principų. **teisėtumo, būtinybės ir proporcingumo.**

Jėgos naudojimą policijos operacijose daugiausia reglamentuoja **tarptautinė žmogaus teisių teisė**, kuris taikomas bet kuriuo metu (taikos metu ir ginkluotų konfliktų metu), ir iki **nacionalinė teisė** taip pat

Jėgos naudojimas policijos operacijose turi būti griežtai reglamentuotas **nacionaliniuose teisės aktuose**

Visų pirma, valstybės turi tai užtikrinti **nacionalinius teisės aktus** įvedamas **tarptautinius įsipareigojimus** ir nubausti savo pareigūnus, jei jie perdėtai ar kitaip savavališkai naudojo jėgą

Europos žmogaus teisių chartija yra vienintelė žmogaus teisių sutartis, kurioje išsamiai minimos aplinkybės, kurioms esant jėgos panaudojimas gali baigtis gyvybės atėmimu, nepažeidžiant teisės į gyvybę: **kai būtinai reikia...**

Esmė
Principai –
Teisėtumas

kai būtinai reikia reiškia:

- ginant bet kurį asmenį nuo neteisėto smurto
- siekiant įvykdyti teisėtą suėmimą arba užkirsti kelią teisėtai sulaikytam asmeniui pabėgti
- teisėtai imantis veiksmų siekiant numalšinti riaušes ar sukilimą (**EŽTK, 2 straipsnis**).

Esmė
Principai –

Būtinumo principas reiškia jėgos panaudojimą:
– bus išskirtiniai

Būtinybė

- vyksta tik tada, kai tai būtina būtina policijos tarnybos pareigų atlikimui arba savigynai
- gali būti naudojamas tik kaip paskutinė priemonė, įdėjus visas pagrįstas pastangas situacijai išspręsti naudojant nesmurtines priemones
- niekada negali būti savavališkas ar įžeidžiantis

Esmė principai

„Teisėsaugos pareigūnai net padarys **turi apsvarstyti** pasitraukti ir toliau nesiekti teisėto tikslo, jei neigiamas **pasekmes** jėgos panaudojimas būtų **per rimta proporcingai priežasčiai** už tokios jėgos panaudojimą.

Visų pirma didžiausias dėmesys turi būti skiriamas nedalyvaujančių žmonių apsaugai.

*Tarptautinės policijos taisyklės ir standartai. Tarptautinis Raudonojo Kryžiaus komitetas. 2015. p. 35. Taip pat žr. Jėgos naudojimas: JT pagrindinių teisėsaugos pareigūnų jėgos ir šaunamųjų ginklų naudojimo principų įgyvendinimo gairės. Amnesty International. 2015. 105 p.

Policijos pareigūnas privalo:

- veikti **proporcingai** pagal padėties **rimtumą** ir teisėto tikslo, kurį reikia pasiekti
- naudoti **ne daugiau** jėgos **nei** yra būtina norint pasiekti teisėtą tikslą
- užtikrinti, kad panaudojus šaunamąjį ginklą toks naudojimas sukeltų **mažiausiai galimą žalą** ir **sumažina sužalojimus ir žalą** kiek įmanoma

Esmė Principai – Proporcingumas

Policijos pareigūnas gali **atsisakyti** priemonės, jei ji duoda nepriimtina rezultatą.

Policijos pareigūnas turėtų:

- pilnai **gerbti** ir siekti išsaugoti žmogaus gyvybę ir žmogaus **orumą**
- **sumažinti** sužalojimą **riziką** ir **žalą** operacijų metu
- **duoti aiškius įspėjimus** apie ketinimą panaudoti jėgą, **nebent** toks įspėjimas būtų **nepagrįstai keliantis pavojų komandų nariams arba sukeltų mirties ar rimtos žalos kitiems pavojų, arba būtų aiškiai netinkamas arba neveiksmingas konkrečiomis aplinkybėmis**

Esmė principus

Intervencijos metu policijos pareigūnas turi atsižvelgti į **pagrindinius principus** ir **sekančius veiksnius**:

1. grėsmės lygis
2. kontroliuojamo asmens elgesys
3. asmens sulaikymo aplinkybės
4. sulaikyto asmens padaryto nusikaltimo rūšis
5. sulaikytojo ir reaguojančio pareigūno fizinės savybės
6. paties policijos pareigūno gebėjimai įvertinti situaciją
7. policijos pareigūno, jo partnerio ir pašalinių asmenų bei tikslinio asmens saugumas
8. galimybė užtikrinti pagrindinių teisių apsaugą
9. galimybė sumažinti grėsmę ir vengti jėgos panaudojimo

PAKARTOTI IR VERTINTI

Kada patrulių policijos pareigūnams jėgos panaudojimas laikomas pateisintu pagal teisėtumo principą?

- a) Kai leidžia įstatymas
- b) Kai bandoma įtvirtinti dominavimą
- c) Kai pareigūnas jaučia grėsmę

Kaip būtinumo principas taikomas patruliuojantiems policijos pareigūnams naudojant jėgą?

- a) Pareigūnai turi naudoti jėgą tik tada, kai tai būtina ir pagrįsta
- b) Pareigūnai turi panaudoti jėgą, kad įbaugintų įtariamuosius
- c) Pareigūnai pirmiausia turėtų panaudoti jėgą

Kaip proporcingumo principas vadovaujasi policijos pareigūnams nustatant atitinkamą jėgos lygį, kurį reikia naudoti konkrečioje situacijoje?

- a) Pareigūnai turi visiškai vengti jėgos naudojimo
- b) Pareigūnai visada turėtų reaguoti naudodami aukščiausio lygio pajėgas
- c) Pareigūnai turi naudoti jėgą, proporcingą pasipriešinimo ar grėsmės lygiui

Į kokį veiksnį policijos pareigūnai, vertindami panaudotos jėgos proporcingumą, turėtų atsižvelgti pirmiausia?

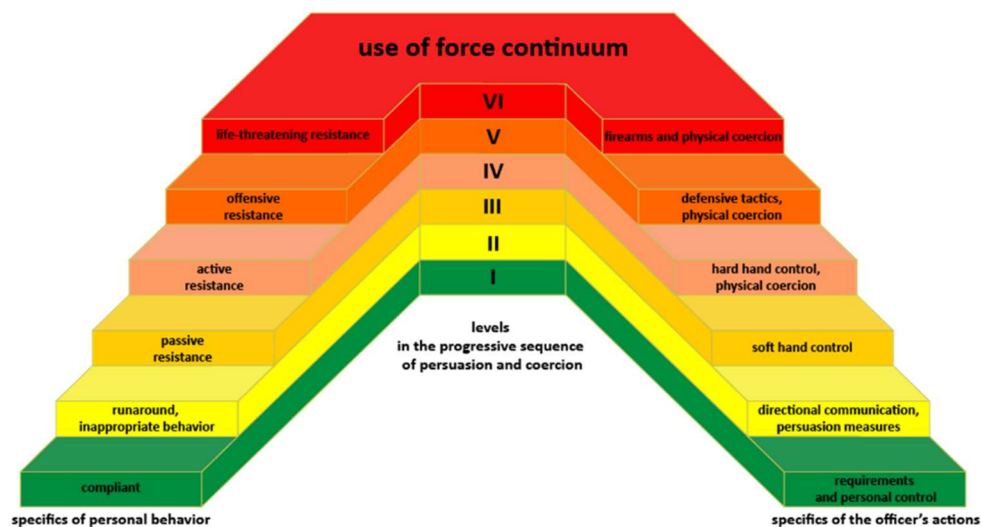
- a) Grėsmės rimtumas
- b) Paros laikas ir aplinka
- c) Įtariamojo lytis

Kokių veiksmų gali imtis policijos pareigūnai, susidūrę su galimai smurtine situacija, kad sumažintų jėgos poreikį?

- a) Garsiai naudoja komandas, kad parodyti savo autoritetą
- b) Nedelsdami ištraukiate ginklą, kad įtvirtintumėte dominavimą
- c) Laikykitės saugaus atstumo, ramiai bendraukite, aktyviai klausykite ir duokite aiškias komandas

JĖGOS NAUDOJIMAS

Policijos pareigūnai turi įstatyminę teisę prirėikus panaudoti atitinkamą jėgą. Svarbiausia yra nuspręsti, koks jėgos kiekis yra tinkamas ir kada to reikia. Policijos pareigūnui gali būti naudinga apmąstyti jėgos tęstinumo arba progresyvios sekos naudojimą įtikinėjant ir naudojant prievartą.

Šios temos tikslas – padėti besimokantiejiems apibūdinti jėgos naudojimą pagal grėsmės lygį. Todėl akcentuojamos tos taktikos ir technikos, kurios išvengia arba pašalina būtinybę naudoti prievartos priemonės ir vengia lengvabūdiškai vertinti bei priimti sprendimus.

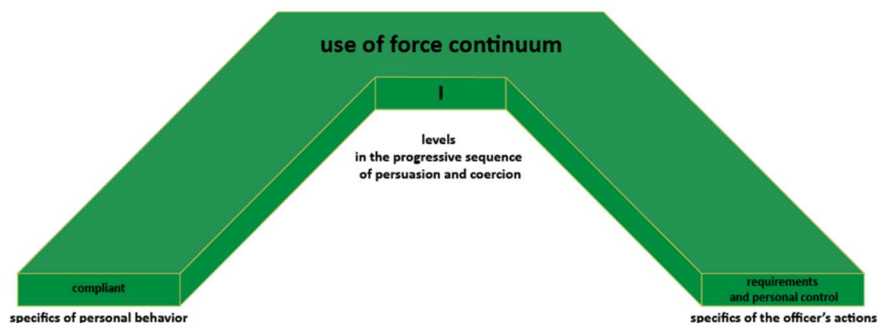
Visais grėsmės lygiais, naudojant jėgos progresyvumą, tai reiškia, kad policijos pareigūnai turi sutelkti dėmesį į:

- Atstumo valdymas / padėties nustatymas
- Efektyvų bendravimą su asmeniu (-iais)
- Kontrolės/lydėjimo būdus
- Pagrindiniai jėgos naudojimo principai – proporcingumas, būtinumas, teisėtumas.

Kadangi policijos pareigūnai savo elgseną turėtų pritaikyti prie asmenų, su kuriais susiduria, elgesio specifikos ir jiems kylančios grėsmės lygio, toliau esančiame tekste šie lygiai išsamiai aprašyti kartu su rekomenduojamais policijos pareigūnų veiksmais.

BENDRADARBIAVIMAS SU BENDRADARBIAUJANČIU ASMENIU

1 lygis progresyvos sekos

Pasyvus asmuo **vykdo policijos pareigūno nurodymus**, nesiginčija ir sutinka su visais reikalavimais

Policijos pareigūnai turi pasirinkti **saugią padėtį** ir bendrauti su asmeniu **mandagiai ir su pagarba** – trumpai paaiškinti prašymo priežastį žodine ar neverbaline komunikacija

Svarbu, kad **būkite pasiruošę netikėtam išpuoliui** kad pareigūnas galėtų laiku reaguoti ir jį sulaikyti

Pagrindinis saugumo principus policijos darbe

Skirstymas į taktines funkcijas – **veiksmas, priedanga, radijo ryšys**

Tinkamos parengties pozicijos (taktinis atstumas)

360 laipsnių matomumas

Tinkamas bendravimas su žmogumi

Visą laiką matomos rankos

Greita reakcija į pasikeitusią situaciją

Atstumo valdymas / padėties nustatymas

Situacinio užtikrinimo specifika kontroliuoti

Laikykis atstumo

Pasirinkite tinkamą stebėjimo poziciją

Nelaikykite savo ginklo lengvai pasiekiamu

Teisingai stebėjimo padėtis

Teisinga stebėjimo padėtis yra a **stovima padėtis** kuri užtikrina maksimalų saugumą. Tai leidžia apginti save ir savo ginklą nuo galimo puolimo.

Šioje stovintoje padėtyje:

- kojos pečių plotyje, šiek tiek sulenktos
- svorio centras perkeltas žemiau
- rankos šiek tiek sulenktos kūno centre

Tinkamos pasirengimo pozicijos

Trys pagrindinės taktinės policijos pareigūnų pozicijos

Atsipalaidavęs

Bendravimas

Informacijos rinkimas ir
siuntimas

Trys pagrindinės taktinės policijos pareigūnų funkcijos

Veiksmas

Priedanga ir radijo
ryšys

intymi zona: nuo prisilietimo iki 0,5 m

asmeninė zona: nuo 0,5 iki 1,5 m

socialinė zona: nuo 1,5 iki 4 m

viešoji zona: 3-4 m ir daugiau

Specifika
situacijos
kontrolė

Zonos/atstumai

Intymi zona:
nuo prisilietimo iki 0,5
m

Asmeninė zona:
Nuo 0,5 iki 1,5 m

Specifika
užtikrinti
situacijos
kontrolę

Zonos/atstumai

Socialinė zona:
Nuo 1,5 iki 4 m

Specifika
užtikrinti
situacijos
kontrolę

Zonos/atstumai

Viešoji zona:

Nuo 3 iki 4 m ir
daugiau

Specifika
užtikrinti situacijos
kontrolę

Trikampių
taisyklės

1 variantas

Įtariamojo akivaizdoje

Žiūrėkite vaizdo įrašą:

<https://youtu.be/mr92C3HdMDw>

2 variantas

Vienas policijos pareigūnas stebi įtariamojo nugarą

Žiūrėkite vaizdo įrašą:

<https://youtu.be/6VZ8BWb2B6w>

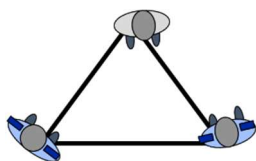

1 variantas:

Priešais įtariamąjį (šalia sienos)

Specifika
užtikrinti situacijos
kontrolę

Trikampių
taisyklės

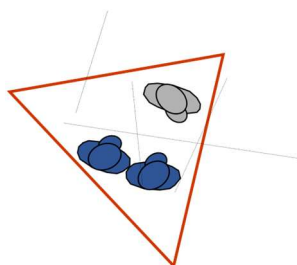

2 variantas:

Vienas policijos pareigūnas stebi įtariamojo nugarą

Specifika
užtikrinti situacijos
kontrolę

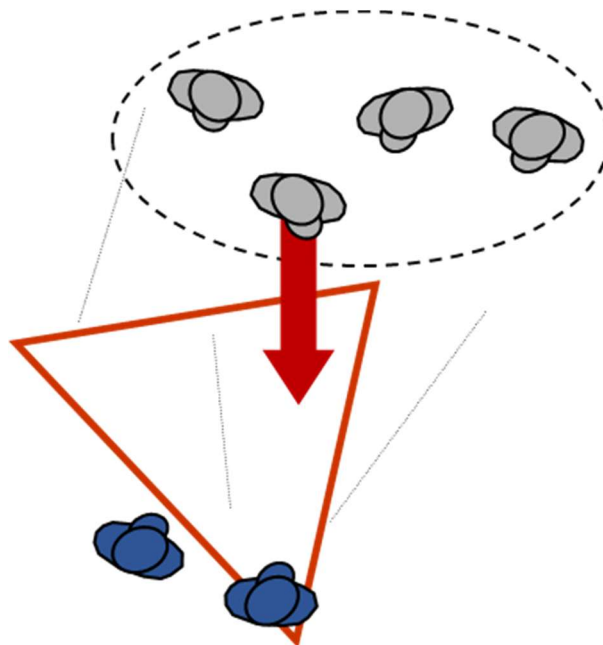
Trikampiai
taisyklės

Vienas policijos pareigūnas stebi įtariamojo nugarą ir stebi likusią grupę (svarbu pasikviesti įtariamąjį ir atskirti jį nuo grupės bendravimo metu)

Specifika
užtikrinti situacijos
kontrolę

Trikampių
taisyklės

Žodinis bendravimas: dažnos frazės

"Sveiki pone."

"Aš esu policijos pareigūnas _____."

"Ar Jūs kalbate angliškai?"

„Vykdysite mūsų reikalavimų“.

„Kalbėkit lėčiau, prašau“.

„Pakartokit, prašau“.

"Ar turite asmens tapatybės kortelę ar pasą?"

„Prašau jūsų asmens tapatybės kortelės“.

"Koks Jūsų pilnas vardas?"

"Kokia Jūsų gimimo data ir vieta?"

"Kur Jūs dabar gyveni?"

"Koks Jūsų mobiliojo telefono numeris?"

„Patikrinsiu Jūsų asmeninę informaciją, pasilikitečia trumpam, prašau.“

„Prašau palaukti čia, kol bus surašytas protokolas“.

„Prašome paaiškinti įvykio aplinkybes renginys“.

„Prašau čia pasirašyti“.

„Jūsų dokumentai, prašau“.

"Gražios dienos."

Nežodinis bendravimas

STOP

ATEIKIT ČIA

APSISUKITE

ANT ŽEMĖS

PARODYKIT MAN RANKAS

Žiūrėkite vaizdo įrašus:

<https://youtu.be/KAiS-MLKiA>

https://youtu.be/mEiuEuJZ_Vk

PAKELKITE DRABUŽIUS

EIKITE TEN

Kai asmuo pateikia dokumentus,
„veiksmo“ pareigūnas paima jį silpna ranka

Specifika
tikrinant dokumentus

Pasiėmę dokumentus ženkite žingsnį atgal

**Jei asmuo numeta dokumentus,
policijos pareigūnai turi paprašyti, kad asmuo juos paimtų**

**Specifika
tikrinant dokumentus**

**Jei asmuo numeta dokumentus
ir asmuo negali jų pasiimti pats, policijos pareigūnas turi
papasakyti asmeniui pasiimti ir pasiimti dokumentą**

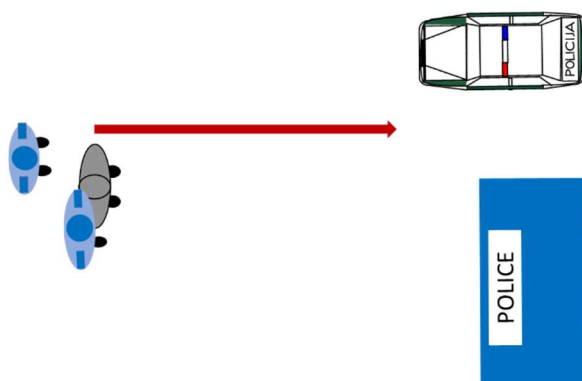

Lydėjimo technika

Padėtis atviroje erdvėje, kai asmuo bendradarbiauja

Padėtis atviroje erdvėje, kai asmuo bendradarbiauja

Padėtis patalpose, išeinant pro duris ir rodant kryptį

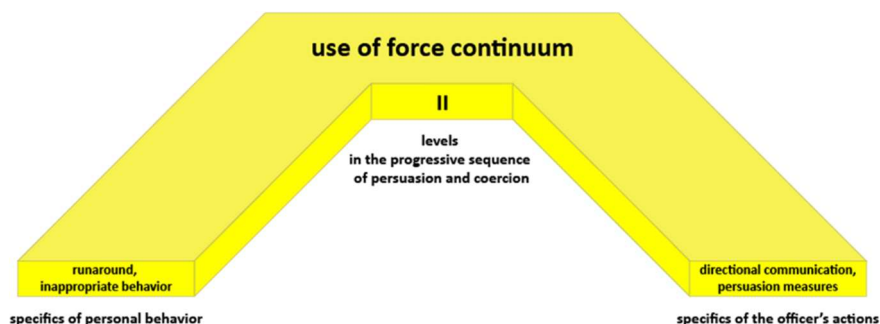

Švelni rankos kontrolė, padedant judėti (kai žmogus išgėręs ir pan.) ir rodant kryptį

BENDRAVIMAS SU ASMENIU, KURIS NESUTINKA SU REIKALAVIMAIS

2 lygis progresyvos sekos

Asmuo, kuris **su teisėtais** policijos pareigūnų **reikalavimais nesutinka** ir **nesilaiko instrukcijų**

Asmuo **ginčijasi** ir yra didelė **pasipriešinimo** tikimybė

Šiame lygyje svarbu **bendrauti** su asmeniu neprovokuojant didesnio konflikto

Svarbu, **paiškind** asmeniui **dar kartą** sulaikymo priežastį ir naudoti **įtikinimo priemones**

Jei žmogus artėja – svarbu laikytis saugaus atstumo naudojant silpną ranką

Jei asmuo nusiramina panaudojęs įtikinimo priemones,
procedūros tęsiamos taip, kaip aprašyta progresinės sekos 1 lygyje

Žodinis bendravimas: dažnos frazės

"STOP, policija! Nejudėk!"

"Neartėkit!"

"Laikykites atstumo!"

"Ar tu supranti mane?"

"Nusiramink!"

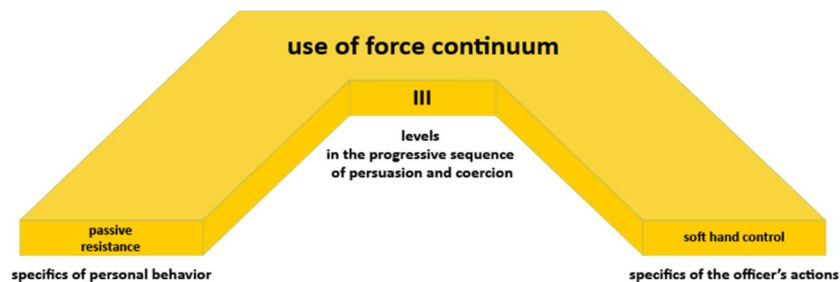
„Vykdykite mūsų reikalavimus. Jei nevykdysite
panaudosime jėgą“.

„Prašau, pažiūrėk į mane“.

„Prašau bendradarbiauti su manimi“.

„Prašau, parodyk rankas“.

PRIVERTINIMO PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS ĮVEIKINT PASYVŲ PASIPRIEŠINIMĄ

3 lygis progresyvos sekos

Šiame lygyje visos įmanomos **įtikinimo priemonės** jau buvo **išnaudotos** ir **neveiksmingos**

Šiuo atveju asmuo **stovi**, **sėdi** arba **guli**

Tokiais atvejais rekomenduojama tai padaryti policijos pareigūnams **„Švelnia rankos kontrole“** viename veiksmo

Policijos pareigūnai turi kontroliuoti asmens **riešą** viena ranka, kita ranka valdo **alkūnės sanarį**

Pirmiausia turėtų naudotis policijos pareigūnai **įtikinimo priemonės**

Rekomenduojama frazė „Laikykitės mūsų reikalavimų.

Jei nesilaikysite mūsų reikalavimų, panaudosime jėgą“.

Jei įtariamasis nesilaiko policijos pareigūnų reikalavimų, rekomenduojama naudoti **„Švelnia rankos kontrole“**

Rankų blokavimas suderintais veiksmais

Asmens pastatymas į tinkamą padėtį **kūno paieška**

rankų ir kojų kontrolė apžiūros metu

Teisingi prašymai /
komandos
bendraujant su
reikalavimų
nesilaikančiu asmeniu
(-iais)

Tipai
pasyvaus
pasipriešinimo

Stovi Sėdi Guli

Asmens pasyvaus
pasipriešinimo
įveikimo būdai

Švelnio rankos
kontrolėsechnikos

Paėmus riešą

Valdykite alkūnę

Asmens pasyvaus pasipriešinimo įveikimo būdai

Švelnio rankos kontrolė technika stovint

Šalia įtariamojostovi 2 policijos pareigūnai

Šalia įtariamojostovi 2 policijos pareigūnai

Dviejų rankų blokavimas

Palydėjimas

Žiūrėkite vaizdo įrašą apie Švelnio rankos kontrolės metodus stovint:

<https://youtu.be/B2C-iMdPdOc>

Asmens pasyvaus pasipriešinimo įveikimo būdai

Švelnio rankos kontrolės technikos sėdimoje padėtyje

Priešais įtariamąjį stovėjo 2 policijos pareigūnai

Artėjant

Kėlimas

Palydėjimas

Asmens pasyvaus pasipriešinimo įveikimo būdai

Švelnio rankos kontrolės technika gulint

Priešais įtariamąjį stovėjo 2 policijos pareigūnai

Prieti prie žmogaus ir bendrauti

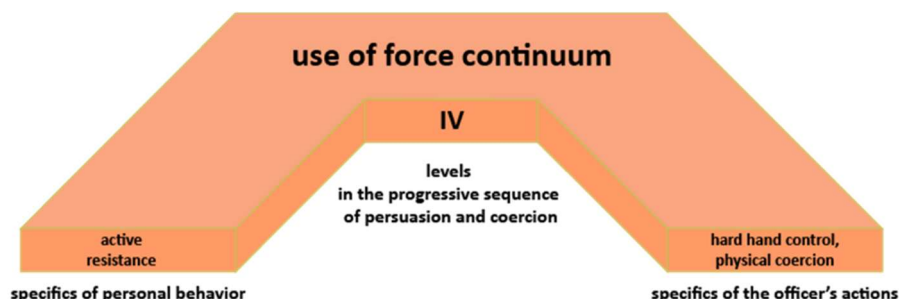

Kėlimas

Palydėjimas

JĖGOS NAUDOJIMAS ĮVEIKTI AKTYVŲ PASIPRIEŠINIMO LYGĮ

4 lygis progresyvos sekos

Šiame lygyje pažeidėjas sustangrina rankas, stumia nuo savęs policijos pareigūnus **aktyviais veiksmais**

Taip pat I pažeidėjas aktyviai atsitraukia **vengiant sulaikymo**

Policijos pareigūnai naudojami „**Griežtos rankos kontrolės**“, valdant pažeidėjo riešą ar alkūnę, naudojant dujų purkštuvą ar kitas prievartos priemones

Kai žmogus yra kontroliuojamas, policijos pareigūnai uždeda **antrankius**

Įveikimo būdai aktyvus lygis pasipriešinimo asmens

Pirmiausia turėtume naudoti **įtikinimo priemones**

Rekomenduojama frazė "Prašau, laikykitės mūsų reikalavimų. Jei nesilaikysite mūsų reikalavimų, panaudosime jėgą."

Jei asmuo stangrina rankas, aktyviais veiksmais stumia policijos pareigūnus nuo savęs arba aktyviai traukiasi, vengdamas sulaikymo, rekomenduojama naudoti „**Griežtos rankos kontrolę**“

Teisingi prašymai / komandos bendraujant su reikalavimų nesilaikančiu asmeniu (-iais)

Rekomenduojamos frazės

"STOP, policija! Nejudėk!"

"Duok rankas!"

"Nesipriešink!"

„Jūs privalote su mumis bendradarbiauti!"

„Naudosime jėgą!"

„Laikykitės reikalavimų!"

"Nusiramink!"

„Prašau parodyti rankas“.

Aktyviais veiksmais besipriešinančio asmens pasipriešinimo lygio įveikimo būdai

Blokuoti per pažastis ir pakelti kojas, kad subjektas būtų paguldytas ant žemės

2 policijos pareigūnai, naudojantys švelnią kontrolę

Žmogus sustangrina rankas

Spaudimas alkūnės sąnaryje ir riešo valdymas

Alkūnės sąnario užraktas

Žmogus sustangrina rankas

Perėjimas (I)

Alkūnės sąnario užraktas

Perėjimas (rankų lenkimas,
alkūnės ir riešo kontrolė)

Žiūrėkite vaizdo įrašą apie alkūnės užraktą:

<https://youtu.be/cFyESWMamEY>

Užrakinti pažastis ir pakelti kojas, kad subjektas būtų paguldytas ant žemės

2 policijos pareigūnai, naudojantys minkštą
ranką

Žmogus sustangrina rankas

Blokuojama per pažastis

Patraukimas už kojų

kojų kėlimas

Sulaikymas

Blokavimas per pažastis, pasukimas atgal, kad subjektas būtų paguldytas ant žemės ir riešų sąnarių fiksavimas

2 policijos pareigūnai, naudojantys švelnią kontrolę

Žmogus sustangrina rankas

Pažastų ir kojų užraktas

Vertimas atgal

Padējimas ant žemēs

Fiksuojami riešai ir alkūnē

Pasiruošimas perėjimui

Perėjimas

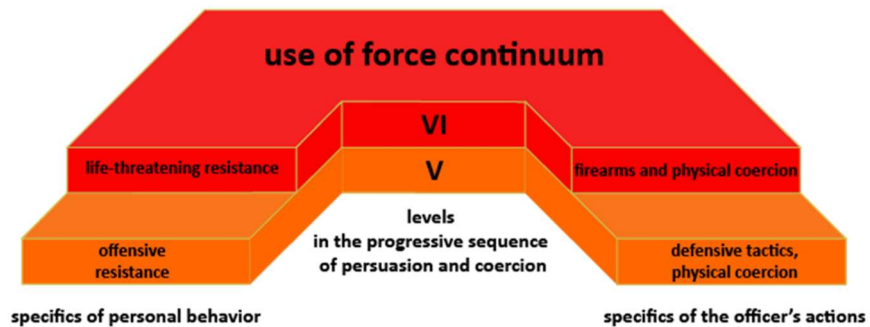
Perėjimas (II)

Sulaikymas

PAVOJŲ KELIANČIO ASMENS SULAIKYMAS

5 ir 6 lygiai progresyvos sekos

Šiame lygyje pažeidėjas puola policijos pareigūnus ir aktyviais veiksmais mėgina juos žaloti

Puolimas pasireiškia smūgiuojant ranka ar koja, įsikibimu į tarnybinę uniformą, bandymu pargriauti ant žemės.

5 lygis progresyvos sekos

Priklausomai nuo asmens atliekamų veiksmų, pareigūnai blokuoja smūgius, purškia dujų purkštuvu asmeniui į veidą, naudoja elektro šoko įtaisą, o esant realiam, akivaizdžiam ir pavojingam kėsitimuisi – patys smūgiuoja rankomis, kojomis ar naudojant policijos lazda, verčia asmenį ant žemės, fiksuoja rankas, užlaužia riešus, uždeda ir fiksuoja antrankius.

Šiame lygyje nusikaltėlis puola policijos pareigūnus ar kitus asmenis grasindamas ginklu ar kitokiu žmogaus gyvybei ir sveikatai pavojingais daiktais

(pvz., meta plytą, akmenį, paima lazda ir pan.)

grasina nužudyti ir juda pareigūnų ar kitų asmenų link su pavojingu žmogaus gyvybei ir sveikatai daiktu arba išsitraukia šaunamąjį ginklą ir nukreipia į policijos pareigūnus ar kitą asmenį,

6 lygis progresyvos sekos

policijos pareigūnai turi teisę atlikti naikinamąjį smūgį policijos lazda, panaudoti elektrošoko įtaisą „Taser“ arba kaip išimtinę prievartos priemonę - šaunamąjį ginklą, jeigu kitaip teisės pažeidėjo neįmanoma nuginkluoti.

Agresyvus, grėsmingas elgesys

Peržengti saugų atstumą nuo policijos pareigūno ir pradėti puolimą

Ieškoma elemento dėl galimo užpuolimo

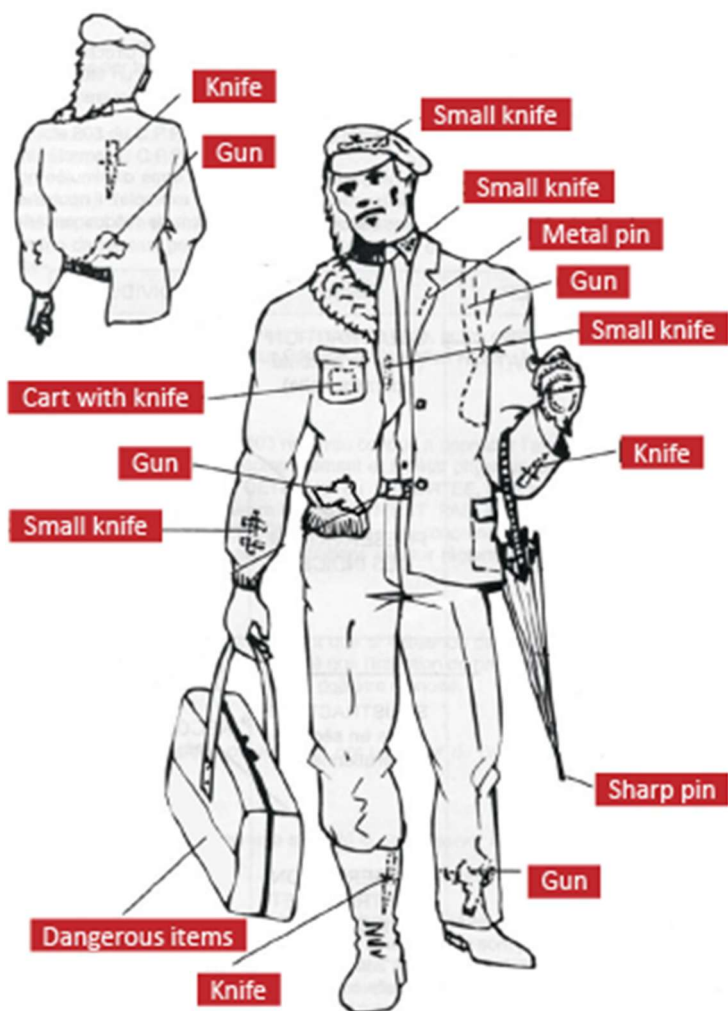
Savo pozicijos keitimas, kovos pozicijos užėmimas, apsižvalgymas dėl galimos paramos

Ankstesnė informacija apie įtariamus pavojingą elgesį

Ženkla iš galimų puolimas

Kiekvienas nenormalus/jtartinas elgesys (narkotikų ar alkoholio įtaka, psichikos ligos ir kt.)

Pavojingų daiktų,
kuriuos gali naudoti
asmuo, nustatymas

Kovos pozicijos: gynybinė

Kovos pozicijos: Puolimas

Klinčo pozicijos: simetriška kova

Klinčo pozicijos: kova – rankos aukštyn

Klinčo pozicijos: kova – rankos žemyn

Klinčo pozicijos: kova iš nugaros

Stūmimo pozicijos: stumti pažeidėją

Stūmimo padėtys: padarykite atstumą

Stūmimo padėtys: galima padidinus atstumą
naudoti specialias priemones

Stūmimo padėtys: galima padidinus atstumą
naudoti specialias priemones

PAKARTOTI IR VERTINTI

Susiekite įtariamojo elgesį su policijos pareigūnų veiksmais:

Gyvybei pavojingas pasipriešinimas	Švelni rankos kontrolė
Pasyvus pasipriešinimas	Griežta rankos kontrolė
Įžeidžiantis pasipriešinimas	Gynybinė taktika
	Šaunamieji ginklai ir fizinė prievarta
Aktyvus pasipriešinimas	

Jei įtariamasis sustangrina rankas, stumia policijos pareigūnus nuo savęs arba atsitraukia, policijos pareigūnas:

- a) Pabandykite nuleisti įtariamąjį ant žemės
- b) Naudokite įtikinimo priemones
- c) Grasino įtariamajam ginklu
- d) Naudokite kietą rankinį valdymą

Pasyviojo pasipriešinimo tipas gali būti:

- a) Bėgimas
- b) Rėkdamas
- c) Traukimas atgal
- d) Sėdintis

Kokia yra pirmoji priemonė, kurią policijos pareigūnas turėtų panaudoti pažabodamas pasyvų-gynybinį pasipriešinimo lygį?

- a) Įtikinėjimo priemonės
- b) Įtariamajam grasino ginklu
- c) Blokuokite ir valdykite rankas ir kojas
- d) Nuleidęs įtariamąjį ant žemės

Kai įtariamasis užpuola policijos pareigūną – pavyzdžiui, trenkia jam ranka ar koja, įsikimba į uniformą, bando nuleisti ant žemės – policijos pareigūnas:

- a) Įtariamajam grasino ginklu
- b) Naudokite įtikinimo priemones
- c) Iškvieskite atsarginę kopiją ir stebėkite situaciją
- d) Blokuokite smūgius ir nuleiskite įtariamąjį ant žemės

KOMANDŲ DAVIMO IR DEESKALAVIMO TECHNIKOS

Kaip paaiškinta ankstesniame skyriuje, naudoti jėgą leidžiama tik tada, kai tai būtina siekiant tiesioginio tikslo – teisėto policijos užduoties vykdymo. Taigi policijos pareigūnai privalo bandyti išspręsti galimai smurtinį konfliktą įtikinėjimo, derybų ir tarpininkavimo būdu. Tik po to, kai šie bandymai yra išnaudoti arba pasirodė nesėkmingi, pateisinama naudoti jėgą.

Todėl policijos pareigūnai turi įgyti specialių bendravimo įgūdžių stresinėse situacijose. Jie turi sugebėti, kai tik įmanoma, vengti jėgos panaudojimo, kritinėse situacijose naudodami įvairius žodinio bendravimo metodus, tokius kaip įtikinėjimo, derybų ir konfliktų deeskalavimo metodai.

Policijos darbe vis labiau atsiranda veiksmingų deeskalavimo įgūdžių poreikis. Eskalavimo proceso supratimas krizinėse situacijose gali nukreipti policijos įsikišimą į nesmurtinį situacijos sprendimą. Praktinėje šio mokymo dalyje besimokantieji lavins gebėjimus atpažinti vadinamuosius ankstyvuosius galimo eskalavimo požymius policijos įsikišimo metu. Imitaciniai pratimai leis jiems veikti ir bendrauti esant įtampai ir stresinėse situacijose bei naudoti deeskalavimo būdus.

Vienas iš pagrindinių tų simuliacinių pratimų tikslų yra suprasti, kaip svarbu užmegzti kokybišką bendravimą su susijaudinusi ar susierzinusi asmeniu, kai tinkamai panaudojus deeskalavimo būdus galima išspręsti situaciją nenaudojant jėgos. Šis bendravimas turi keletą tikslų:

- pirmiausia stengiamasi nustatyti asmens nelaimės priežastis, rūpinantis jo saugumu ir visą laiką vertinant situaciją
- antra – naudoti aktyvaus klausymosi ir empatijos demonstravimo metodus
- trečia – dialogo būdu pabandyti paaiškinti policijos veiksmų priežastį ir tolesnius veiksmus, kurių reikia imtis sutrikdytam asmeniui.

Techninis deeskalavimas

Deeskalavimo metodais siekiama **sumažinti intensyvumą** iš potencialiai **smurtinis** arba konfrontacinė situacija, taigi **minimizuojant** fizinio poreikio **jėga**

Kodėl juos naudoti?

Eskalavimo mažinimo metodų naudojimas gali padėti policijos pareigūnams **užkirsti kelią** situacijų neperaugti į smurtą, apsaugoti saugumą **visi dalyvaujantys asmenys**, ir palaikyti viešą **pasitikėti** teisės saugoje

Techninis deeskalavimas

Žingsniai ir praktika

Išlaikykite ramybę ir ramybę

Pareigūnai turi likti **ramūs**, **šaltakraujiški**, ir kontroliuoti savo **emocijas** ir **reakcijas**

Tai nustato a **teigiamas** tonas sąveikai ir gali padėti sukontroliuoti situaciją

Aktyvus klausymas

Pareigūnai turi **aktyviai klausytis** į su situacija susijusių asmenų rūpesčius

Rodoma **empatija** ir **supratimas** gali padėti nuslopinti įtampą ir užmegzti santykius

Užmegzti santykius

Sukurti teigiami santykiai su situacijoje dalyvaujančiais asmenimis gali padėti užmegzti **pasitikėjimą** ir **bendradarbiavimą**. Tai galima pasiekti per **pagarbų bendravimą** ir **kūno kalbą**.

Naudokite žodinį bendravimą

Aiškus ir efektyvus bendravimas yra raktas į deeskalavimą!

- **Naudokite paprastą ir tiesioginę kalbą!**
- **Venkite žargono ir nepagarbos!**
- **Pateikite aiškias instrukcijas!**

Asmuo lengviau supras situaciją ir vykdys jūsų komandas

Sukurkite erdvę

- Pateikti **fizinę erdvę** tarp jūsų ir situacijoje dalyvaujančių asmenų
- Tai gali jums padėti **sumažinti įtampą** ir užkirsti kelią eskalacijai
- Būkite atidūs savo **kūno kalba** ir **padėties nustatymas** kad nepasirodytų grėsmingas

Pasiūlykite galimybes ir sprendimus

- Suteikti asmenims **pasirinkimų galimybę** ir **alternatyvius sprendimų**
- Tai gali juos pastiprinti priimti geresnius sprendimus ir nuraminti situaciją
- Stenkitės dirbti **bendradarbiaujant** su asmenimis ir **rasti taikių sprendimų**

Ieškokite Pagalbos

Jei situacija **eskaluoja** arba jei reikia papildomų išteklių (medicininė pagalba, derybininkas), **prašyti papildomų pajėgų** arba specializuotų padalinių, kad padėtų **valdyti situaciją** efektyviai ir **saugiai**

Nefizinė taktika

Dėkite **pastangas** ir stenkitės naudoti nefizinę taktiką, pvz **dialogą, derybas** ir **konfliktų sprendimo būdus**

Efektyvus bendravimas vaidina lemiamą vaidmenį mažinant įtemptas situacijas ir skatinant **teigiamas sąveikas**

Kai kurie patarimai

1. Aiškiai paaiškinkite savo veiksmų priežastį pagarbiai ir nekonfliktiškai
2. Pateikite aiškias ir glaustas instrukcijas, ko tikimasi iš asmens
3. Naudokite ramų balso toną ir palaikykite akių kontaktą, kad perteiktumėte profesionalumą ir užmegztumėte ryšį
4. Naudokite neutralią kalbą ir siūlykite palaikymą, kad padėtumėte taikiai išspręsti konfliktą
5. Aiškiai išsakykite lūkesčius dėl teisėto elgesio ir galimas neteisėtų veiksmų pasekmes

Apibendrinant galima pasakyti, kad policijos pareigūno užduotis yra įvertinti situaciją, sekti deeskalavimo proceso žingsnius ir parinkti tinkamą komandą pagal grėsmės lygį. Siekdami padėti besimokantiems šiame mokyme atlikti simuliacinius pratimus, treneriai sudarė pagrindinių komandų (žodinių ir neverbalinių), susijusių su jėgos panaudojimu, sąrašą ir jas išvardijo pagal jėgos kontinuumą:

Dažnos frazės bendraujant su besilaikančiu, bendradarbiaujančiu žmogumi

Hello Sir/Madam.

I am police officer

Do you speak English?

Please, follow our requirements.

Speak more slowly, please.

Repeat, please.

Do you have an ID card or passport?

Show me your ID card, please.

What is your full name?

What is your date of birth and place of birth?

Where do you live now?

What is your mobile phone number?

I will check your personal information, stay here for a moment, please.

Please, wait here, until the protocol is written.

Please, explain the circumstances of the event.

Please, sign here.

Here are your documents back.

Have a nice day!

Dažnos frazės bendraujant su asmeniu, kuris nevykdo įsakymų

Sir/Madam, please remain calm!

We are here to help you, please pay attention.

Please, follow our instructions for everyone's safety.

We want to resolve this peacefully.

Sir/Madam, please stay here.

You are not allowed to walk away.

Do not approach, please keep the distance.

If you do not follow our instructions, we will use a force!

STOP, police! Don't move.

Don't approach.

Keep the distance.

Do you understand me?

Calm down.

Please follow our requirements. If you don't follow our requirements, we will use the force.

Please, look at me.

Please, cooperate with me.

Please, show me your hands.

Please open your fists and spread your hands.

Sir/Madam, keep your hands visible at all times.

Please do not make any sudden movements.

Dažnos frazės pažabojant aktyvų pasipriešinimo lygį

STOP, police! Don't move

Don't resist.

We will use force.
Calm down.
Give your hands. You must cooperate with us.
Follow the requirements.
Don't tighten your hands.
Sir, if you will not follow our instructions, we will use a force!
We want to resolve this peacefully, please follow our commands
Stop resisting! We do not want to hurt you!

Dažnos frazės bendraujant su grasinančiu asmeniu

Stop where you are!
Drop the weapon!
Put your hands up!
Get down on the ground, now!
Step out of the vehicle, very slowly, with your hands up.
You are under arrest. Stay still!

Naudingos frazės valant patalpas

Back away slowly!
Get out into the open (visible) place.
Come to my voice. / Slowly move backwards to us.
Face to the wall.
Turn your head to the left.
Don't move, do you understand?
Do not resist, do you understand?

PAKARTOTI IR VERTINTI

Deeskalavimo metodai taikomi visose situacijose ir gali būti veiksmingi bendraujant su visų tipų asmenimis.

Tiesa ar melas?

Kuris iš toliau pateiktų yra žodinio deeskalavimo technikos pavyzdys?

- a) Asmens rūpesčių ignoravimas ir komandų kartojimas
- b) Įžeidžiančios kalbos ir aiškių komandų naudojimas siekiant patvirtinti autoritetą
- c) Aktyvus klausymasis ir empatijos demonstravimas

Kuris iš toliau pateiktų yra neverbalinio deeskalavimo technikos pavyzdys?

- a) Išlaikyti ramią kūno kalbą ir balso toną
- b) Ginklo nukreipimas į asmenį ir judėjimo krypties rodymas
- c) Agresyviai stovi, rankas ant klubų arba prisisegęs prie diržo

Koks yra pagrindinis teisėsaugos deeskalavimo metodų tikslas?

- a) Situacijai eskaluoti
- b) Įbauginti asmenis pradėti bendradarbiauti
- c) Norėdami nuraminti situaciją ir sumažinti jėgos poreikį

JĖJIMAS Į KAMBARIUS

Ši tema skirta šiems tikslams:

- Atpažinti įvairių tipų patalpas ir paaiškinti jų savybes
- Judėjimo formacijų aprašymas
- Draugiškos ugnies vengimo taisyklės
- Įėjimo į patalpas ir jų patikrinimo aprašymas

Rizika
įvertinimas/
potencialą
gydo ir
pažeidžiamumas

Atsižvelgiant į dabartines aplinkybes, yra du būdai patekti į patalpas: **lėtas skenavimas** (kai policijos pareigūnai turi laiko) arba **dinaminis įsiveržimas** (kai to reikia)

- Kontrolės zonos turi būti **apsaugotos 360 laipsnių kampu**
- Norint apsisaugoti nuo galimo pavojaus, būtina naudoti **esamas priedangas**
- Būtina **saugiai elgtis su ginklu**, visada įvertinant galimybes juo pasinaudoti
- Būtina judėti ir bendrauti **tylos režimu**
- **Greita reakcija** į besikeičiančią situaciją
- Jei susiduri su vienu žmogumi, nepamiršk – **galėtų būti dar vienas**

Tipai
įrenginius

- Laiptinės
- Koridoriai
- Kambariai

Paprastai laiptinėje yra didelė tuščia erdvė **garsas** skleidžiama daug geriau girdima nei kitose patalpose

Laiptinė yra įrenginio tipas, kurį sudaro skirtinguose lygiuose esančios erdvės, išdėstytos skirtingais kampais

Dėl to principas
"Aš matau tą, kuris mato mane"

Patikrinimo specifika
laiptinės

netaikoma laiptinėje

Tikrindami laiptus, komandos nariai turi judėti **metro atstumu vienas nuo kito** turėti erdvės atlikti būtinus veiksmus

Nusikaltėlis ant viršutinio laiptelio gali **pasilenk per turėklą** kad jis matytų pareigūnų kojas, kai yra jiems nematomas

Lipkite nesukryžiuodami kojų ir žingsniuokite taip, kad jūsų padėtis būtų kaip **stabilus** kiek įmanoma ir leidžia judėti **patogiai**

Patikrinimo specifika koridoriai

Yra du pagrindiniai judėjimo koridoriuose būdai: **voraje** ir **linijoje**

Judėjimo būdo pasirinkimas priklauso nuo **dydžio**, **išdėstymo**, **ilgio**, **apšvietimo** ir **kitų savybių**

Judėjimas į eilę **padidina matymo kampą**

Judant lygiagrečiai, svarbu judėti tuo pačiu **greičiu**

Artėdami prie kampo, turėtumėte išsidėstyti **prie sienos priešais kampą**, nes geresnis matomumas

Patikrinimo specifika kambariai

Turi būti atlikti visi parengiamieji žingsniai prie durų **tyliai**

Prieš atidarant duris, būtina **patikrinkite, kurioje pusėje jis atsidaro**

Nesustoti priešais duris

Būtina užimti tokią poziciją, kurioje galima **užtikrinti platų matomumo lauką** nekeldami sau pavojaus

Atidarytas duris būtina kuo greičiau kirsti įeinant į patalpą

Judėjimo formacijos ir bendravimas

Bendravimo metodai parenkami atsižvelgiant į tai, kokią informaciją ir kaip reikia perduoti

Naudojant **tylus režimą**, pareigūnai gali pasirinkti kelis bendravimo būdus

Štai keletas
būdų, kaip
bendrauti:

Nežodiniai ženklai

Radijo ryšio įrenginys

Palietimu

Štai keletas būdų, kaip bendrauti:

Balsu

Taisyklės
vengiant
draugiška ugnis

Užtikrinkite ginklo saugumą individualiai ir komandoje

Laiku bendravimas tarp kolegų ir pareigūnų

Identifikuoti save kaip policijos pareigūną

Venkite greito judėjimo prieš kitus pareigūnus

Įvedimo ir
išvalymo būdai

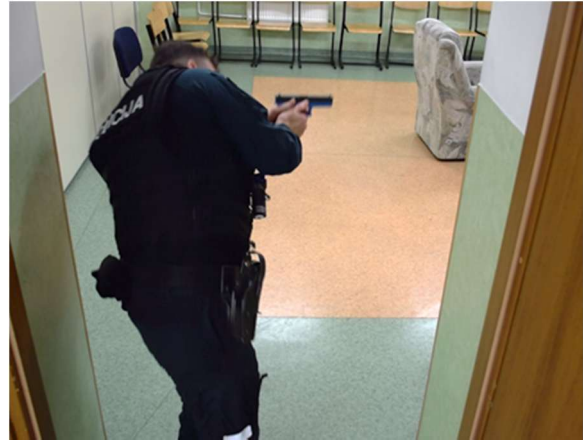
- lėtas nuskaitymas
- dinaminis jėgimas

Įrangos tikrinimo metodai

Pyrago raikymo metodas

**Greitas
žvilgtelėjimas**

**Naudojant
specialią
įrangą
(veidrodžiai,
dronai,
fotoaparatai ir kt.)**

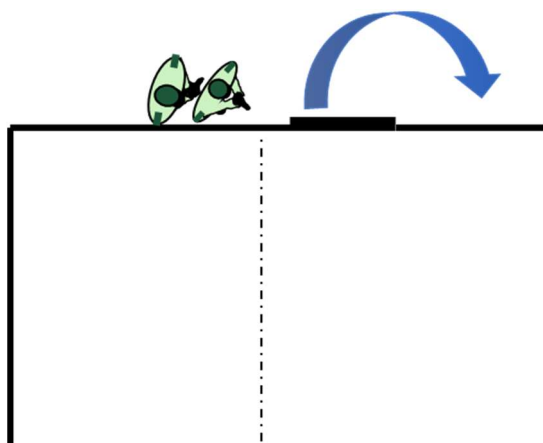
Kambarių apieškojimas be ginklo

Policijos pareigūnas turi nuspręsti, ar reikia paruošti ginklą, ar ne. Daugeliu atvejų policijos pareigūnai išvalo patalpas be tarnybinio ginklo. Susidūrę su grėsme – ginklais, šaudymo garsais, pavojingais daiktais ir pan. – policijos pareigūnai turi paruošti ginklą.

Išsidėstymas kambario tipo patalpose būdas

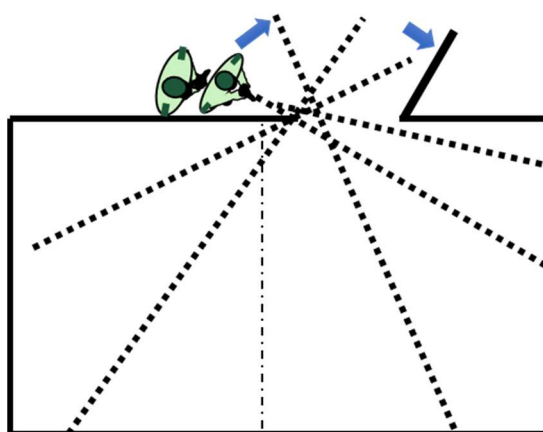
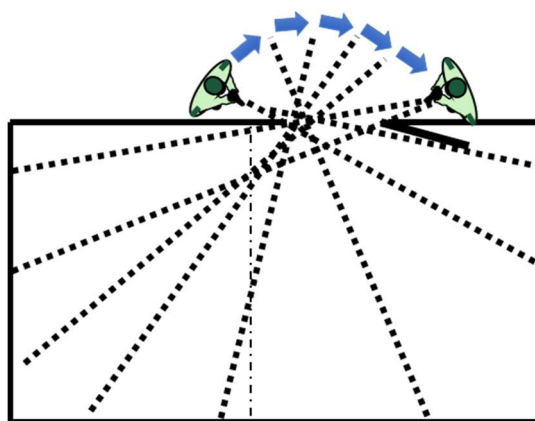
1. Kai durys atsidaro viduje, pareigūnai, jei įmanoma, turėtų būti skirtingose durų pusėse
2. Kai durys atsidaro į išorę, pareigūnai gali išsiriškiuoti į vorą. Tokiu atveju pareigūnas gale turi nukreipti ginklą saugia kryptimi

Lėtas nuskaitymas

Tau reikia **būkite pasiruošę atidarydami duris**, nes yra plati teritorija, iš kurios matėsi pareigūnai

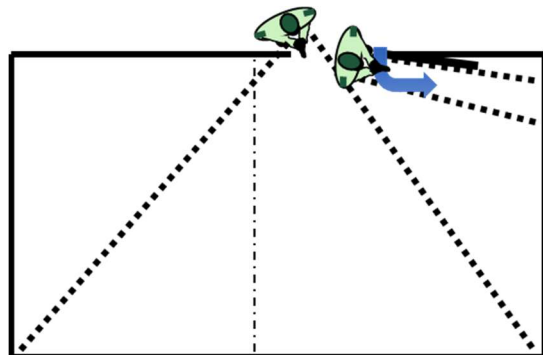
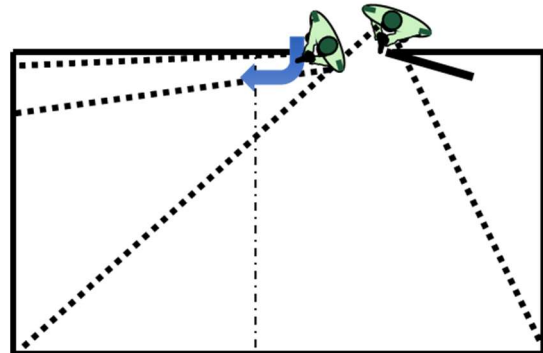
- A **lėtas skenavimas** yra saugiausias būdas patikrinti kambarį
- Pyrago raikymo būdu vienas pareigūnas stovi maždaug **per žingsnį nuo durų ir juda lėtai** įvertinti situaciją patalpoje
- Šio pareigūno kūnas turi būti sulenktas ir matomas pažeidėjui tik jo **mažiausia veido dalis** ir **ginklas**
- Kitas pareigūnas **apima jo valdymo sritį** tuo metu

Greitas žvilgsnis

Po lėto skenavimo, **artimiausi kampai** patalpų liko **nepatikrinti**

- A **greitas žvilgtelėjimas** rekomenduojamas norint būti visiškai tikram, kad nėra pavojaus
- Šis metodas atliekamas nuo **už nugaros durų stakta** tikrinant atsakomybės sritį **greitu žvilgsniu** (galima ant kelio)
- Kol vienas pareigūnas atlieka **greitą žvilgtelėjimą**, kitas pareigūnas gali **užtikrinti jo priedangą** stebėdamas galimą pavojų iš tolimesnių nekontroliuojamų sričių

Pyrago pjaustymas ir greito žvilgsnio technika
https://youtu.be/m_w8rm38_r0

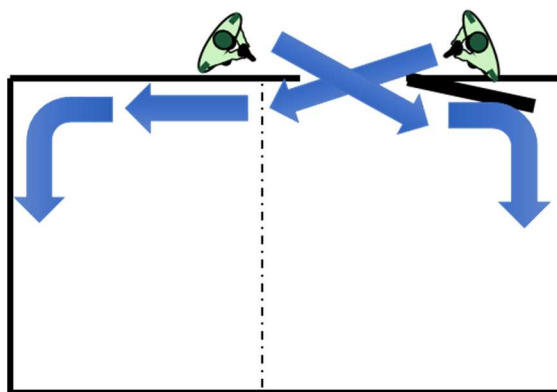
Žiūrėkite vaizdo įrašą:

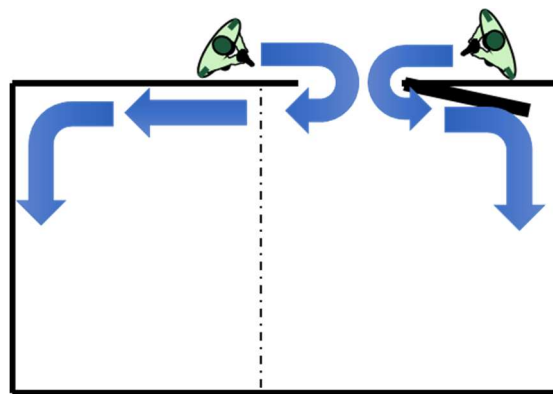
Dinaminis jėgimas

Dinaminis įsiveržimas naudojamas, kai reikia **sulaikyti nusikaltėlį** labai greitai ir netikėtai

- Į patalpą galima patekti naudojant **kryžminį metodą**, kur kiekvienas pareigūnas juda priešinga kryptimi
- Kai pareigūnai yra viduje, kiekvienas iš jų juda į **jo atsakomybės zonos** kampą, kuris yra arčiausiai jo
- Patikrinimo metu, **trys kampai** judėjimo kryptimi turi būti pareigūno valdymo zonoje
- **kablio metodas** - abu pareigūnai įbėga į patalpą kabliu ir pirmiausia valdo savo kambario pusę

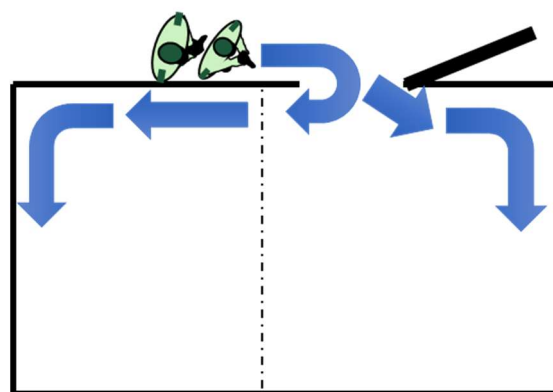
Kryžminis metodas

Kablo metodas

Kai durys atsidaro į išorę ir pareigūnams nėra galimybės atsidurti skirtingose durų pusėse, galima naudoti **mišrų patikrinimo būdą**

- Šiuo atveju pareigūnai stovi **voraje**
- Po sutarto signalo abu pareigūnai įeina beveik **tuo pačiu metu**
- Antrasis pareigūnas uždeda ranką ant pirmojo pareigūno **peties duodamas** ženklą kada pradėti jėgimą

Mišrus įvedimo būdas

Žiūrėkite vaizdo įrašus:

Dinaminio įsiveržimo technika

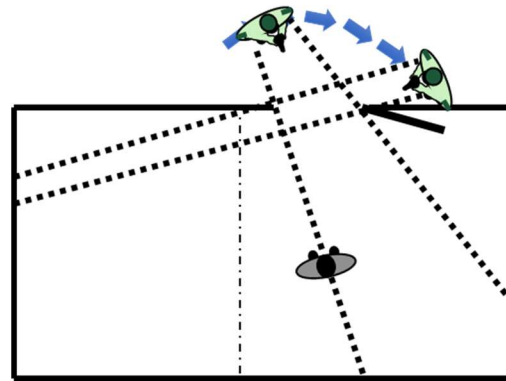
<https://youtu.be/r6scSYFkHIE>

<https://youtu.be/dPzbikuOktU>

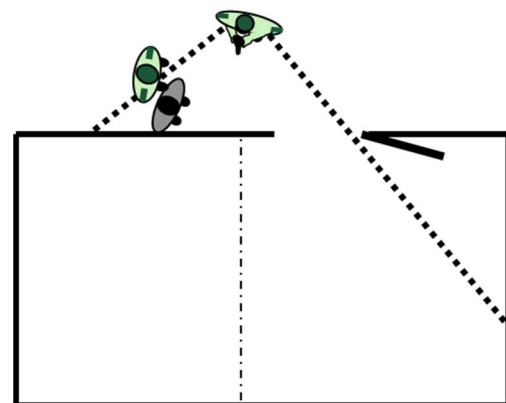
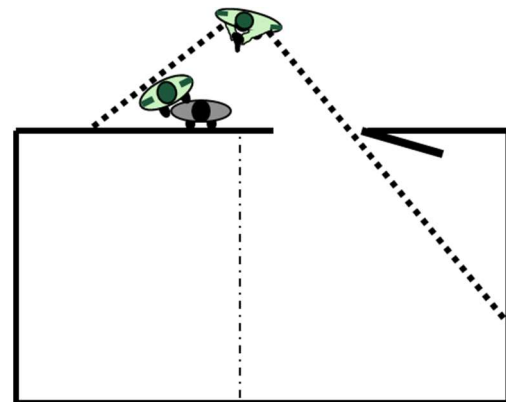
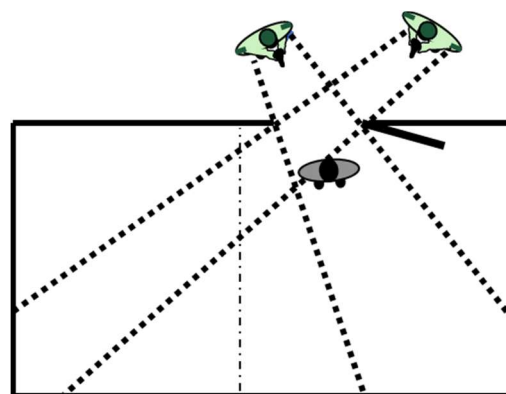

Pavojingų ir ginkluotų asmenų sulaikymo specifika

Kai **asmuo** aptinkamas per **lėtą skenavimą**, rekomenduojamos **komandos**:

- "Policija!"
- "Rankas į šalis!"
- "Nugara į mane!"
- „Išeik į atvirą (matomą) vietą!
- "Ateik į mano balsą!" (arba „Lėtai judėk atgal į mus!“)
- "Veidu į sieną!"
- "Pasuk galvą į kairę!"
- „Nejudėk, ar suprantai!"
- „Nesipriešink, ar suprantai!"

Jei asmuo yra sulaikytas saugioje zonoje, priedangos pareigūnas užtikrina **kontroliuoti sulaikyto asmens** ir **nepatikrinto kambario kontrolę**

Kai atliekamas dalinis asmens patikrinimas **dešinėje pusėje** yra padaryta, patikrinama kita asmens pusė (į ugnies liniją patekti neleidžiama)

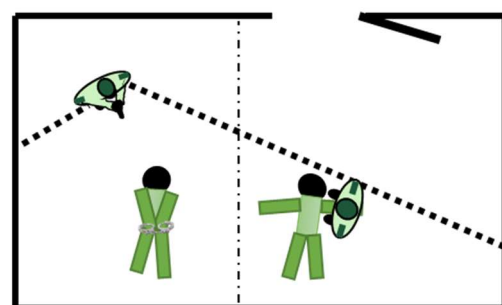
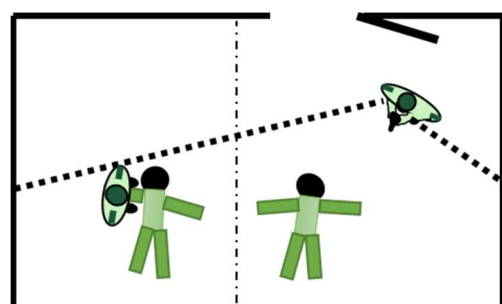
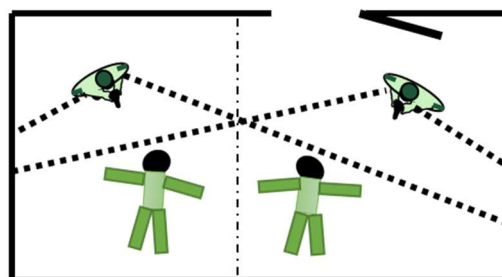
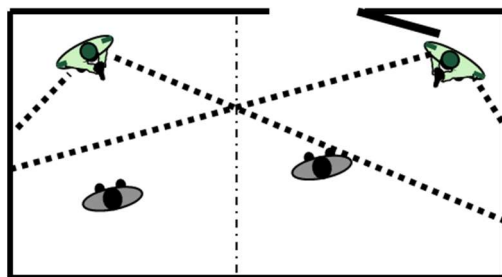
Pavojingų ir ginkluotų asmenų sulaikymo ypatumai

Kada **du pažeidėjai** aptinkami per **dinaminį įsiveržimą**, kiekvienas pareigūnas savo kontrolės srityje duoda **komandas**:

- "Policija!"
- "Rankas į šalis!"
- „Žmogus pilku megztiniu tris žingsnius į kairę!"
- "Rankas į šalis!"
- "Pasuk galvą į kairę!"
- „Nejudėk, ar suprantai!"
- „Nesipriešink, ar suprantai!"

Sulaikymo metu būtina asmenis išdėstyti taip, kad policijos pareigūnai galėtų **juos kontroliuoti**

- Vienas pareigūnas atlieka priedangos **funkciją**, o kitas juda link **pirmojo sulaikyto asmens** ir **uždeda antrankius**. Sulaikančiam pareigūnui svarbu pasirinkti pusę, kurioje jis nepateks į ugnies liniją
- Kai sulaikomas pirmasis asmuo, sulaikantis pareigūnas **atsitraukia** ir perima **priedangos funkciją**, sakdamas: „Aš dengiu“. Antrasis pareigūnas deda **antrankius** antrajam asmeniui, vengiant ugnies linijos

PAKARTOTI IR VERTINTI

Policijos pareigūnas turėtų vadovautis taisykle tikrinant laiptines:

- a) Lengva šaudyti laiptinėje
- b) Vaizdas labai aiškus laiptinėje
- c) Principas „matau tą, kuris mane mato“ negalioja laiptinėje

Įeinant į patalpas būtina judėti ir bendrauti:

- a) pasitikintis savimi
- b) greitai
- c) tyliuoju režimu

Jūs ir jūsų partneris prieinate prie durų ir matote, kaip jos atsidaro į išorę. Jūs pozicionuosite save:

- a) Eilėje prieš duris
- b) Eilėje iš tos pusės, kur yra vyriai
- c) Abiejose durų pusėse
- d) Eilėje iš atsidarančios pusės, priešinga vyriams

Artėdami prie kampo, dėl geresnio matomumo turėtumėte atsistoti prie sienos, esančios priešais kampą.

Tiesa ar melas?

Artėdami prie durų, turite atsistoti priešais duris.

Tiesa ar melas?

PAPILDOMA PAGALBINĖ MEDŽIAGA

SITUACINĖS SĄMONĖS RIZIKOS RODIKLIŲ KOORDINAVIMAS KOMANDOSE

Tai prasideda nuo situacijos suvokimo. Jei nežinai, kas vyksta aplinkui, blogiukai turi aiškų pranašumą – netikėtumo elementą. Paprastai užtrunka nuo dviejų iki penkių sekundžių, kol kas nors suvokia, kad susiklosto pavojinga situacija, ir pradeda į ją reaguoti. Tos kelios sekundės suteikia galimybę kontroliuoti situaciją.

Jei žinote situaciją aplink jus; gali būti, kad suprasite, kad kažkas netrukus nutiks, net jei nesate tikri, kas nutiks.

Situacijos suvokimas

Gebėjimas gintis save/kitus **gyvybei pavojinga situacija** prasideda gerokai prieš paliečiant ginklą.

Paprastai tai užtrunka **nuo dviejų iki penkių sekundžių** kad kas nors suprastų, kad yra pavojingoje situacijoje ir imtų į ją reaguoti.

Situacijos suvokimas (apibrėžimas)

Situacijos suvokimas yra gebėjimas **suvokti, suprasti, ir įvertinti galimus pokyčius** savo padėties.

Tai apima tam tikros aplinkybės suvokimą, svarbios informacijos rinkimą, jos analizę ir pagrįstų sprendimų priėmimą, kad būtų sėkmingai pašalinta bet kokia galima rizika, pavojus ar įvykiai, kurie gali įvykti. (Wikipedia) Situacijos suvokimas yra apie tai, kas yra, kas gali nutikti toliau ir kaip situacija gali vystytis.

Situacijos suvokimas yra svarbiausias policijos įgūdis, kurio reikia norint veiksmingai įvertinti susidūrimus, įskaitant kritinius incidentus, ir į juos reaguoti. Neišsamios arba nepakankamos SA strategijos gali sukelti klaidų priimančias sprendimus ir veiksmus, įskaitant taktiką ir jėgos naudojimą (UOF). Klaidos UOF, treniruotėse ar eksploataavimo vietoje turi rimtų pasekmių visuomenės saugumui (Springerio straipsnis)

Keturi lygiai budrumo

Baltas Nežinant, kas vyksta aplinkui.	Geltona Žinodami, kas vyksta aplink mus, ir nuolat ieškodami galimų grėsmių.
Oranžinė Pastebėta galima grėsmė ir mes stebime, ar ji toliau vystysis.	Raudona Grėsmė yra reali. Esame pasirengę į tai reaguoti.

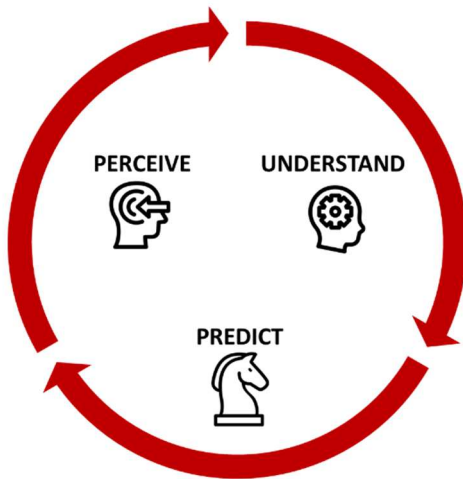
Kalbant apie situacijos suvokimą ir supratimą, galime naudoti modelį, kurį sukūrė pulkininkas Jeffas Cooperis, buvęs jūrų pėstininkų ir šaunamųjų ginklų instruktorius, kurį sudaro spalvų kodai. Žinomas kaip Cooper's Color Code, skirtingi lygiai yra skirti nustatyti jūsų mąstymą apie esamo pavojaus lygį ir tai, kaip į jį reaguojate. Lygiai gali būti vertinami kaip psichiniai modeliai, padedantys nustatyti jūsų pažintinį pasirengimą bet kokiai situacijai.

Situacijos suvokimas (darbe policijoje)

Policijos pareigūnas turi tai padaryti **du dalykai**:
– padaryti tai **įprotis** būti būklės Geltona

- dalyvauti situacijos suvokime **mokymas**
(iki taško, kai jis/ji nesąmoningai mato „keistus“ dalykus)

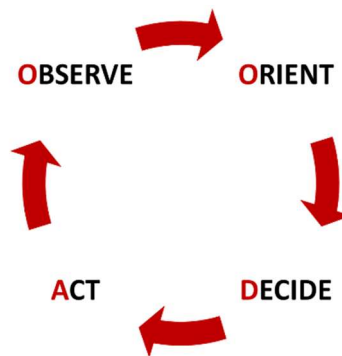
Situacijos suvokimo mokymas turi padėti policijos pareigūnams pamatyti neįprastus dalykus ir jiems nereikia aktyviai galvoti.

Situacijos suvokimas yra svarbus žingsnis sprendžiant, kuri **taktinis požiūris** pareigūnai naudosis bet kurioje situacijoje.

Šis gebėjimas suvokti, suprasti ir numatyti – kitaip tariant situacijos suvokimas – yra pirmasis policijos veiksmų žingsnis ir būtina sąlyga. Teisingai įvertinę situaciją, policijos pareigūnai gali efektyviai į ją reaguoti, panaudodami savo taktinius įgūdžius. Situacijos suvokimas informuoja apie tolesnį policijos pareigūnų sprendimų priėmimą, taktiką ir veiksmus.

Turėdami mažiau kompetencijos ir pasikliaudami mažiau taktinių galimybių, bus apribotas naudingos informacijos rinkimas ir situacijos suvokimas, o tai dar labiau apribos galimas veiksmų alternatyvas.

ODA kilpa

Karinis strategas pulkininkas Johnas Boydas sukūrė vadinamąją OODA kilpą. Tai yra keturių žingsnių požiūris į sprendimų priėmimą, kuriame pagrindinis dėmesys skiriamas turimos informacijos filtravimui, jos įtraukimui į kontekstą ir greitam tinkamiausio sprendimo priėmimui, kartu suprantant, kad atsiradus daugiau duomenų galima atlikti pakeitimus. Šis metodas paaiškina, kaip judrumas gali įveikti neapdorotą jėgą bendraujant su žmonių priešininkais. OODA kilpa tapo svarbia sąvoka bylinėjimosi, verslo, vadybos švietimo, karinės strategijos ir teisėsaugos srityse. Pasak Boydo, sprendimų priėmimas vyksta pasikartojančiame cikle „stebėti, orientuotis, nuspręsti, veikti“.

Situacijos suvokimas yra stebėjimo ir orientacijos derinys – žinant, ko reikia ieškoti, IR pasirinkti tinkamą tašką, iš kurio stebėti. Kitaip tariant, stebėjimas turi turėti kontekstą. Žvelgiant vien tam, kad pažiūrėtume, gali užgožti mūsų pojūčiai. Tačiau kai ieškome konkrečių dalykų, galime išfiltruoti tai, kas nesvarbu, ir sutelkti dėmesį į tai, kas svarbu. Svarbu pasirinkti tinkamą stebėjimo tašką, iš kurio būtų galima stebėti.

Image: Icon by rukanicon

Ko turėtume ieškoti?

RIZIKOS RODIKLIAI

Anomalijos, kurios turėtų atkreipti mūsų dėmesį

Elgesys sąmoningas ir nesąmoningas

- nemalonus elgesys
- nejprasti veiksmai
- dengiančias rankas
- agresyvus ar nepastovus elgesys
- vengti kontakto su akimis, uždengdami galvą

Išorinė išvaizda

- apranga – drabužiai stipriai pažeisti, nepilni, supjaustyti, suplyšę arba netinka žmogui
- drabužių iškilimai
- asmens duomenis
- matomi žaizdų pėdsakai, infekcijos, randai, odos pakitimai po šviežio skutimosi, priklausymo organizacijai ar milicijai požymiai
- tatuiruotės – pvz. nustatant priklausymą konkrečiai pavojingai grupei

Bendravimas (žodinis ir neverbalinis)

- nerišli kalba, nervingi atsakymai
- per mažai arba per daug detalių
- per didelis prakaitavimas, šalčio pojūtis (šaltos rankos)
- kūno kalba

Pagrindiniai situaciniai elementai ir koordinavimas komandoje

Pagrindiniai situaciniai elementai ir koordinavimas komandoje

Pagrindiniai situacijos elementai, kuriuos policijos pareigūnai turi visada atsiminti:

1. atstumas/laikas
2. partnerių vaidmenys
3. įtariamojo profiliavimas
4. supančią aplinką ir sąlygas
5. taktinės galimybės ir galimybės
6. nuolatinis savo taktinės veiklos ir rezultatų vertinimas
7. pavojingus objektus

Tai apima atstumą **tarp statisto ir policijos pareigūnų**, taip pat atstumą **tarp policijos pareigūnų**.

Atstumas/laikas

- Atstumas yra tiesiogiai susijęs su policijos pareigūnų sprendimais, kiek laiko jie turėjo atsakyti. Tai taip pat turi įtakos tam, kokį elgesio atsaką jie galėtų naudoti (pvz., žodinis nurodymas, komanda ir jėgos naudojimas). Pavyzdžiui, apskaičiuotas atstumas rodo, ar pareigūnas gali sumažinti atstumą, kad greitai ir netikėtai suprastų, ar galėtų atsidurti tarp statisto ir pašalinių asmenų, kad juos apsaugotų. Atstumas taip pat tiesiogiai susijęs su greičio, kuriuo statistas galėtų atakuoti, įvertinimu ir ar būtų galimybių reaguoti, jei atstumo pareigūnas aktyviai nedidintų.

Pagrindinis / vadovaujantis vaidmuo: atlieka darbą

Antrinis / pagalbinis vaidmuo: remia vadovaujantį pareigūną

- **intervencija**
- **saugumo**
- **ryšį**

Partnerių vaidmenys

Svarbiausia – nustatyti pirminius ir antrinius vaidmenis bei užduotis, kurios gali keistis susiklosčius situacijai. Taigi abu patruliai gali atlikti skirtingas funkcijas – vienas teikia paramą, o kitas gali dirbti. Pareigūnai gali palengvinti bendrą patrulio situacijos supratimą, duodami žodinius nurodymus tiksliniam asmeniui (pvz., „numesti peilį ir stovėti vietoje“), kad net jei kitas patrulio narys situacijos nemato, galėtų susidaryti savo situacijos vertinimą pagal įsakymo turinį (policijos veikloje dažnai vadinamas „bendravimu per subjektą“). Todėl vaidmenimis siekiama geresnio situacijos įvertinimo ir kontrolės, taip vadinamo 360 laipsnių suvokimo ir veiksmų efektyvumo. Vaidmenys taip pat yra glaudžiai susieti su taktika ir yra naudojami siekiant užtikrinti saugiausią ir efektyviausią jėgos panaudojimą (jei reikia).

Profilavimas įtariamasis

- įtariamojo nuotaika (pvz., pikta, agresyvi)
- įtariamojo funkcinis pajėgumas

- įtariamojo galimybės
- aplinka informuoja pareigūnus apie savo įtariamojo profilį

Policijos pareigūnai turi atkreipti ypatingą dėmesį į įtariamojo elgesį – ar jis piktas, agresyvus ir pan.

Įtariamojo funkcinis pajėgumas yra susijęs su įvertinimu, koks jis gali būti stiprus, greitas, o gal įgudęs ir dėl to pavojingas.

Tai, kaip jis/ji yra apsirengęs, gali turėti įtakos pareigūnų jėgos naudojimui ir į ką jie turėtų būti ypač atsargūs. Pavyzdžiui, sunkūs įtariamojo batai gali kelti pavojų, nes jis/ji gali spardyti pareigūną ar pašalinį asmenį.

Aplinka gali daug pasakyti apie įtariamąjį. Pavyzdžiui, tai, kaip asmuo prižiūri savo butą (pvz., netvarkingą ar tvarkingą), kažką pasako apie jo funkcines galimybes.

Supančios aplinkos sukurta tikrovė **informuoti policijos pareigūnų situacijos vertinimus** (pavyzdžiui, ar yra „tamsių“ kampų, paslėptų nuo pareigūno akiračio, patalpos / vietos dydis, baldų išdėstymas, atsižvelgiant į galimą veiklą, koridoriai ar durys, kurios gali būti laikomos palaikančiais arba trukdančiais saugiam darbui).

Aplinka ir sąlygos

Aplinkos sąlygos, tokios kaip apšvietimas ar oras, taip pat turi įtakos SA ir vėlesniems taktiniams sprendimams, todėl pareigūnas gali nenaudoti OC purškimo vėjuotomis sąlygomis arba būste, kuriame yra daug butų. Vien vieno pareigūno perspektyvos gali nepakakti, kad vertinant aplinką reikia aktyvaus patrulio narių įsitraukimo ir dalijimosi žiniomis. Tokiu būdu su aplinka susijusi informacija operacijos metu yra nuolat atnaujinama ir formuoja išsamesnį situacijos vaizdą. Tai apima taisyklės „+1“ įvertinimą – policijos taktikoje paplitusią sąvoką, kuri nurodo nežinomos arba papildomos grėsmės, įskaitant tikslinius asmenis ar daiktus, galimybę.

Taktiniai variantai ir galimybės yra **tiesiogiai susiję su kitais elementais**, ypač partnerio vaidmenis, įtariamojo profiliavimą, atstumo ir laiko bei supančios aplinkos įvertinimą.

Taktinis galimybės ir galimybės

Bendruoju lygmeniu taktinės parinktys apima žodinius nurodymus, įsakymus arba bendravimą pokalbyje, siekiant sumažinti ar išspręsti situaciją. Kita taktikos dalis – įvairių UOF technikų ar įrangos galimybių ir galimybių įvertinimas. Pavyzdžiui, jei įtariamasis sėdi, tai nurodo, kokias taktines galimybes pareigūnas galėjo kontroliuoti situaciją. Todėl taktinės galimybės ir galimybės yra tiesiogiai susijusios su kitais situacijos elementais, ypač partnerio vaidmenimis, įtariamojo profiliavimu, atstumo ir laiko įvertinimu bei supančia aplinka (įskaitant pašalinių asmenų buvimą).

Įvertinimas taktinė veikla

- Turėtų būti nuolat vertinama savo taktinė veikla ir rezultatai.
- Taikykite „Metodą - stebėkite, orientuokitės, spręskite, veikite“ bet kuriame veiklos etape.
- **Kas greičiau panaudoja** Metodą - stebėkite, orientuokitės, spręskite, veikite“ – **laimi.**

Įvertinkite, kaip jūsų pačių taktiniai sprendimai gali paveikti tikslinio asmens elgesį ir kaip šie veiksmai gali paveikti pašalinių asmenų saugumą. Į savęs vertinimo elementą taip pat įeina įvairių UOF įrankių, įskaitant fizinės jėgos metodus, pasirinkimo ir efektyvumo įvertinimas. Kitaip tariant, tikslas yra numatyti savo veiksmų alternatyvų poveikį bendrai situacijos raidai. Savo veiksmų pasekmių įsivertinimas taip pat iš dalies grindžiamas pasitikėjimu savo jėgomis ir kompetencijomis. Tai, savo ruožtu, gali paveikti jūsų pasirinktą taktiką ir metodus, padidindama arba apribodama galimas galimybes.

- ginklai (pvz., peiliai, šaunamieji ginklai)
- daiktai, kurie gali būti naudojami pakenkti pareigūnui ar pašaliniams asmenims (pvz., kėdė, buteliai ir kt.)

Pavojingi objektai yra:

- arba **tiesiogiai matomas** ir taip iš karto paveikti situaciją ir taktinius variantus
- arba jų **galimas buvimas** o poveikis situacijai vertinamas remiantis prielaidomis (pvz., virtuvėje visada yra peilių; kitoje taikinio rankoje gali būti kažkas, kas nepastebėta ir pan.)

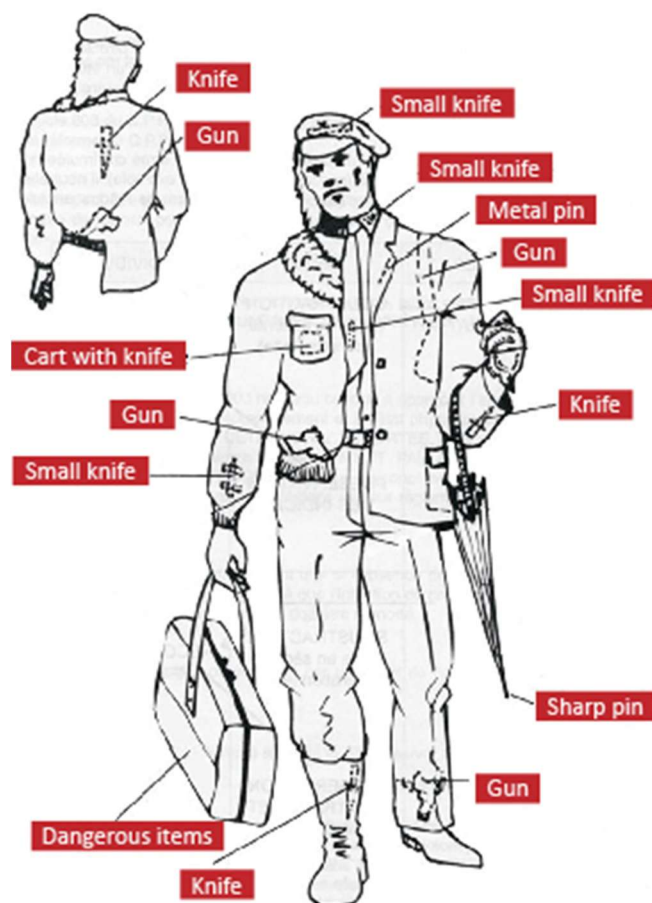
Situacijos suvokimo mokymas turi padėti policijos pareigūnams pamatyti neįprastus dalykus ir jiems nereikia aktyviai galvoti.

Prisiminkite, +1 taisyklė:

- jei vienas ginklas matomas, kitas gali būti paslėptas kažkur šalia.

Pavojinga objektų

**Pavojingi
objektų**

Nuorodos:

Mokymo naudoti jėgą, šaunamuosius ginklus ir taktines procedūras geroji praktika – INSTRUKCINĖS VADOVAS, skirtas 1 kategorijos „Frontex“ nuolatinio korpuso pagrindiniam mokymui

Juha-Matti Huhta, Paula Maria Di Nota, Tony Hietanen, Eero Ropo (2023 m.) Ekspertų žinios apie situacijos suvokimą policijos veikloje: mišrus-Metodų tyrimas, Policijos ir kriminalinės psichologijos žurnalas, <https://link.springer.com/article/10.1007/s11896-023-09574-6>

Situacijos suvokimo mokymai: 14 būdų, kaip pagerinti savo SA, <https://tacticalhyve.com/14-ways-to-improve-your-situational-awareness/>

KŪNO PATIKRA

- Mūvēkite taktines arba medicininės pirštines!
- Visada būkite tikslūs ir laikykitės nustatytos tvarkos!
- Neskubėk ir saugokis!
- Naudokite pirštų galiukus!
- Pirmiausia pažiūrėkite, tada tęskite (naudokite žibintuvėlį)!
- Užtikrinkite rasto daikto saugumą!

A **saugos patikrinimas** būtina visada, kai asmuo buvo paimtas į kontrolę, siekiant užtikrinti, kad įtariamasis neturėtų nieko, kas galėtų kelti pavojų jam pačiam ar kitiems.

Komandos nariai priima sprendimą atlikti saugos patikrinimą **kartu** arba **individualiai**, priklausomai nuo įtariamojo savybių ir elgesio. Svarbu užtikrinti pareigūnų saugumą ir išlaikyti kontrolę.

Kūno paieška
stovint
padėtis

Prieina prie įtariamojo

Padėtis saugos trikampyje

Kai asmuo yra be antrankių (išskėstos rankos)

Ieškoma iš vienos pusės

Pradėkite atlikdami **vizualinį patikrinimą** ir paklauskite įtariamojo, ar jie turi kokių nors pavojingų objektų prieš ieškodami. Tada pereikite prie **fizinės paieška**. Pasirūpinkite, kad apjuostumėte visą kūną, taip pat atkreipkite dėmesį į lytinių organų sritį.

Kūno paieška stovint

Bendrosios taisyklės:

- asmens saugos patikrinimas yra tiesiogiai susijęs su antrankių uždėjimo technika
- priklausomai nuo asmens elgesio, turite tai daryti su partneriu stovint šalia arba kartu
- nuosekliai eikite nuo galvos iki kojų arba nuo kojų iki galvos
- atkreipkite dėmesį į intymias vietas

Kūno paieška stovint

Kai įtariamasis yra be antrankių (išskėstos rankos)

Kai įtariamasis yra be antrankių
(perjungiamo pusė ir blokuojama kita ranka)

Kai asmuo yra be antrankių, rankas už galvos (sukryžiuoti pirštai)

Įtariamojo rankos kontrolė

Įtariamojo rankos kontrolė

Kūno patikra stovint

Kai žmogus yra su antrankiais prie sienos

Saugi padėtis – kojos blokavimas

Paieška iš viršaus į apačią (iš abiejų pusių)

Kai žmogus yra su antrankiais priesienos

Ieško kišenėse su žibintuvėliu

Išsami paieška nuo galvos iki kojų

Kontrolė ir kūno paieška vienoje pusėje

Detali paieška iš abiejų pusių

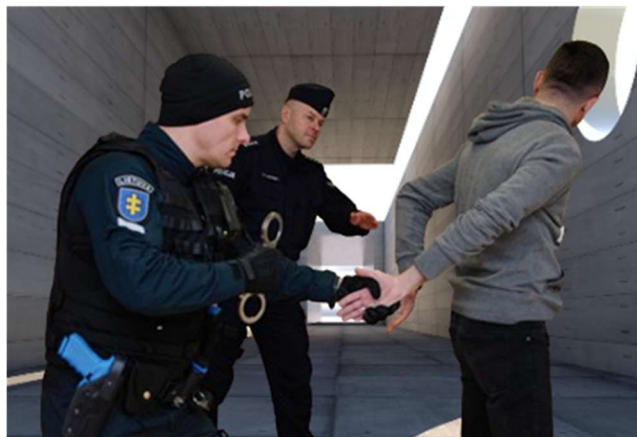
ANTRANKIŲ NAUDOJIMAS

Antrankiai

Surakinti antrankiais visada būtina, kai **smurtinis elgesys** įvyksta arba tikimasi, arba kai yra pagrindo manyti, kad subjektas gali bandyti **pabėgti**.

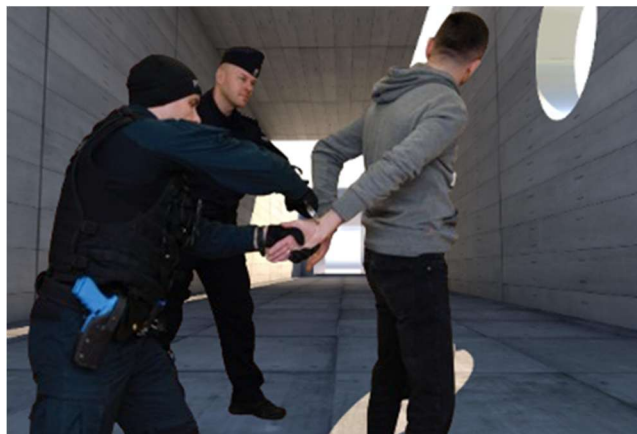
Kai žmogaus rankos yra už nugaros

Antrankių
paruošimas

Antrankiai
stovint
padėtis
atvirose erdvėse

Dalinė riešo
kontrolė

Kai žmogaus rankos yra už nugaros

antrankių ruošimas/
Dalinis riešo valdymas

Dėti pirmąją antrankių apyrankę

Dėti pirmąją antrankių apyrankę

Kai
žmogau
s rankos
yra už
nugaros

Dėti antrąją antrankių apyrankę

Dėti antrąją antrankių apyrankę

Antrankių reguliavimas – antrankių fiksavimas/užrakinimas

Žiūrėkite vaizdo įrašą:

<https://youtu.be/tCydiKH55wA>

Svarbu

Neatleiskite antrankių, kol nesurištos abi žmogaus rankos!

Kai žmogaus rankos yra už galvos

Antrankių paruošimas

Dėti pirmąją antrankių apyrankę

Dalinė kontrolė
riešo

Įdėjus
antrąsias žiedas

Žiūrėkite
vaizdo
įrašą:

<https://youtu.be/UdvE25tTld8>

Kai žmogaus rankos išskėstos

Dalinis riešo valdymas

Dėti pirmąją antrankių apyrankę

Antrankia
i stovint
padėtis
naudojan
t
vertikalia
kliūtis

Dalinis riešo valdymas

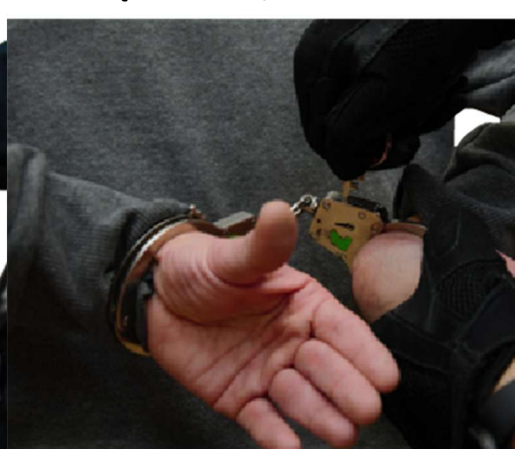
Dėti antrąją antrankių apyrankę

Antrankių reguliavimas

Antrankių fiksavimas/užrakinimas

Žiūrėkite
vaizdo
įrašą:

<https://youtu.be/WSSfArVwUeE>

Kai žmogaus rankos išskėstos

Antrankių
paruošimas

Dėti pirmąją
antrankių
apyranę

Antrankiai
gulimoje padėtyje

Dėti antrą žiedą

Antrankių
fiksavimas

Fiksavimas/užrakinimas

Kai žmogaus rankos išskėstos**Artėjimas****Antrankių nuėmimas**

**Pirmosios
apyrankės
nuėmimas nuo
silpnesnės
rankos**

**Ruošdamasis nuimti
antrąją apyrankę,
žmogus turi uždėti
laisvąją ranką ant
pakaušio ir nukreipti
žvilgsnį priešinga
kryptimi nei ta, kurioje
stovi policininkas.**

Žiūrėkite vaizdo įrašą:

**Antrosios
apyrankės
nuėmimas nuo
dešinės pusės
rankos**

ASMENS PRISTATYMAS

Kai **asmuo bendradarbiauja** ir nekelia jokio pavojaus, asmenį iš vienos vietos į kitą gali palydėti vienas arba abu policijos pareigūnai, išu antrankiais arba **be** priklausomai nuo asmens elgesio.

Asmens pristatymas

Galimos asmens kontrolės parinktys:

- vizualinė kontrolė
- krypties rodymas prisilietimu prie žmogaus
- fizinė kontrolė rankomis ir kt.

Stovima padėtis, kai
asmuo
bendradarbiauja

Vizualinė kontrolė, krypties rodymas rankomis

Kontakto valdiklis ant
alkūnės stovint, kai
asmuo
bendradarbiauja

Vieną ranką lieskite ant alkūnės
ir riešo sąnarį – vienas policijos
pareigūnas

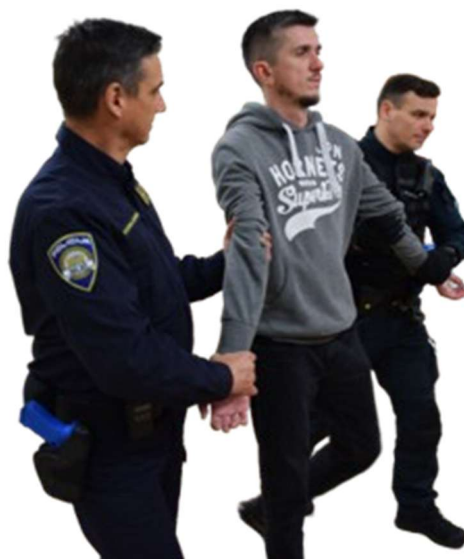

Vieną ranką lieskite ant alkūnės
– du policijos pareigūnai

Kontakto valdiklis ant
alkūnės stovint, kai
asmuo
nebendradarbiauja

Kontrolės taškas –sukabinkite du pareigūnus

Sąnario riešo kontakto valdymas stovint kai reikia papildomo valdymo lygio

**Lydėjimo technika – jungtinis riešas su vienu
policijos pareigūnu**

**Eskorto technika – jungtinis riešas su dviem
policijos pareigūnais**

Asmenų su antrankiais palydėjimo technika su vienu ar dviem policijos pareigūnais

PAGALBA PALAIKANT GYVYBĘ

Kitos šių mokymų srities – taktinės medicinos – tikslas yra suteikti policijos pareigūnams pagrindines žinias ir metodus, reikalingus saugiai ir efektyviai teikti greitąją medicinos pagalbą didelės rizikos situacijose. Pagrindinis dėmesys skiriamas sprendimų priėmimui, kritinio kraujavimo nustatymui ir sustabdymui bei kitų gyvybei pavojingų sužalojimų ar būklių gydymui.

Siekiant šio tikslo, mokymas orientuotas į įgūdžių ugdymą ir tobulinimą atliekant pratimų serijas. Tačiau besimokantieji turi turėti tam tikrą teorinių žinių lygį, kad galėtų pradėti įgyti įgūdžių. Daugumą šių žinių galima įgyti studijuojant šią mokymosi medžiagą, suskirstytą į keturias temas: **pagalba palaikant gyvybę, svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukcija, hipotermija ir pirmųjų reaguojančių policijos pareigūnų taktinė medicina**.

Pirmoji taktinės medicinos skyriaus tema susijusi su pagalba palaikant gyvybę, o šio teorinio įvado tikslas yra suteikti besimokantiems galimybę:

- suteikti kuo greitesnę pagalbą palaikant gyvybę
- išskirti dažniausiai pasitaikančius širdies sustojimo požymius
- Apibūdinti AED naudojimo paskirtį ir privalumus.

Temos turinys pagrįstas Tarptautinio gaivinimo ryšių komiteto (ILCOR) 2020 m. konsensusu dėl pagalbos palaikant gyvybę mokslo ir gydymo rekomendacijų.

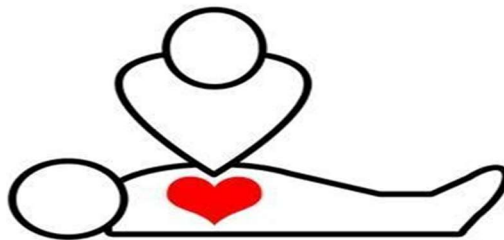
5 populiariausios žinutės

Kiekvienas pirmasis atsakantis asmuo turi žinoti penkias svarbias problemas, kurios gali labai prisidėti prie žmonių gyvybių gelbėjimo.

1. atpažinti širdies sustojimą ir **pradėti CPR**
2. **informuoti** greitosios medicinos pagalbos tarnybą
3. pradėti **krūtinės spaudimus**
4. Gauti automatinį išorinį **defibriliatorių** (AED)
5. **išmokti** kaip atlikti dirbtinį širdies masažą (CPR)

Pagalba palaikant gyvybę

Pagalba palaikant gyvybę – tai veiklos, įskaitant **ne-instrumentinį** kvėpavimo takų praeinamumo palaikymą ir kvėpavimo palaikymą **ir kraujotaką**. Jūsų žinios ir įgūdžiai gali padėti teisingai atpažinti grėsmę ir atlikti gaivinimą.

Svarbūs apibrėžimai:

Staigus širdies sustojimas yra būklė, kai mechaninis **širdies** aktyvumas **sustoja**.

Mirimo proceso laikotarpiai:

Klinikinė mirtis

Laikotarpis nuo širdies sustojimo momento, pasireiškiantis sąmonės netekimu, kvėpavimo ir kraujotakos stoka. Tai pereinamasis etapas, trunkantis maždaug keturias minutes. Suteikus pirmąją pagalbą šiuo laikotarpiu, gelbėtojai atkūrus gyvybines funkcijas, yra didžiausia sėkmės tikimybė. Po keturių minučių prasideda smegenų žievės žūties procesas.

Biologinė mirtis

Laipsniško mirties proceso laikotarpis po klinikinės mirties, dėl kurio negrįžtamai prarandama smegenų struktūrų ir viso kūno funkcija.

Reanimacija ir gaivinimas

Reanimacija

yra **gelbėjimo** veiklų rinkinys, susijęs su spontanišku **širdies veiklos** atkūrimu ir spontanišku (arba pagalbinu) kvėpavimo atstatymu.

gaivinimas

yra **gelbėjimo veiklų** rinkinys, padedantis atkurti gyvybės simptomus, įskaitant **sąmonės sugrįžimą**.

Išgyvenimo grandinė

Staigus širdies sustojimas

gali būti grįžtamasis, jei **BLS** įgyvendinama nedelsiant

Staigaus širdies sustojimo simptomai

- sąmonės **praradimas**
- nepakankamas kvėpavimas **ar dusulys** - paviršutiniškas, nereguliarus kvėpavimas
- gali atsirasti **traukuliai**
- blyški arba **cianotiška oda**
- raumenų įtampos **trūkumas**

Gaivinimo mokymas

Suaugusiųjų širdies sustojimo algoritmas (BLS-AED)

Užtikrinti **savo, nukentėjusiojo kūno dalies** ir įvykio **liudininkų** saugumą.

1. Saugumas

Jei turite pirštines, užsimaukite jas. Jei to nepadaro, neatidėliokite gelbėjimo procedūrų. Atkreipkite dėmesį į galimas grėsmes – pvz. atvažiuojantys automobiliai, neapsaugoti aukštos įtampos laidai, nepritvirtintas konstrukcinis elementas, šuo, saugantis sužalotą šeiminingą ir kt.

2. Reagavimas

Sąmonės įvertinimas

Patikrinkite, ar sužeistasis reaguoja. Prieikite prie sužeistojo, atsiklaupkite, suimkite už peties ir švelniai papurtykite, sakydami: „Labas, ar girdi?“

3. Kvėpavimo takai

Jei asmuo neatsako, **atverti kvėpavimo takus** naudojant galvos pakreipimo manevrą. Viena ranka suimkite žandikaulį, kita – už kaktos ir pakreipkite galvą atgal prie sužeisto žmogaus burnos.

4. Kvėpavimas

Stebėkite, ar krūtinė juda. Stenkitės jausti ir išgirsti sužeisto žmogaus kvėpavimą. **Žiūrėk, klausyk ir jausk**. Neskirkite tam daugiau nei 10 sekundžių. Jei nėra bent **dviejų įprastinių įkvėpimų** šiuo laikotarpiu arba kvėpavimas nenormalus, kvieskite pagalbą. Jei nesate tikri, ar sužeistasis turi gyvybinių funkcijų, atlikite krūtinės ląstos paspaudimus.

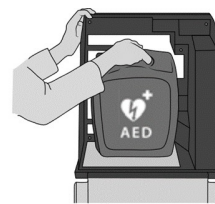
5. Skambinkite greitosios medicinos pagalbos komandai

Jei esi vienas, **įjunkite garsiakalbį** arba kitu laisvų rankų režimu ir nedelsdami pradėkite gaivinimą.

6. Nusiųskite ką nors atnešti AED

Jei yra kitų žmonių, paskirkite ką nors, kas iškvieštų pagalbą ir **atneštų AED**, jei toks yra netoliese.

7. Kraujotaka

Atidenkite krūtinę. Vienos rankos delno pagrindą padėkite ant aukos krūtinkaulio vidurio. Uždėkite kitos rankos delną ant pirmosios ir sunerkite pirštus. Laikykite rankas tiesiai. Atsistokite vertikaliai virš aukos krūtinės ir spauskite krūtinkaulį bent 5, bet ne daugiau kaip 6 centimetrus. Po kiekvieno suspaudimo atleiskite visą krūtinės ląstos spaudimą neprarasdami kontakto tarp rankų ir aukos krūtinkaulio.

Krūtinės ląstos spaudimą reikia pradėti kuo greičiau, giliai **iš bent 5 cm**, bet ne **giliau nei 6 cm**, greičiu **100-120 per minutę**. Jei tik **įmanoma**, paspaudimai turi būti atliekami ant kieto paviršiaus.

8. Derinkite gelbėjimo kvėpavimą su krūtinės paspaudimais

Užspauskite nukentėjusiojo nosį rodomuoju pirštu ir rankos nykščiu, laikykite ranką ant kaktos. Įkvėpkite normaliai ir apžiokite lūpomis aukos burną, įsitikindami, kad sandaru.. Tolygiai pūskite į burną, užtrukdami apie 1 sekundę, kaip įprastai kvėpuodami. Dar kartą normaliai įkvėpkite ir pūskite į aukos burną, kad iš viso atlikite du įpūtimus. Tada grįžkite prie krūtinės paspaudimų.

Jeigu jūs **esate apmokyti** ir galite tai padaryti, derinti **30** krūtinės ląstos suspaudimus su **2** įpūtimais – **30:2**.

Tęskite krūtinės ląstos paspaudimus ir įpūtimus santykiu 30:2.

9. Tik suspaudimas CPR

CPR tik su paspaudimu **turėtų būti** atliekamas be pertraukų.

Jei nesate apmokyti arba negalite atlikti įpūtimų, atlikite CPR tik su krūtinės ląstos paspaudimais.

Įjunkite AED ir prijunkite elektrodus. **Vykdykite balso / vaizdo instrukcijas**. Jeigu **defibriliacija** yra nurodyta, atlikite šoką. Jei įvykio vietoje yra daugiau nei vienas gelbėtojas, tęskite CPR, dėdami elektrodus.

10. Kai pristatomas AED

CPR gali būti sustabdytas, kai grįžta gyvybiniai požymiai. Jei žmogus kvėpuoja normaliai **bet vis tiek nereaguoja**, paguldykite jį į atsigavimo padėtį.

Prisiminkite:

11. Atsigavimo padėtis

- A **akivaizdžiai nėsčiai moteris** turi būti guldoma į kairę pusę.
- **Nuolatinė** ABC kontrolė bent 1-2 min.
- Pasirūpinkite užklojimu.

Automatinis išorinis defibriliatorius (AED)

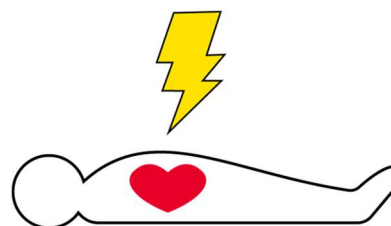
AED

AED yra įrenginys, kuris atlieka **elektros šoką** aukai su sustojusia širdimi.

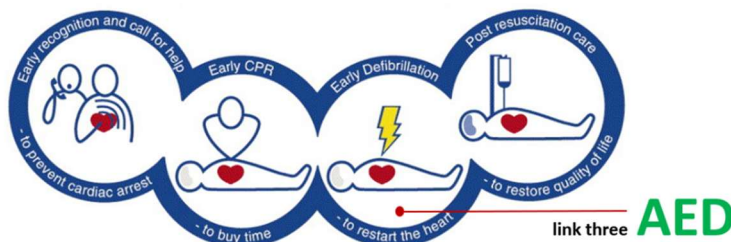

Defibriliacija

Defibriliacija yra **procedūra** kuri apima elektros impulso tiekimą į širdies raumenį, kad būtų nutraukta širdies aritmija (**skilvelių virpėjimas ir bepulsinė skilvelinė tachikardija**) siekiant atkurti tinkamą širdies raumens funkcionavimą, naudojant **defibriliatorius**.

Defibriliacija yra trečioji **išlikimo grandinės** grandis.

Ankstyvoji defibriliacija: CPR kartu su defibriliacija per 3–5 minutes po sąmonės netekimo gali padidinti išgyvenamumą iki 49–75%. Kiekviena pavėluota defibriliacijos minutė sumažina tikimybę išgyventi 10–15%.

Defibriliacijos tipai

Visame pasaulyje yra įvairių tipų defibriliatoriai, tačiau jie turi bendrus veikimo principus ir bendras savybes. Visos jos sukonstruotos labai paprastai ir intuityviai. Jie turi maitinimo mygtuką ir defibriliacijos mygtuką. Kiekviename įrenginyje taip pat yra garso arba vaizdo naudojimo instrukcijos.

Rinkinyje visada yra skirti elektrodai suaugusiems su grafinėmis instrukcijomis, nurodančiomis, kur juos dėti ant sužeisto kūno.

Kūdikiams ir **vaikams** iki aštuonerių metų, **naudokite vaikų elektrodus** jei įmanoma.

Yra pusiau automatinų defibriliatorių, kuriems gelbėtojas turi paspausti defibriliacijos mygtuką, ir automatinų, kurie, atlikę analizę ir atitinkamą indikaciją, patys atliks defibriliaciją.

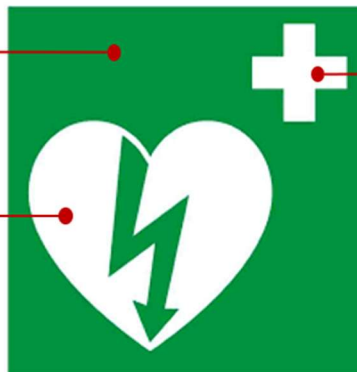
Prisimink: Po defibriliacijos nedelsdami pradėkite CPR!

Automatinio išorinio defibriliatoriaus (AED) ženklai

Ženklas buvo patvirtintas Tarptautinio gaivinimo ryšių komiteto (ILCOR) 2007 m. ir yra universalus simbolis, informuojantis apie AED prieinamumą.

the sign must be in the form of a green square

heart and lightning are standard symbols

there must be a cross in the upper right corner

the sign can show direction

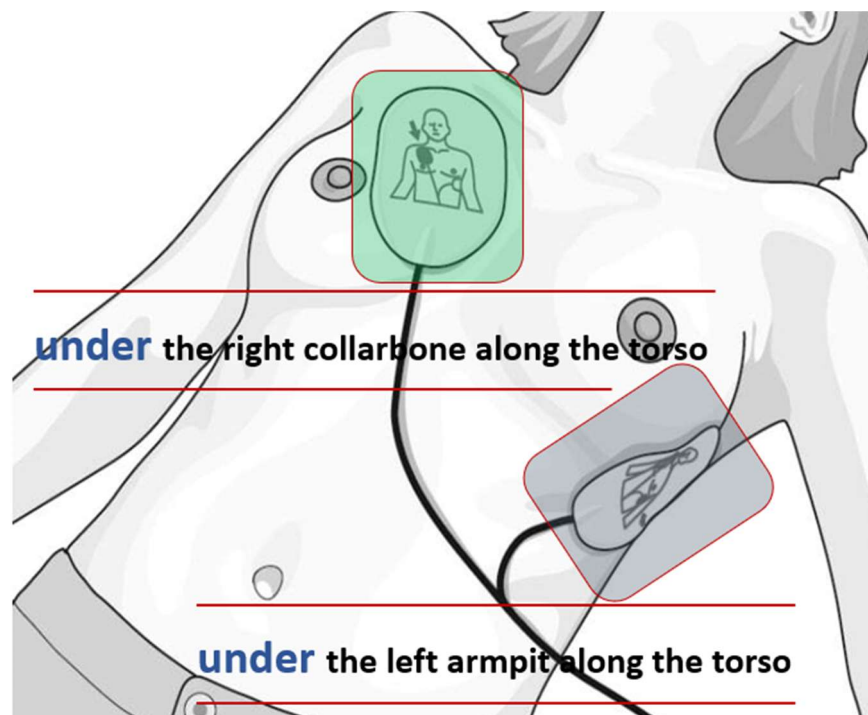

Teisingas elektrodų išdėstymas

Teisingas elektrodų išdėstymas

- Atidengti
- Užklijuoti

Uždėkite elektrodus ant atviros aukos krūtinės pagal nurodymus ant elektrodų. Jei reikia, nusausinkite krūtinę.

under the right collarbone along the torso

under the left armpit along the torso

Trumpai: suaugusiųjų širdies sustojimo algoritmas (BLS-AED)

Nereaguoja, nes nėra kvėpavimo arba jis sutrikęs

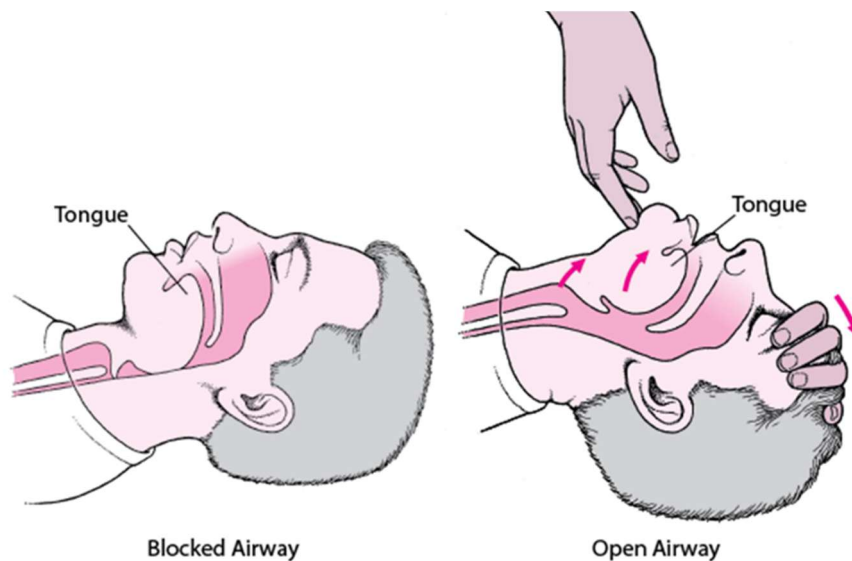
Skambinkite greitosios pagalbos tarnyboms

Padarykite 30 krūtinės paspaudimų

Darykite 2 įkvėpimus

Tęskite CPR 30:2

Kai tik AED bus pristatyta – įjunkite jį ir vadovaukitės instrukcijomis.

Jei **AED nėra**, tęskite **CPR**

Žiūrėkite vaizdo įrašą:

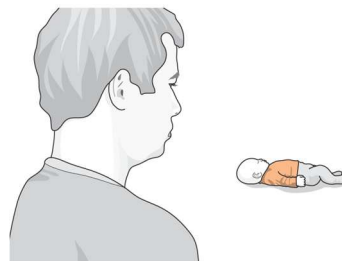
https://www.youtube.com/watch?v=s9SBR12MT_4&t=3s

PAGALBA VAIKAMS PALAIKANT GYVYBĘ

Visi vaikai iki 18 metų, išskyrus naujagimius, turi būti gydomi pagal vaikų pagrindines gyvybės palaikymo gaires.

Saugus?

Pirmas žingsnis yra užtikrinti **tavo**, kaip gelbėtojo, ir **vaiko** saugumą.

Prieikite prie vaiko ir patikrinkite **balso stimulo suvokimas**.

"Sveiki, ar girdi mane?"

Tada **švelniai papurtykite vaiko pečius**.

Tuo atveju, kai **kūdikis**, papildomai galite švelniai suspausti **ranką ir pėdą**.

Nereaguoja?

Jei kūdikis ar vaikas yra be sąmonės, kreipkitės pagalbos į įvykio vietoje esančius žmones.

Antra gelbėtojas:

- paskambinti pirmajai medicininei pagalbai (**garsiaikalbio funkcija**)
- išimti ir pritaikyti AED (jei įmanoma)

Atviri kvėpavimo takai

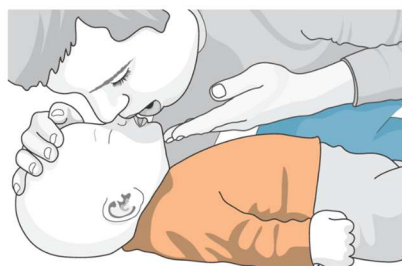
paklausti **10 sekundžių**, bet ne ilgiau, įvertinti vaiko kvėpavimą. Pasilenkite prie vaiko burnos, klausykite ir pajuskite oro judėjimą iš nosies, stebėkite krūtinės ląstos judesius.

Pirmosiomis širdies sustojimo minutėmis vaikas gali retai, nereguliariai dusti.

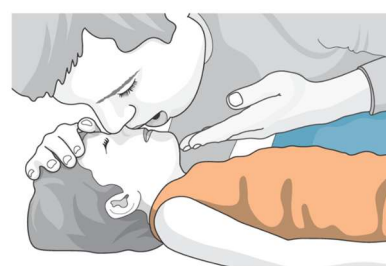
Jei abejojate, ar vaikas taisyklingai kvėpuoja, elkitės taip, lyg vaikas nekvėpuotų.

Kvėpavimo nebuvimas arba nenormalus kvėpavimas

5 gelbėti **kvėpuoja**

nebent aiškūs gyvybės ženklai

Nuolat pūskite orą į vaiko burną arba į burną ir nosį, jei kūdikis, maždaug **vieną sekundę**, užtenka **pastebėti pakeltą** vaiko/kūdikio krūtinę.

Jei sunku pasiekti veiksmingą įkvėpimą, kvėpavimo takai gali būti užkimšti.
Pašalinkite visas matomas kliūtis.

Neimkite svetimkūnio jo nematę!

Vėl pakreipkite galvą atgal arba pakoreguokite kvėpavimo takų atidarymo būdą.

Jei esate vienas ir su savimi turite mobilųjį telefoną, atlikę pirmuosius gelbėjimo įkvėpimus, **skambinti greitosios pagalbos numeriu**. Įjunkite garsiakalbio funkciją.

Jei neturite tiesioginės prieigos prie telefono, **vieną minutę atlikite CPR** prieš kreipdamasis pagalbos.

Po **5 įpūtimų**, iš karto atlikite **15 krūtinės paspaudimų**.

Svarbu: Jei esate **neapmokytas** arba nenorite atlikti įpūtimų, **sutelkite dėmesį tik į krūtinės ląstos paspaudimus**. Jie turėtų būti nuolatiniai.

15 krūtinės paspaudimų

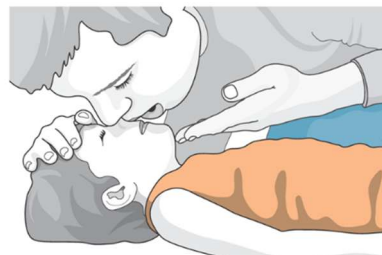
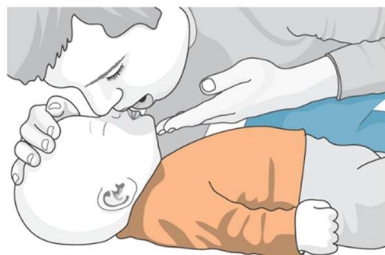
Nuoseklus ir geros kokybės paspaudimas turi būti:

- Įvertinkite: **100-120 per minutę** tiek kūdikiams, tiek vaikams
- Gylis: nuspausti apatinę krūtinkaulio pusę bent trečdaliu krūtinės ląstos matmens (tai yra **maždaug 4 cm kūdikiui ir 5 cm vaikui**). Paspaudimai niekada neturėtų būti gilesni nei suaugusiojo 6 cm riba (apytiksliai suaugusiojo nykščio ilgis).
- Atleiskite visą krūtinės ląstos spaudimą tarp suspaudimų, kad krūtinė visiškai atsitrauktų.
- Skirkite pakankamai laiko krūtinės ląstos atitrūkui įvykti (**maždaug 50 % viso ciklo turėtų būti atsipalaidavimo fazė** t.y. nuo vieno suspaudimo pradžios iki kito).
- Krūtinės paspaudimo pauzės turėtų būti sumažintos iki minimumo, kad **80% ar daugiau** CPR ciklo dalis susideda iš krūtinės ląstos suspaudimų.

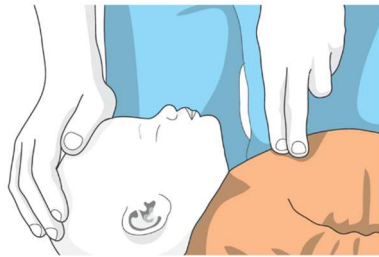
Neaišku
gyvybės ženklų

15 krūtinės paspaudimų

2 įpūtimai

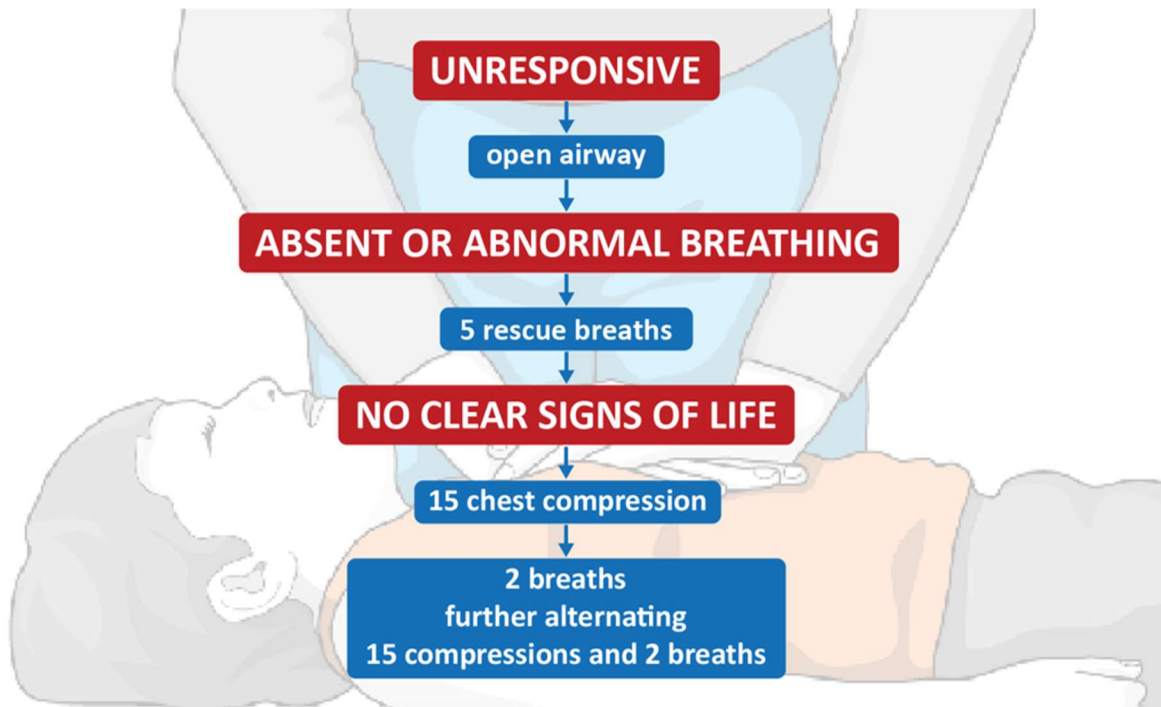

toliau pakaitomis su 15 paspaudimų ir 2 įpūtimais

Jei esate vienas, **po 1 minutės** atlikus CPR, **paskambinkite greitosios pagalbos tarnybai**

Atlikite CPR iki **sugrįž gyvybiniai požymiai**, arba iki **GMP atvyksta** ir perima sužalotą vaiką ar kūdikį.

Trumpai: Vaikų gelbėjimo algoritmas

Atkūrimo padėtis

CPR gali būti sustabdytas, kai sužaloto vaiko **gyvybinės funkcijos grįžta**, pvz. jis pradeda judėti, kvėpuoti arba atveria akis.

Atsigavimo padėtis

Jei esate tikri, kad auka **kvėpuoja normaliai** bet **vis dar nereaguoja**, paguldykite jį arba ją į **atsigavimo padėtį**. ABC **kontrolė** nuolat **mažiausiai 1 minutę**/pasirūpinti apklojimu.

PAKARTOTI IR VERTINTI

Kokio gylio yra krūtinės paspaudimas CPR metu suaugusiesiems?

- a) 7-10 cm
- b) 3-4 cm
- c) 1-2 cm
- d) 5-6 cm

Koks yra teisingas krūtinės paspaudimų tempas?

- a) 60-80 paspaudimų per minutę
- b) 130-150 paspaudimų per minutę
- c) 100-120 paspaudimų per minutę
- d) 80-100 paspaudimų per minutę

Koks yra krūtinės ląstos paspaudimų ir špūtimų santykis atliekant CPR, jei yra tik vienas gelbėtojas?

- a) 30-1
- b) 15-1
- c) 30-4
- d) 30-2

Eidamas gatve pamatai suaugusį žmogų, kuris pargriuvo. Niekas negali padėti. Įsitikinus, kad įvykio vieta yra saugi, ką daryti toliau?

- a) Skambinkite GMP ir laukite pagalbos
- b) Vieną minutę atlikite CPR ir skambinkite greitosios pagalbos tarnybai
- c) Patikrinkite, ar neatsako; jei nukentėjusysis nereaguoja ir nekvėpuoja, skambinkite greitajai medicinos pagalbai, pradėkite CPR ir, jei įmanoma, gaukite AED
- d) Atidarykite kvėpavimo takus su žandikaulių traukimu ir atlikite dviejų pirštų braukimą, kad patikrintumėte, ar kažkas neužstoja kvėpavimo takus

Reaguojate skubios pagalbos atveju, kai lovoje randamas nereaguojantis žmogus be traumos požymių. Kaip atidaryti kvėpavimo takus?

- a) Patraukite žmonių liežuvį į priekį
- b) Atlikite galvos pakreipimo manevrą
- c) Pakreipkite asmens galvą ir įkiškite du pirštus į burną, kad surastumėte kliūtis
- d) Įkiškite pirštus į žmogaus burną ir patraukite į priekį apatinį žandikaulį

Svetimkūniskvėpavimo takuose

Šios temos tikslas – padėti besimokantiejiems apibrėžti svetimkūnio sukeltą kvėpavimo takų obstrukciją ir aprašyti algoritmą, kaip elgtis su kvėpavimo takų obstrukcija trijose amžiaus kategorijose.

Užspringimas

Užspringimas yra **kvėpavimo takų obstrukcija svetimkūniu** (maistas, žaislai ir kt.).

Tai gyvybei pavojinga būklė, galinti sukelti mirtį ir su ja galima susidurti kiekvieną dieną.

Mes skirstome į **dalinį (lengvą)** ir **visišką** kvėpavimo takų obstrukciją.

Dalinė obstrukcija atsiranda, kai galimas oro srautas į kvėpavimo takus ir iš jo. Sužeistas žmogus gali kvėpuoti. Dalinės obstrukcijos **būdingi simptomai** yra:

Diagnozė

Dažniausiai tai įvyksta per **valgyti ar gerti**.

- panikuojantis ir sunerimęs elgesys,
- nesugebėjimas kalbėti pilnais sakiniais arba visu garsu,
- įnirtingas kosulys,
- nejprasti kvėpavimo garsai, tokie kaip dusulys ar švilpimas,
- gniaužiantis už gerklės,
- ašarojančios akys,
- raudonas veidas.

Esant visiškam kvėpavimo takų obstrukcijai, asmuo **negali kvėpuoti** išvis, jis **negali kalbėti ar kosėti**.

Algoritmas kvėpavimo takų obstrukcijos atveju yra paprastas.

Saugumas pirmiausia

Jei situaciją įvertinote kaip saugią, elkitės greitai ir efektyviai.

Skambinti pagalbos

Paklausk žmogaus

Paklauskite žmogaus: Ar užspringai?

Skatinti asmenį kosėti savarankiškai.

Jeigu atsiranda visiška kvėpavimo takų obstrukcija ir žmogus negali kalbėti, kosėti ar kvėpuoti, **turėtum**:

1 veiksmas

Gerai lenkti žmogų į priekį ir **sučiuoti iki penkių kartų smūgius** su savo rankos delnu tarp menčių.
Patikrinkite, ar pašalintas svetimkūnis.

2 veiksmas

Jei tai nepavyksta, **atlikti iki penkių pilvo paspaudimų**.
Viena ranka padarykite kumštį, o kita suimkite. Padėkite rankas tiesiai virš bambos ir žemiau šonkaulių. Patraukite į vidų ir aukštyn diafragmą, kad iš plaučių išstumtumėte orą ir pašalintumėte užsikimšimą.
Patikrinkite, ar pašalintas blokavimas.

Žiūrėkite vaizdo įrašą:

<https://www.youtube.com/watch?v=P7zFWXJr6is&list=PLoIW3NO77kcBg-70nIZysFTfc4DJYmyMw&index=2>

Svetimkūnis vaiko kvėpavimo takuose

Atsiminkite skirtumą tarp šių vaikų kategorijų:

Kūdikis

Vaikas iki 1 metų.

Vaikas

Nuo 1 metų iki 18 metų.

Jei įtariate svetimkūnio kvėpavimo takų obstrukciją, šis algoritmas padės sukelti dirbtinį kosulį, kad pašalintumėte svetimkūnį padidinant spaudimą krūtinėje.

SAFETY

Ensure safety and act quickly.

**ASSESS: PARTIAL OR COMPLETE
AIRWAY OBSTRUCTION**

If the child is coughing, no action is needed. Just encourage it to continue coughing and constantly observe.

CALL FOR HELP

If the coughing becomes ineffective, call for help immediately.

ASSESS THE STATE OF CHILD'S CONSCIOUSNESS**UP TO 5 BACK BLOWS**

If the child is conscious, but is not coughing or coughing is ineffective, perform five back blows to the interlobar region.

UP TO 5 CHEST COMPRESSIONS

If back blows are ineffective, perform up to five chest compressions in infants and up to five epigastric compressions in children.

Technika

Technika: Smūgiai srityje tarp menčių vyresniems nei 1 metų vaikams

Smūgiai atgal yra veiksmingesni, jei vaikas paguldytas galva žemyn.

Technika: Pilvo spaudimas vyresniems nei 1 metų vaikams

Atsistokite arba atsiklaupkite už vaiko.

Apglėbkite rankas aplink liemenį ir padėkite rankas po vaiko pečiais.

Padėkite kumštį tarp bambos ir šonkaulių.

Patraukite į vidų ir aukštyn diafragmą, kad iš plaučių išstumtumėte orą ir pašalintumėte svetimkūnį.

Pakartokite šį procesą iki **penkių kartų**.

Įsitikinkite, kad nespaudžiate šonkaulių, nes tai gali sukelti pilvo traumą.

Jei vaikas netenka sąmonės, pereikite prie gaivinimo algoritmo.

Technika Smūgiavimas į kūdikio tarpmenčių sritį

Padėkite kūdikį ant pilvo ant dilbio, galvą žemyn, kad pašalintumėte svetimkūnį naudojant gravitaciją.

Sėdintis arba klūpantis gelbėtojas turi galėti saugiai palaikyti vaiką ant kelių.

Paremkite kūdikio galvą, uždėdami nykštį ant žandikaulio kampo iš vienos pusės, o iš kitos pusės įdėkite vieną ar du tos pačios rankos pirštus į tą pačią vietą. Nespauskite minkštųjų audinių po žandikauliu, nes tai gali pabloginti kvėpavimo takų obstrukciją!

Suduoti **penkis** smūgius atgal su riešu tarp menčių.

Užspringusių kūdikių krūtinės paspaudimo technika

Pasukite kūdikį pilvu aukštyn ir galva žemyn.

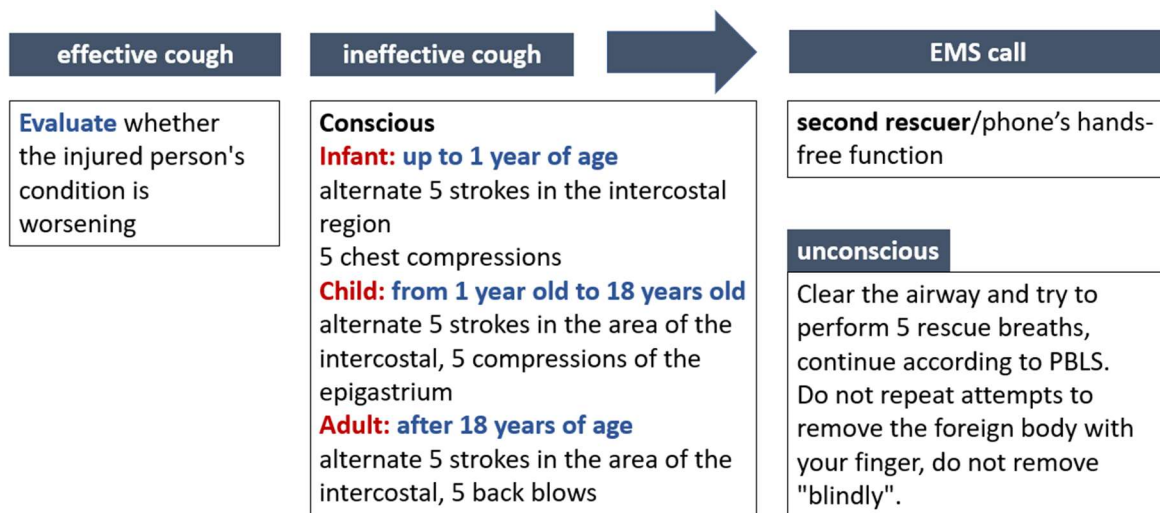
Padėkite vaiką ant dilbio ir apglėbkite ranka jo pakaušį.

Raskite apatinę krūtinkaulio pusę.

Atlikti iki **penkių** krūtinės ląstos paspaudimų, panašių į CPR, bet su didesne jėga ir rečiau.

Jei kūdikis netenka sąmonės, pradėkite gaivinimą.

Žiūrėkite vaizdo
įrašą:

<https://www.youtube.com/watch?v=U34k9pUQLtM&list=PLoIW3NO77kcBg-70nIZysFTfc4DJYmyMw&index=3>

PAKARTOTI IR VERTINTI

Po kelių smūgių į pilvo ertmę ir nepašalinus kliūties kvėpavimo takuose, žmogus prarado sąmonę ir nukrito. Ką daryti?

- a) Skambinti pagalbos
- b) Bėkite pagalbos, tada pradėkite CPR
- c) Kreipkitės pagalbos ir pradėkite CPR
- d) Nieko nedarykite, nes žmogus mirė

Koks pirmasis gelbėjimo veiksmas kūdikiui, kurio kvėpavimo takai užsikimšę?

- a) Padėkite kūdikį veidu žemyn ant rankos ir vėl smūgiuokite
- b) Bėkite ir ieškokite AED
- c) Naudokite pilvo traukas, bet švelniai
- d) Padėkite kūdikį ant šono ir švelniai paspauskite ant krūtinkaulio

Ką daryti, jei jums atrodo, kad suaugęs žmogus užspringęs maisto gabalėliu ir kosi?

- a) Skatinkite asmenį toliau kosėti
- b) Ištieskite ranką į žmogaus burną ir pabandykite išvalyti kvėpavimo takus
- c) Atlikite galingus smūgius atgal
- d) Paguldykite asmenį į šoną

Žmogus dūsta, bet yra sąmoningas. Turėtumėte skatinti jį kosėti, o jei kosulys neefektyvus – atlikti smūgius nugarą.

Tiesa ar melas?

Kūdikio užspringimo atveju krūtinės ląstos spaudimo tikslas – atlikti širdies masažą.

Tiesa ar melas?

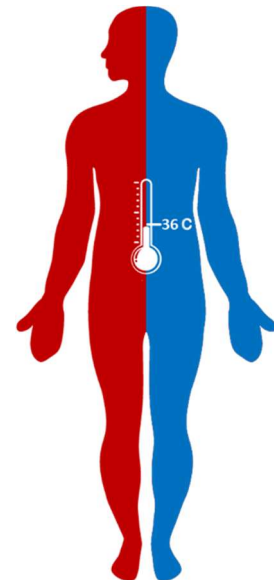
HIPOTERMIJA

Šios temos tikslas yra suteikti besimokantiejiems galimybę:

- Apibūdinti suaugusiųjų ir kūdikių hipotermijos priežastis ir simptomus
- Nustatyti veiksniai, didinančius hipotermijos riziką
- Apibrėžti hipotermijos prevencijos veiksmus.

Hipotermija: apibrėžimas

Hipotermija **yra skubi medicininė pagalba**, kai jūsų kūnas praranda šilumą greičiau nei gali ją pagaminti, todėl kūno temperatūra nukrenta pavojingai. Normali kūno temperatūra **yra apie 36 °C**. Hipotermija atsiranda, kai kūno temperatūra nukrenta žemiau **35 °C**.

Priežastys

Pirminė hipotermija sukeltas šalčio poveikio

Antrinė hipotermija sukelia liga ar kiti išoriniai veiksniai.

Veiksniai, galintys sukelti hipotermiją

žema aplinkos **temperatūra**
būvimas **šaltame vandenyje**
sužalojimai - gali sumažinti kraujo krešėjimą
nudegimai

Hipotermijos klasifikacija

Yra keturi hipotermijos laipsniai. Hipotermijos metu gyvybinės funkcijos palaipsniui lėtėja ir galiausiai sukelia širdies sustojimą.

Hipotermijos klasifikacija

I° lengva hipotermija

- auka yra sąmoninga
- krečia drebuliai
- kūno temperatūra yra **35-32 °C**

II° vidutinio sunkumo hipotermija

- sąmonės sutrikimai
- šaltkrėtis gali išnykti

	- temperatūros <32-28 °C - auka be sąmonės - yra gyvybės ženklų - temperatūros <28 °C
III° sunki hipotermija	
IV° širdies sustojimas	- jokių gyvybės ženklų arba jų nepastebima
Procedūra	evakuacija iš šaltos aplinkos vieta sužalotam asmeniui ant jo nugaros kontroliuoti gyvybines funkcijas nusivilkti šlapius drabužius vietoje, kurioje sužeistajam asmeniui nesukeliama tolesnė hipotermija naudokite pasyvų šildymą – uždėkite įprastą antklodę jei turite, naudokite cheminius šildymo paketus
Prisimink	Neduokite nukentėjusiajam alkoholio!

PAKARTOTI IR VERTINTI

Kaip galima išvengti hipotermijos?

- a) Sumažinkite nukentėjusiojo poveikį šaltai žemei, vėjui ir oro temperatūrai.
- b) Skatinkite nukentėjusįjį kalbėti ir išlikti budriems
- c) Suteikite nukentėjusiajam išgerti karštų gėrimų
- d) Suteikite nukentėjusiajam išgerti alkoholio

Kas yra hipotermija?

- a) Žema kūno temperatūra
- b) Aukšta kūno temperatūra
- c) Sąmonės netekimas
- d) Sunkus kraujo netekimas

Kodėl hipotermija pavojinga žmonėms?

- a) Tai visam laikui keičia odos spalvą
- b) Tai sukelia nuolatinį drebulį
- c) Sumažėja kraujo krešėjimas
- d) Asmuo netenka sąmonės

Mieguistumas ir lėta, neaiški kalba yra du hipotermijos simptomai.

Tiesa ar melas?

PIRMŲJŲ REAGUOJANČIŲ PAREIGŪNŲ TAKTINĖ MEDICINA

Baigę šią temą, besimokantieji galės:

- Apibūdinti veiksmus trijose taktinės kovos nelaimingų atsitikimų priežiūros (TCCC) grėsmės zonose.
- Apibūdinkite MARCH protokolą.

Taktinės kovos
pagrindai

TCCC teikėjas turi sugebėti tai atlikti
GYVENIMO įgūdžiai

Rapid
Casualty
Assessment

Tourniquet
Application

Haemostatic
Dressing

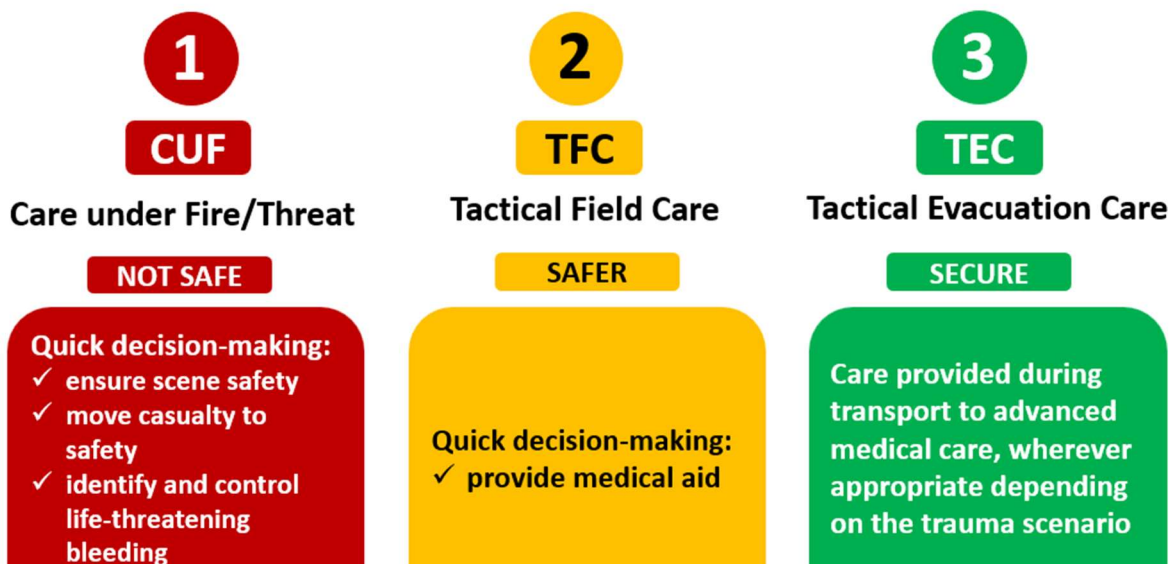
Pressure
Dressing

Airway
Maneuvers

Bleeding
control

Airway
& breathing

Trys TCCC etapai
gimę iš karo metų ir prarastų gyvybių:

Taktinė pagalba lauko sąlygomis

naudokite **MARCH** seką, kuri padės jums atlikti
a **Greitą nelaimingų atsitikimų įvertinimą**

M.A.R.C.H.

- M** Massive Bleeding
- A** Airway
- R** Respiration/Breathing
- C** Circulation
- H** Hypothermia

...tik tada atkreipkite dėmesį į kitas traumas...

**Pirmosios
pagalbos
vaistinė**

Tai yra **medicinos reikmenys**. Jums reikės suteikti pagalbą, kai susiduriate su dideliu kraujavimu:

- Turniketas
- Hemostatinis tvarstis
- Spaudžiamasis tvarstis
- Elastiniai spaudžiamieji traumų tvarsčiai

Policijos pareigūnams ribojama medicininė įranga, kurią jie gali atsinešti į įvykio vietą. Todėl jie turi rinkinius, vadinamus JFAK (jungtinė pirmosios pagalbos vaistinė) ir IFAK (individuali pirmosios pagalbos vaistinė), kurie yra skirti aprūpinti būtiniausiomis medicinos reikmenimis pirminei priežiūrai ir traumų gydymui vietoje. Jie apima elementus, skirtus kovojant su įprastomis traumomis, tokiomis kaip kraujavimas, kvėpavimo takų valdymas ir pagrindinė traumų priežiūra. Turinys gali skirtis, tačiau paprastai jį sudaro tokie daiktai kaip tvarsčiai, hemostatinės medžiagos, kvėpavimo takų prietaisai ir kitos medicinos priemonės, reikalingos skubiai pirmajai pagalbai suteikti.

**Personal
Individual First Aid Kit
(IFAK)**

sequence

MARCH

MASSIVE BLEEDING

Kaip atpažinti masinį gyvybei pavojingą kraujavimą

Norint laiku suteikti pagalbą, labai svarbu atpažinti didelį kraujavimą.

Norint atpažinti masinį gyvybei pavojingą kraujavimą, svarbu ieškoti tokių požymių:

Bright Red Blood

is pulsing, spurting or steady bleeding from the wound

This indicates that there is a damage to the arterial blood vessels – arterial blood is brighter because of the high level of oxygen carrying by the haemoglobin to the cells in the body. That bleeding is also harder to control because of the stronger pressure than in the veins, where the blood is darker and the flow is steadier.

Overlying clothing or ineffective bandaging is becoming **Soaked with Blood**

However, just because we don't see the blood, that doesn't mean that there is no massive bleeding. Clothes have tendency to soak up fluids, so a person that has clothes, boots, and jacket – should be carefully examined. The surface that the person is lying should also be taken into account, because sand, for example, can soak up all the blood and hide massive bleeding.

Amputation
of the arm or leg

✓ **IMPORTANT:** casualties with **the arm or leg** severe injuries can bleed to death in **as little as 3 minutes**

Kraujavimas

Sunkus kraujavimas, tai greitas visos sudėties cirkuliuojančio kraujo praradimas dėl kraujagyslių pažeidimo arba dėl ligos, **dėl ko sužalotas asmuo miršta**.

Mes skiriame:

- išorinis (matomas) kraujavimas: **kraujavimas, kurį galima sustabdyti**
- vidinis (nematomas) kraujavimas: **kraujavimas, kurio negalima sustabdyti**

Trys pirmosios pagalbos vaistinės įrankiai gali būti naudojami dideliame kraujavime kontroliuoti

Tourniquet

Effective for controlling bleeding from extremities when applied correctly. It is important to use them only when necessary, i.e. there is massive bleeding. Do not use them if there is no need, as they can cause bigger damage to the tissue due to the lack of blood in that area and over time they are painful and put the person in bigger stress.

Haemostatic Dressing

It is a specialized type of wound dressing designed to promote blood clotting and control bleeding.

Pressure Bandage

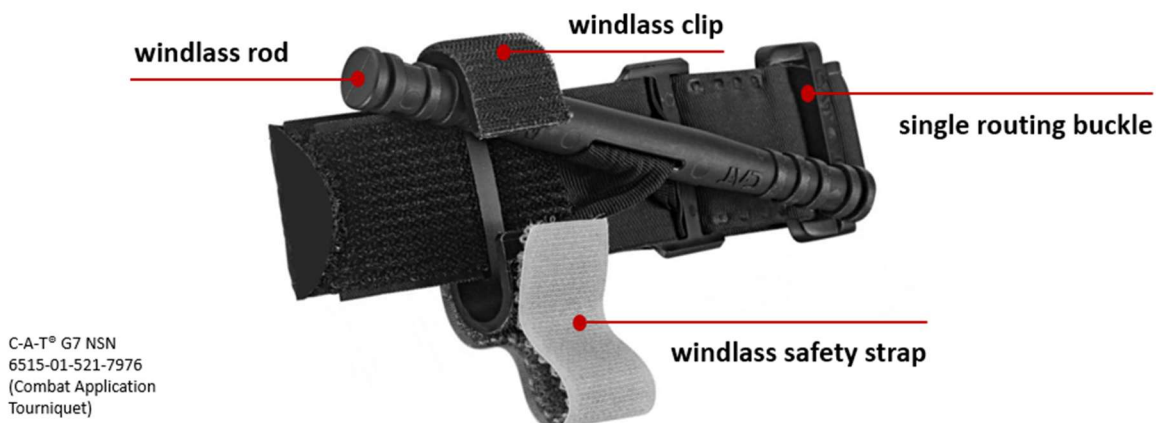
It is a sterile dressing designed to apply direct pressure to the wound. It often have features that allow for the effective compression aiding the control of bleeding.

Labiausiai paplitęs kovinis turniketas (C-A-T)

Vaizdas atsisiųstas iš: <https://www.survivenature.com/best-tourniquet/>

C-A-T gen. 7

Tourniquet programa

Turniketas nutraukia kraujo tekėjimą į ranką ar koją už uždėjimo vietos; tai geriausias būdas kontroliuoti didelį kraujavimą.

Reikia uždėti turniketą ir sustabdyti kraujavimą per **1 minutę**.

Kada ir kaip taikyti turniketą (TQ):

- **Priežiūra gaisro / grėsmės atveju**

Skubiai pritaikytas turniketas „High and Tight“ ant pažeistos galūnės arba kai kraujavimo šaltinis neaiškus

- **Taktinė pagalba lauke**

Sąmoningas turniketo taikymas uždėtas 5-7 centimetrus virš žaizdos

Uždėti **antrą turniketą** jei kraujavimas nesustabdomas vienu tinkamai uždėtu turniketu.

(**Pastaba:** Dėl stiprios kraujuojančios šlaunies žaizdos dažnai reikia ir **antrojo turniketo**)

Dažnos klaidos dedant turniketą

Savaime prilipęs dirželis yra **nepakankamai įtemptas** dėjimo pradžioje. Tokiu atveju yra per daug laisvos vietos ir nepakankamas spaudimas kraujagyslėms sutraukti ir kraujavimui sustabdyti.

Strypas yra **nepakankamai stipriai susuktas** kad sustabdytų kraujavimą.

Dažnos klaidos

„Strypas yra pagrindinė turniketo savybė, kuri sukuria didžiąją dalį slėgio, kad sustabdytų kraujavimą.

Turniketas **nebuvo pritaikytas pakankamai greitai** (kraujavimas sustojo po 1 minutės; visiškai apsaugotas po 3 minučių).

Laikas tikrai vaidina didžiulį vaidmenį esant didžiuliui kraujavimui, kai svarbi kiekviena sekundė.

Improvizuotas turniketas

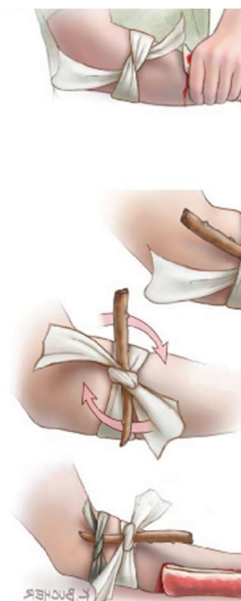
Kada naudoti improvizuotą turniketą?

Jei neturite turniketo, apriškite žaizdą ir laikykite tiesioginį spaudimą virš pagrindinio kraujavimo šaltinio.

Rizika, susijusi su improvizuotu turniketu:

- Jei juosta per siaura, oda gali būti pažeista
- kraujavimas gali pablogėti
- kraujavimas gali būti ne visiškai kontroliuojamas
- improvizuotas turniketas laikui bėgant gali atsilaisvinti, nes nebus tinkamai pritvirtintas

Improvizuotas turniketas

Vaizdas iš:

<https://twitter.com/bulgercot/status/853410607718031360>

Žaizdų sandarinimas ir spaudžiamasis tvarstis

apply direct pressure and pack wound

pack tightly using a **haemostatic dressing** that contains a special agent that promotes blood clotting or a clean cloth, if dressing not available

apply firm, direct pressure for at least 3 minutes or until the bleeding stops

wrap bandage tightly around injured extremity

apply using short tugs evenly around the extremity while maintaining continuous tension on the bandage so pressure is maintained

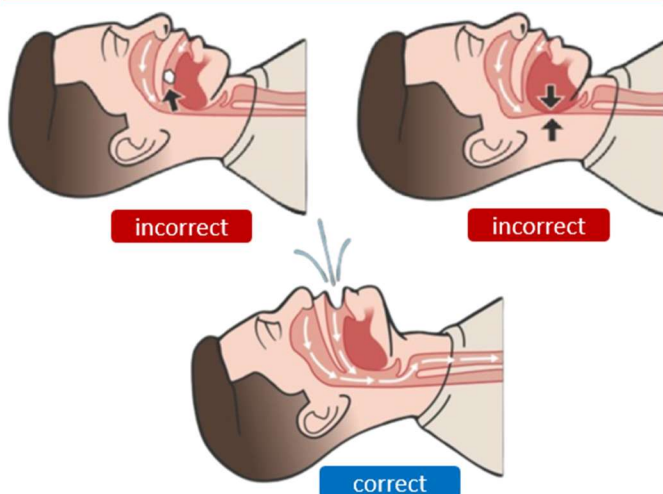
sequence

MARCH

AIRWAY

Kvėpavimo takų atvėrimas

ensure airway is not blocked

Signs and Symptoms

Airway may be Blocked:

- ✓ casualty is in distress and indicates they can't breathe properly
- ✓ casualty is making snoring or gurgling sounds
- ✓ visible blood or foreign objects are present in the airway
- ✓ severe trauma to the face

Vaizdas iš: <https://indico.un.org/event/1000917/attachments/341/1187/Mod%2007%20FMAC%20Didactics%20V1.pdf>

Kvėpavimo takų manevras

In a **casualty** without an airway obstruction, you can perform the following maneuvers:

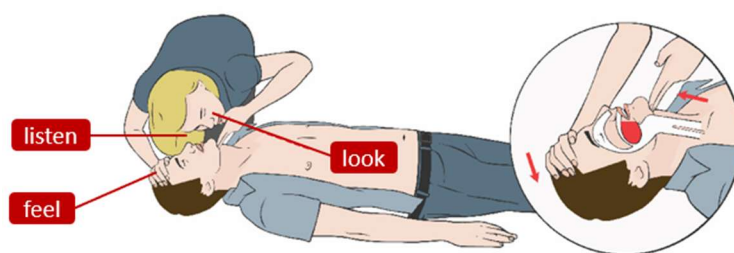
Vaizdas iš: <https://testbook.com/question-answer/airway-maneuver-to-open-airway-recommended-in-trau--619cfd0b022ce36cd5b4831>

sequence

MARCH

RESPIRATION/BREATHING

Jvertinkite kvėpavimo sutrikimus

Signs of Respiratory Distress include:

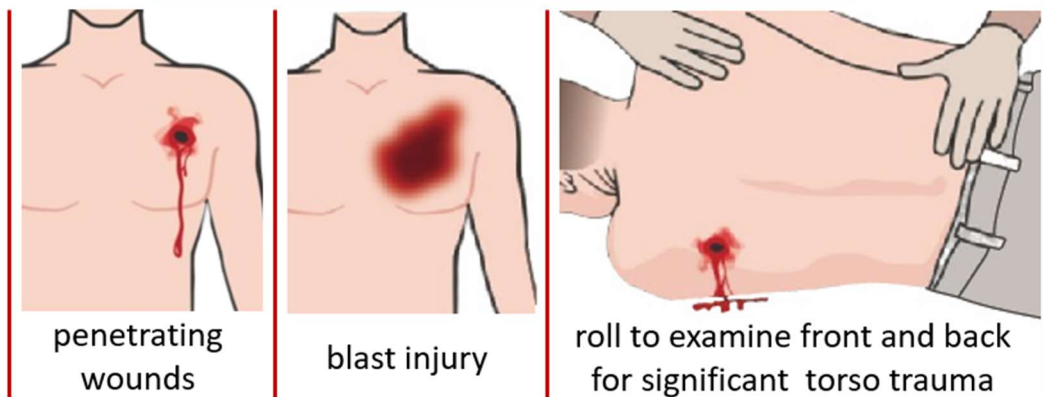
- ✓ difficulty breathing
- ✓ struggling to get air in and out
- ✓ breathing is too weak to be effective (less than 6 times per minute)
- ✓ rapid breathing (greater than 20 times per minute)

IMPORTANT: Report findings of **Respiratory Distress** to medical personnel at the scene

Vaizdas atsisiųstas iš: <https://www.mycprcertificationonline.com/cpr-steps>

Jvertinkite galimus gyvybei pavojingus krūtinės sužalojimus

Types of Chest Injury

IMPORTANT: do not pack chest wounds with a haemostatic (or other) dressing
report a severe chest injury to medical personnel immediately

sequence

MARCH

CIRCULATION

Užkirsti kelią šokui kontroliuojant kraujavimą

Reassess all bleeding control measures are still effective.
Ensure tourniquets remain tight.

Signs and Symptoms of shock include:

- ✓ rapid breathing
- ✓ losing focus and having difficulty engaging
- ✓ sweaty, cool, clammy skin,
- ✓ pale/gray skin

sequence

MARCH

HYPOTHERMIA

prevent/address hypothermia
worsened by **massive blood loss**

Signs of hypothermia:

- 1 Slurred speech or mumbling
- 2 Slow breathing and drowsiness
- 3 Shivering

Prevent hypothermia:

- ✓ keep clothing on the casualty unless it is extremely wet, then remove
- ✓ cover the casualty with blankets, poncho liners, sleeping bags, or anything that will retain heat
- ✓ keep casualty off the ground (increases loss of body heat)

Prisiminkite: Hipotermiją nebūtinai sukelia šaltas oras. Tai taip pat gali sukelti didžiulis kraujo netekimas.

sequence

MARCH - E

EVERYTHING ELSE

ADDITIONAL LETTER E

the additional letter in the MARCH Protocol, letter E, refers to **secondary injuries**:

- 1 eye trauma
- 2 head injury
- 3 burns
- 4 fractures

Limitation in performing medical interventions in this fields:

- ✓ due to lack of equipment and knowledge
- ✓ some of these injuries require hospital treatment

Geriausia tokių sužalojimų atveju tai atpažinti ir pranešti, kad kvalifikuotas personalas galėtų pasiruošti ir savo įrangą medicininei intervencijai.

PAKARTOTI IR VERTINTI

Esant dideliame kraujavimui CUF zonoje, vienintelis dalykas, kurio negalite padaryti, yra:

- a) Užtepkite modulinį tvarstį
- b) Savarankiškas turniketas
- c) Pradėkite kraujo valymą
- d) Uždėkite turniketą ant kito sužeisto asmens

Ką pirmiausia darytumėte gaisro pavojaus atveju iš toliau išvardytų dalykų:

- a) Įgyti ugnies pranašumą
- b) Atviri sužeisto žmogaus kvėpavimo takai
- c) Pradėkite CPR
- d) Skambinti greitosios medicinos pagalbos tarnybai

Tactical Field Care (TFC) zona yra tokia situacija

- a) Jūs turite iš naujo įvertinti sužeistą asmenį ir užpildyti MARCH algoritmą
- b) išmatuoti sužeisto žmogaus temperatūrą
- c) galite palikti sužeistą asmenį ir sutelkti dėmesį į įrodymų apsaugą
- d) galite atsipalaiduoti ir laukti pagalbos

Ką reiškia akronimas MARCH?

- a) Algoritmas, naudojamas avarinėse kovose ir taktinėse medicininėse intervencijose
- b) Priėjimo prie avarijos vietos saugumo tikrinimo algoritmas
- c) Asmens reanimacijos protokolas
- d) Sužeisto asmens evakuacijos protokolas

Ką R raidė reiškia MARCH algoritme?

- a) Kvėpavimas
- b) Radiacija
- c) gaivinimas
- d) Pakartotinis įvertinimas

Kokia yra pagrindinė užduotis gaisro metu (angl. Care under Fire, CUF)?

- a) valdyti kvėpavimo takų obstrukciją
- b) užkirsti kelią hipotermijai
- c) užtikrinti įvykio vietos saugumą
- d) susidoroti su gyvybei nepavojingu kvėpavimu

MARCH algoritme spęsdami raidę M, kraujavimą sustabdome:

- a) žmogaus kojų kėlimas vertikaliajoje padėtyje
- b) paguldydami asmenį į šoną
- c) uždėjus turniketą arba hemostatinį tvarstį
- d) duoti skysčių prarastam kraujui pakeisti

Jei jūsų kolega buvo nušautas ir vis dar yra tiesiogiai apšaudytas, turėtumėte užmegzti ryšį ir liepti jam naudoti priedangą

Tiesa ar melas?

Esant dideliame kraujavime CUF zonoje aktyvaus šaulio situacijoje, vienintelė pirmoji pagalba, kurią galite suteikti kam nors, yra uždėti turniketą ir palikti žmogų atsigavimo padėtyje.

Tiesa ar melas?

Visas MARCH algoritmas naudojamas gaisro / gydymo atvejais.

Tiesa ar melas?

Nereikėtų vadovautis MARCH algoritmu, kaip nurodyta raidžių eilėje.

Tiesa ar melas?

Hemostatinis tvarstis naudojamas:

- a) krūtinės ar pilvo sužalojimams
- b) išlaikant atvirus kvėpavimo takus
- c) masinė jungtinio kraujavimo kontrolė kirkšnyje
- d) masinis kraujavimas tiesioginio gaisro metu

Kai negalite naudoti turniketo, jūs:

- a) naudokite Combat Gauze – hemostazinį tvarstį
- b) kvieskite greitąją pagalbą ir lauk
- c) pakelkite žmogaus kojas
- d) naudokite bet kokį tvarstį, kad uždengtumėte žaizdą

Kuris teiginys teisingas?

- a) Turniketas niekada neturėtų būti dedamas ant asmens drabužių ar uniformos
- b) Turniketas turi būti uždėtas aukštai ir sandariai
- c) Turniketą visada reikia uždėti ant kelio ar alkūnės

Hemostatinius tvarščius reikia dėti mažiausiai 3 minutes tiesioginiu spaudimu (XStat neprivaloma).

Tiesa ar melas?